

23e vergadering

Woensdag 10 juni 1992
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14.18 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

M. Maertens, L. Maximus ; buitenslands.

J. De Roo, R. Van Hooland, D. Van Mechelen ; ambtsverplichtingen.

A. Van Aperen ; familieverbindingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

— 13 (BZ 1992) – Nr. 1 (Toelichtingen)

— 14 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 4

— 17 (BZ 1992) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap

voor het begrotingsjaar 1992

— 13 (BZ 1992) – Nr. 1 (Toelichtingen)

— 15 (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Erratum + Bijlagen) en 2 (+ Erratum) tot 14

— 16 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

— 17 (BZ 1992) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen tot begeleiding van de begroting 1992

— 186 (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Erratum) tot 18

Algemene bespreking (Voortzetting)

ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat met de materies Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

Minister Detiège heeft het woord.

Minister L. Detiège (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, er werden enkele opmerkingen gemaakt over de samenwerking tussen de beroepsopleiding en andere opleidingsstructuren. Ik moge u eraan herinneren dat alom de noodzaak van een gedegen en flexibel beroepsopleidingsaanbod wordt erkend om de spanningen op de arbeidsmarkt te bestrijden. De bakens voor een geïntegreerd opleidingsbeleid werden de voorbije jaren reeds duidelijk uitgezet. Zij moeten nu nog verder ingevuld en versterkt worden. De continuering van de bijkomende dotatie van 250 mil-

joen frank aan de VDAB, de eerste maal toegekend in 1991, maakt dit mogelijk.

Het interprofessioneel akkoord van 27 november 1990 biedt de mogelijkheid om de synergetische verbanden die opgezet werden met talrijke Vlaamse bedrijfssectoren, te continueren tot einde 1992. In dit kader kunnen de samenwerkingsovereenkomsten, gericht op de vorming en tewerkstelling van risicogroepen, die gesloten werden met de houtnijverheid, het kleding- en confectiebedrijf, de horeca-sector, de bouwnijverheid, de metaalnijverheid, de sector van de opvoedings- en huisvestingsinstellingen, het schoonmaakbedrijf, de grafische nijverheid, de voedingsnijverheid, de autosector, de elektrische nijverheid en de sector van de verhuisondernemingen vermeld worden. Er werden eveneens akkoorden gesloten met het comité van de bedienden en met de verzekeringssector.

Door deze vorm van publiek-private samenwerking ontstaan er nieuwe opleidingskansen voor honderden langdurig werklozen. De sectoriële inbreng moet bovendien garant staan voor de creatie van arbeidsplaatsen voor de aldus opgeleide werklozen.

Op de specifieke vragen van de heer Verleyen kan ik antwoorden dat wij streven naar een gecoördineerd optreden met andere opleidingsstructuren zoals het onderwijs voor sociale promotie, de middenstandsopleidingen en het deeltijds onderwijs. De STC-werkgroepen aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt bieden het gepaste forum om tot een op de arbeidsmarkt

Detiège

afgestemd beleid te komen. Het voorbije jaar werden reeds enkele concrete samenwerkingsverbanden opgezet. Zo werd het Nautisch Centrum te Zeebrugge geopend waarin de VDAB en het Ministerie van Onderwijs naast de visserijsector en het Westvlaams provinciebestuur participeren. Het Grafisch Centrum te Brugge wordt ondersteund door de VDAB, het Vormingsinstituut van de Middenstand en de GOM. Ook in het kader van de opleidingsinitiatieven, gefinancierd via de impulsgebiedenveloppe en de bijkomende dotatie van 250 miljoen frank, wordt in samenwerkingsverbanden met het onderwijs en de middenstandsopleiding voorzien.

Met name voor het wegwerken van de knelpuntvacatures in de verzorgende sector zal zich in de toekomst nog nauwere samenwerking opdringen tussen de diverse opleidingsstructuren. Aanzetten daartoe werden reeds gegeven via bepaalde weerwerkopleidingsprojecten en het ligt in onze bedoeling om in die richting verder te gaan. *(Applaus)*

De Voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche *(op de tribune)* : Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe mijn antwoord te beginnen met gelukwensen voor de verslaggevers. In de Commissie voor Onderwijs werd een goede discussie gevoerd, waarbij, op suggestie van een aantal commissarissen, enkele punten werden gewijzigd die de kwaliteit van de onderwijsmaatregelen zeker zullen verbeteren.

Het is juist dat er in het onderwijs een budgettaire uitdaging schuilt, zoals ook in het geheel van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Gelet op het aandeel van de sector Onderwijs in het gehele uitgavenpatroon is in onderwijs die vraag specifiek aan de orde. Het verbaast mij enigszins dat verschillende sprekers dit eerst beamen, maar dit nadien weer vergeten, ik vermoed om te behagen aan deze of gene groep. In de loop van hun betoog doen zij dan alleen maar voorstellen die de uitgaven doen stij-

gen maar ze zeggen nooit waar er minder kan worden uitgegeven. In Onderwijs moet er nochtans, of men dat nu graag heeft of niet, een volgehouden budgettaire inspanning gebeuren. De heer Tavernier heeft daarvoor gepleit, ik kom daar straks nog op terug. Hij heeft gelijk, maar anderzijds kan het budget niet eindeloos blijven stijgen. De onderwijsuitgaven zijn in de periode 1988-1992 met iets minder dan een derde gestegen in absolute termen. Dat is op termijn niet houdbaar en niet beheersbaar. Er stelt zich dus een tweeledig probleem. Ook de heer Van Grembergen heeft gewezen op het financiële en economische aspect van het onderwijs. Het is dus moeilijk enerzijds een aantal dingen te herzien in het uitgavenpatroon en anderzijds te proberen, zoals de OESO dat in vrome termen meedeelt, de kwaliteit van het onderwijs toch te verbeteren. Dit vraagt een debat waarbij de kwaliteitsdiscussie vooropstaat en niet de tewerkstellingsdiscussie. Dat is een eerste duidelijk misverstand tussen wat op dit ogenblik door de vakbonden wordt medegedeeld en wat het beleid wenst mee te delen. Onderwijs kan niet worden herleid tot een tewerkstellingsdiscussie.

Wanneer men elke maatregel behandelt als goed of slecht, louter met betrekking tot de tewerkstelling wordt het debat hopeloos. Dan wordt ook het debat over de lerarenherwaarderung, een debat dat breder is dan alleen maar het pecuniaire, onmogelijk. Men hoeft geen rekenwonder te zijn om te beseffen dat een evolutie naar substantiële financiële herwaarderung alleen maar kan met minder leerkrachten op het hele veld aanwezig. Wij kunnen dit niet genoeg herhalen. Zoals vanmorgen door verscheidene sprekers is onderstreept, heeft onderwijs als dubbele finaliteit leren leven aan kinderen en leren aan kinderen. De scholen moeten hen een zekere kennis bijbrengen en moeten een rol spelen in het opvoedingsproces ten einde persoonlijkheden af te leveren. In die dubbele opdracht staat het kind natuurlijk centraal. Het is natuurlijk even duidelijk dat leerkrachten noodzakelijk zijn om die dubbele overdracht te realise-

ren. Zij vormen echter niet de primaire discussie in het onderwijs.

Mevrouw Neyts zei vanmorgen terecht dat wij enkele jaren geleden de basiseducatie hebben moeten uitvinden. Deze basiseducatie komt tegemoet aan een reële nood. Die basiseducatie is niet alleen belangrijk ten opzichte van het Nederlands als tweede taal, zij is minstens even groot ten opzichte van het lezen, schrijven en rekenen. Als je merkt dat volwassenen die minstens tot 14 jaar schoolplichtig zijn geweest, later niet echt kunnen lezen of schrijven, dan moet je je toch vragen stellen over de kwaliteit van het onderwijs dat ze genoten hebben. Wij zullen dus, zoals mevrouw Neyts heeft gezegd, jaarlijks een bedrag moeten uittrekken, over het precies bedrag zal ik het hier niet hebben, om te remediëren aan de tekortkomingen van het onderwijs. Een discussie over de kwaliteit van het onderwijs is dus zeker niet onbelangrijk en een discussie over de kostprijs ervan voor de begroting evenmin. Maar een discussie over de kwaliteit van het onderwijs en de repercussie daarvan op het budget zal vanzelfsprekend geen effect hebben op de onmiddellijke toekomst. Het is een discussie waarbij je krachtlijnen uitstippelt waardoor je geleidelijk aan evolueert naar een nieuwe toestand met een beheersbaar uitgavenpatroon. In een overgangperiode zal je echter geconfronteerd worden met een permanente druk en je zal lineaire maatregelen moeten nemen die altijd een handicap betekenen omdat lineaire maatregelen, zoals ook de heer Tavernier heeft gezegd, nu eenmaal niet de scherpzinnigste oefening zijn die je kunt doen, zeker als je die afweegt tegenover de kwaliteit. Maar gelet op de complexiteit van ons onderwijs kun je die overstap niet in een paar maanden doen. Het is een kwestie van verschillende jaren. Die overgangperiode noem ik dus een noodzakelijk kwaad. Wij staan dus voor een maatschappelijk debat, zoals de heer Tavernier het formuleerde.

De heer Standaert had kritiek op de verzuiling. Het is juist dat het OESO-rapport verbazing bevat over een reeks vrijheden in ons onderwijs, die

Van den Bossche

zelfs verder gaan dan de verzuiling. De OESO heeft expliciet vragen bij de ruime keuze van studierichtingen en vraagt zich af of dat niet de reden is van het groter aantal mislukkingen in ons onderwijs. Hoewel niet expliciet, pleit het rapport toch voor een beperking van die keuzen. Dit soort discussie ligt natuurlijk uiterst gevoelig. Er zal een ruim debat gespreid in de tijd nodig zijn om velen van standpunt te doen veranderen. Het is zeker dat de verzuiling een kostprijs heeft en dat die bovendien nog wordt verhoogd door de concurrentie binnen de eigen zuil. Scholen beconcurreren elkaar met een programma-aanbod. Scholen willen aantrekkelijk overkomen bij het publiek. Daarom proberen ze zoveel mogelijk aan te bieden, elkaar permanent te imiteren of meer nog de concurrent een stap voor te zijn. Het grote aanbod moet als het ware fungeren als een label van kwaliteit.

Er was hier ook heel wat te doen om de pedagogische rust. Rust en onrust liggen natuurlijk dicht bij elkaar. Pedagogische rust betekende voor ons in de eerste plaats de instructies voor het nieuwe schooljaar tijdig bezorgen aan de schooldirecties. Wij zijn daar grotendeels in geslaagd, op twee omzendbrieven na, die over het perturbierende systeem van de terbeschikkingstelling en de reffectatie en die over een aantal detailkwesties van organisatie. Die twee laatsten zullen over een tiental dagen wellicht klaar zijn. Door deze tijdige versturing van de omzendbrieven zal het schooljaar dus rustig kunnen worden voorbereid. Als de onderwijsverantwoordelijken van de verschillende scholen dat willen, kunnen zij de onrust veroorzaakt door de reffectatie zelf verminderen. In het basisonderwijs is dat zeker perfect mogelijk, want daar kan vóór 1 september worden ingeschat welke reffectaties er zullen moeten gebeuren. De meeste directies doen dat niet, misschien zelfs met nobele bedoelingen. Zij hopen dat in de loop van het reffectatieproces niet ontdekt zal worden dat X of Y in hun instelling les geeft. Deze houding brengt het rustig verloop van het schoolgebeuren in het gedrang, want de reffectaties worden erdoor vertraagd tot na 1 september. Gezien de

vele programmaties kan de reffectatie in het secundair onderwijs minder snel gebeuren. Dat neemt niet weg dat een niet onaardig percentage door de directie reeds voor 1 september kan worden ingeschat.

Een ander belangrijk element in de reffectatie is de medewerking van de netten. Als de netten loyaal meewerken kan het geheel voor 1 september worden afgewerkt. Wanneer die medewerking niet loyaal is, zoals vorig jaar het geval was onder het mandaat van mijn collega, dan kunnen de reffectaties door discussies tot over 1 januari gesleurd worden, om nieuwe immuniteiten van tijdelijke leerkrachten te verwezenlijken en zodoende een aantal reffectaties te ontwijken. Zulke mechanismen verwekken natuurlijk altijd onrust.

Door vandaag een breed debat uit te lokken over elementen als schaalvergroting, en daardoor trachten in te schatten voor welke uitdagingen wij morgen zullen staan, lokken we natuurlijk enige onrust uit. Die onrust willen ontwijken, ware contraproductief. Vandaag de kop in het zand steken en wachten tot de rampen zich voordoen om in een catastrofescenario blinde ingrepen te verrichten, lijkt mij veel slechter. Sommigen hebben terecht gezegd dat dit begrotingsdebat niet het grote onderwijsdebat inhoudt. Daarvoor is inderdaad veel meer tijd nodig dan de tijd die verliep tussen het aantreden van deze regering en het opstellen van de begroting 1992. Dit debat zal wel de passies doen oplaaien, maar het is nodig en belangrijk om de toekomst te kunnen verzekeren. Eén van de sprekers heeft benadrukt dat schaalvergroting zowel positieve als negatieve aspecten vertoont. Ik pleit niet voor een schaalvergroting naar Amerikaans of Frans model. De scholen aldaar zijn zo groot dat leerlingen er tot een nummer worden gereduceerd; alleen wie een meer dan behoorlijke intelligentie heeft en een meer dan behoorlijk stabiel karakter kan in dat soort instellingen overleven. Pedagogisch is zo'n situatie natuurlijk niet verdedigbaar.

Schaalvergroting betekent ook niet alleen concentratie van honderden leerlingen of studenten op één plaats; schaalvergroting kan ook be-

tekenen dat afspraken worden gemaakt over verschillende vestigingsplaatsen heen. Een afsprakennota kan voorkomen dat identieke programma's op verschillende plaatsen worden aangeboden en kan een efficiënte taakverdeling bevorderen. Zoals ik deze ochtend aan de heer Annemans heb meegedeeld is de discussie over schaalvergroting vandaag een discussie binnen de netten. De verantwoordelijken van het katholiek onderwijs hebben dit bevestigd en hebben er zich mee akkoord verklaard om dit proces van rationalisatie aan te vatten in het HOBV van hun net. Ik ben ze daarin natuurlijk onmiddellijk bijgetreden.

De heer Tavernier wijst terecht op een verschil tussen de niveaus. Ook ik pleit niet voor schaalvergroting in de basisschool. De basisschool moet als het ware onder de kerktoeren blijven, makkelijk bereikbaar zijn, zo dicht mogelijk in de omgeving van het kind.

De discussie over het secundair onderwijs moet op een andere manier gevoerd worden rekening houdend met de nuances die ik heb aangebracht. Zoals de heer Tavernier heeft aangegeven moeten de leerlingen zich daar thuis kunnen voelen; dat is de norm. Ooit heb ik daar het cijfer 600 opgeplakt. Ik had toen in mijn achterhoofd dat er vanaf dat aantal een onderdirecteur kan worden aangesteld, wat een bijkomende pedagogische kracht oplevert. Dit is geen heilig getal. Schaalvergroting beoogt vooral dat men stopt met elkaar kapot te concurreren en dat men stopt met het aanhouden van programma's voor drie tot vier studenten. Het is niet verantwoord dat wij ons blauw betalen voor dergelijke kleine groepen.

Ik kom nu tot de opmerkingen aangaande de basiseducatie. Hiervoor werd een bijkomend krediet van 26 miljoen ingeschreven. Dat betekent dat wij voor de laatste maanden van het jaar een groter urenaanbod kunnen betoelagen dan voor de eerste maanden. Het is duidelijk dat dit nog niet volledig tegemoet komt aan de eisen van de sector. Wel zal de basiseducatie een van de groeisectoren

Van den Bossche

worden van de komende jaren, omdat de sociale uitdaging op dat vlak zeer groot is. Ook over het basisonderwijs werd heelwat gezegd. Vooral de heer Deswaene en mevrouw Leysen praatten uitvoerig over dit onderwerp. De heer Deswaene wijst op het hoog percentage zittenblijvers van 13 ten honderd. Het is inderdaad juist dat hieraan enkel kan worden verholpen door op een of andere manier in te grijpen. Ik stel vast dat de heer Deswaene ter zake, weliswaar met enige ontrouw aan zijn fractie, zonder meer een aantal nieuwe uitgaven genereert. Hij wordt natuurlijk niet geconfronteerd met de moeilijkheden van het opstellen van een begroting ! Deze nieuwe uitgaven zouden enerzijds bestemd zijn voor lichamelijke opvoeding en anderzijds voor de taakleraren buiten het urenpakket. Destijds legde de heer Coens een dergelijke omringing van het basisonderwijs vast waarbij hij aan de scholen de mogelijkheid gaf over een taakleraar te beschikken. Ik stel echter vast dat die taakleraar in grotere basisscholen wordt geweigerd, vermits slechts 3,81 ten honderd van de scholen er een beroep op doet. Voor de Argo ligt dat percentage nog lager, met name 2,14 ten honderd. De geboden mogelijkheid wordt dus niet gebruikt en wordt eerder aangewend voor het comfort van de andere leerkrachten, bijvoorbeeld om minder dichtbevolkte klassen te bereiken of om de graadklassen te ontwijken. Het is natuurlijk zo dat de graadklassen voor de buitenwereld zeker niet de beste vorm van reclame zijn voor een basisschool. De poging om binnen een ruimer lestijdenpakket een taakleraar te zien genereren is mislukt. In dit verband stelde iemand een specifieke vraag aangaande de eerste graad van het basisonderwijs. Het is inderdaad juist dat op dat vlak de uitdaging wat overdreven is. Wij zullen ervoor moeten zorgen dat de leerkrachten — vooral van het eerste en het tweede studiejaar die in feite uit pedagogisch oogpunt moeten worden samengenomen — met een kleiner aantal leerlingen worden geconfronteerd, omdat zij de heterogeniteit van het terrein en de mogelijkheden van de kinderen voor zich heb-

ben. Er moet een minimale kennis van lezen, schrijven en rekenen worden bijgebracht. Bovendien moeten zij erin slagen, met behulp van dat diverse veld, zowel de verstandige als de minder verstandige kinderen te blijven boeien. Dat is een uitdaging. Mijnheer Deswaene, indien dit wordt gerealiseerd mag u echter niet verwachten dat er nog heel wat gebeurt voor het secundair onderwijs. Vermits de middelen beperkt zijn zullen wij ze op andere plaatsen moeten zoeken. Prioriteiten zullen moeten worden gelegd.

Ik stel vast dat het basisonderwijs de goedkoopste vorm van onderwijs is, zelfs al is het fundamenteel. Tevens stel ik vast dat het secundair onderwijs per student duurder is dan het universitair onderwijs. Op het einde van de jaren zestig en het begin van de jaren zeventig is er een onderaccentuering gebeurd, onder andere onder invloed van het VSO. Het secundair onderwijs daarentegen werd overgeaccentueerd met alle gevolgen vandien wat de uitgaven betreft. Het basisonderwijs blijft een bekommernis voor de Vlaamse Regering, die zeer bewust een verschuiving deed naar het basisonderwijs.

Op de extra-administratieve omkadering heb ik daarstraks reeds gereageerd. Ik zal niet herhalen wat ik toen heb gezegd. Dit is ingeschreven. De extra-administratieve omkadering is nodig, dat weet iedereen. Het is een oude discussie die jarenlang uit de weg werd gegaan en waaraan jarenlang geen gevolg werd gegeven. Wij hebben dat nu heel bewust wel gedaan.

Mevrouw Leysen heeft terecht de problematiek aangekaart van het buitengewoon en het gewoon onderwijs. Hierover werd veel gezegd en geschreven, maar blijkbaar werd er weinig van verstaan. Wat is het probleem ? Wij hebben in deze maatschappij geopteerd — ik sta voor 150 ten honderd achter die optie — om voor de zwaksten in het buitengewoon onderwijs bijzondere inspanningen te doen. De omringing is daar veel groter dan in het gewoon onderwijs, en terecht. Dit betekent ook dat

wij dit slechts kunnen volhouden als dit buitengewoon onderwijs juist wordt gebruikt. Het probleem ligt in eerste orde vooral bij het gewoon onderwijs, zoals mevrouw Leysen het heeft gesitueerd. Ik weet dat men als verontschuldiging kan aanhalen dat elke leerling een rugzakje meekrijgt met lesuren en dat dus het houden van een leerling in die school belangrijk is voor het aantal lesuren dat een ganse school kan inrichten. Het gewoon basisonderwijs heeft echter de neiging om à tout prix kinderen te houden teneinde zo lang mogelijk zoveel mogelijk lestijden te hebben. Ik geef u een voorbeeld van hoe ver dit kan gaan voor karaktergestoorde jongeren, type 3 van het bijzonder onderwijs. Sinds de invoering van 1 februari als tellingsdatum, zijnde een datum die een aantal uren genereert die men volgend jaar mag inrichten, werden plots na 1 februari in veel basisscholen karaktergestoorde kinderen ontdekt. Dit is misdadig. Dit betekent, ten eerste, dat het kind in kwestie zijn jaar verliest. Het betekent, ten tweede, dat door de aanwezigheid van dit kind in het klasgebeuren die klas het ganse jaar problemen zal hebben. Ook de leerkracht zal problemen krijgen. Hierdoor was het pedagogisch gebeuren in het gewoon onderwijs ook gehandicapt, alleen maar om toch die uren te kunnen genereren voor het volgend schooljaar.

Hetzelfde gebeurt voor type 8-leerlingen. Dit is een moeilijke discussie, maar ik wens toch twee nuances te maken. Ten eerste, een type 8-leerling is niet zomaar te onderkennen. Hierover zijn randdiscussies mogelijk. Ten tweede, de ouders protesteren in vele gevallen tegen het feit dat hun kind zou overgaan naar het buitengewoon onderwijs en weigeren dikwijls dat te aanvaarden en creëren daardoor een achterstand. Een feit is dat het basisonderwijs die kinderen te laat doorstuurt naar het buitengewoon onderwijs. Dat is vreselijk erg. In Leuven is, in de vrije sector overigens, een experiment aan de gang waarbij men erin geslaagd is kinderen op de leeftijd van zes à zeven jaar naar het buitengewoon onderwijs te krijgen, waarbij zij na één à twee jaar opnieuw in het gewoon onderwijs

Van den Bossche

kunnen worden geïntegreerd. Misschien moet in de toekomst in een soort volgrecht worden voorzien waarbij de eerste jaren dat deze kinderen opnieuw functioneren in het gewoon onderwijs, het buitengewoon onderwijs een verdere kijk heeft op het pedagogisch proces. Dit bestaat nu niet en dat is een lacune. Misschien moet hierin worden voorzien. Als kinderen op de leeftijd van negen à tien jaar in het bijzonder onderwijs binnenkomen, dan zijn zij reeds drager van een reeks mislukkingen, van een enorme achterstand en dan wordt voor het buitengewoon onderwijs het wegwerken van die achterstand op twee jaar tijd onmogelijk. Het gevolg daarvan is dat voor vele gevallen noodgedwongen moet worden overgegaan naar opleidingsvorm 3. Dit betekent dat deze kinderen in het BUSO, secundair, zullen terechtkomen. Een onjuiste inschatting van de directies betekent een meeruitgave op termijn. Wij hebben dit weggelaten in de discussie in de Commissie, waar terecht de vraag werd gesteld of dit iets zal helpen. Ik ben ervan overtuigd geraakt dat dit alleen meer bureaucratie veronderstelt, maar weinig zal helpen, gezien het PMS dat dit moet opmaken ook in een vicieuze cirkel zit. Het PMS hangt voor zijn omkadering namelijk af van het feit of die BO-school al dan niet bij dat PMS blijft. Het zou wel eens kunnen dat het allemaal alleen op papier bestond en daarom hebben wij het weggelaten. Ik denk dat de Commissie daarin gelijk had, omdat we in dergelijke kwesties moeten evolueren naar een toestand waarin iedereen zijn verantwoordelijkheid opneemt. Dat kan echter moeilijk bij decreet worden opgelegd; het wordt een soort mentaliteitsdiscussie, die wij trouwens over het gehele onderwijsveld zullen moeten voeren.

Ik herhaal, het komt er vooral op aan de kinderen tijdig door te sturen. Ook de ouders moeten daarvoor sensibiliseerd worden. De OESO heeft dit niet doen opmerken, maar ik wil daar toch het volgende aan toevoegen. Indien de ouders tegen alle adviezen en vaststellingen in weigeren hun kind naar het buitengewoon

onderwijs te sturen, dan vraag ik me af of wij dat moeten blijven accepteren. Ik geef geen antwoord op deze vraag, maar ik vind dat we ook daarover de discussie moeten aandurven in onze gemeenschap.

Een ander probleem dat werd aangehaald is dat van de meer dan 21-jarigen. Iemand vroeg mij daarover cijfers. Ik heb ze vanmorgen laten opvragen en kan ze u slechts onder voorbehoud geven. In de opleidingsvormen I en II van het BUSO heeft men een gemiddelde kostprijs van 300.000 frank per jaar, inclusief vervoerkosten. Voor welzijn ontving ik van mijn administratie volgende cijfers, onder voorbehoud van verificatie: wat het dagverblijf betreft bekomt men, na aftrek van de financiële bijdrage van 323 frank, een gemiddelde kostprijs van minimaal 1.405 frank en maximaal 1.557 frank, vervoer inbegrepen. Voor de tehuizen, na aftrek van de financiële bijdrage van 850 frank, heeft men een kostprijs van minimaal 2.022 frank en maximaal 2.859 frank. De kostprijs voor de nursing-tehuizen is nog niet berekend, maar deze ligt nog hoger. Het is trouwens een marginaal fenomeen in deze discussie.

Als men een ruwe raming maakt, uitgaande van de prijzen die ik zopas heb gegeven, kan men zeggen dat een dagverblijf vijf dagen per week en 48 weken per jaar een minimale kostprijs geeft van 337.000 frank en maximaal 373.680 frank. Dit is hoger — al is het niet buitengewoon veel — dan het BUSO. In een tehuis moet de dagprijs vermenigvuldigd worden met 300 dagen, wat minimum 606.600 frank en maximum 857.700 frank geeft. Als ik deze prijzen per schooljaar wil berekenen moet ik ze delen door 183 dagen en bekom ik 1.600 frank per schooldag. Dit is echter een louter theoretische oefening. Samengevat kan ik zeggen dat een operatie, waarbij Welzijn de plus 21-jarigen, die geen onderwijs meer hoeven te volgen, ten laste neemt, voor de Vlaamse Gemeenschap geen voordelige operatie is. Het is alleen een juiste operatie. Ik herhaal de filosofie waarvan wordt uitgegaan. Er zijn een aantal jonge volwassenen boven de 21 jaar die in een opleidings-

vorm II of III zitten en die, indien ze nog twee of drie jaar in het onderwijs kunnen blijven, een attest kunnen behalen en derhalve ofwel van opleidingsvorm II naar een beschutte werkplaats, ofwel van opleidingsvorm III naar een normale fabriek kunnen gaan en normaal kunnen worden ingeschakeld in het sociaal-economisch leven. Welnu, het is logisch dat deze jonge volwassenen in het onderwijs blijven. Het ware al te macaber dat wij deze kinderen gedurende al die jaren begeleiden en dat we twee of drie jaar vóór het behalen van het attest dat hen kansen geeft in het leven, zouden afhaken. Dat ware een verspilling van inspanningen en bovendien immoreel. Dat doen we niet. Het gaat alleen om jonge volwassenen die dit specifiek onderwijs niet meer nodig hebben, maar voor wie wel de vraag bestaat om opgevangen te worden in een beschermend milieu met enige pedagogische inslag. Deze kinderen horen niet thuis in Onderwijs, maar in Welzijn. Dit is geen budgettaire operatie. Ik moet u overigens zeggen dat er zich op 1 september geen probleem zal voordoen. Indien Welzijn niet in staat zou zijn op 1 september deze laatste categorie jonge volwassenen op te vangen, dan blijven zij in Onderwijs. Het zou immoreel zijn deze jonge volwassenen, gezien de handicap waarmee zij geconfronteerd zijn, aan hun lot over te laten. Om deze reden hebben we de tekst van het programmadecreet nog geamendeerd.

Mijnheer de Voorzitter, ik vermoed dat de Voorzitter van de Executieve nog wil antwoorden. Misschien is het aangewezen mijn uiteenzetting even te onderbreken en na het antwoord van de Minister-president verder te gaan.

De Voorzitter : De Minister-President heeft het woord.

Minister L. Van den Brande (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik ben collega Van den Bossche dankbaar omdat hij mij in grote collegialiteit in staat stelt in het kort enkele bedenkingen te formuleren in verband met de twee uiteenzettingen die inzake Wetenschapsbe-

Van den Brande

leid werden gehouden. Zowel de heer Moors als de heer Verleyen hebben in hun uiteenzetting uiting gegeven van hun positieve appreciatie ten overstaan van onze vaste wil om tot een coherent wetenschapsbeleid te komen.

In de afgelopen periode werden grote inspanningen gedaan, ik zeg dit in aanwezigheid van mijn voorganger collega Geens, maar samen hebben wij gevoeld dat er een grotere coherentie moest zijn. Dat is de reden waarom wij er in de Vlaamse regering voor gekozen hebben om één Minister voor het Wetenschapsbeleid verantwoordelijk te stellen. Wij hebben dat gedaan rekening houdend met ieders bevoegdheid binnen het domein dat men heeft. De bedoeling daarvan was de versnippering tegen te gaan. De versnippering was trouwens één van de punten van kritiek in de uiteenzettingen van deze ochtend. Ik wil hier herhalen dat in de afgelopen periode niet enkel op dit terrein, maar op vele andere domeinen, de instrumenten om tot de juiste omkadering te komen zijn opgezet. Ik denk aan het IWT, het VITO, aan een aantal andere instellingen. Een van de uitgangspunten van de gecoördineerde actie in verband met wetenschapsbeleid is precies deze instrumenten te toetsen aan de noodzakelijke acties.

Er rijst nog een ander probleem. Het werd trouwens zowel door collega Moors als door collega Verleyen aangehaald. Er is de versnippering ingevolge de staatshervorming. Ons standpunt is duidelijk. Zowel uit als naast de dialoog moeten wij tot een goed afspraakkader komen tussen zowel de federale als tussen onze eigen gemeenschaps- en gewestbevoegdheden. Het kan niet langer dat er vanwege de federale regering een tussenkomst is in domeinen die uiteindelijk tot onze bevoegdheid behoren.

Er werd ook sterk gepleit voor continuïteit. Wij willen die continuïteit waarborgen en wij hebben van meet af aan gezegd dat het niet mogelijk is om te komen tot een gecoördi-

neerd wetenschapsbeleid wanneer wij binnen de twee maanden een dergelijk programma zouden uitwerken. Ik heb dan realistisch gesteld, dat is de basis van de beleidsbrief, dat wij nu de eerste aanzet geven om vanaf 1994 ten volle te kunnen inspelen op de vragen en de noden. Ik wens ook dat deze continuïteit gewaarborgd wordt door een aantal beslissingen die wij in de Executieve nemen. Op die manier zal de wisseling van de politieke beleidsbevoegdheid toch voor een stuk met deze continuïteit rekening moeten houden.

Wij zullen het wetenschapsbeleid vanuit een aantal nieuwe tendenzen opzetten. Wij zullen dat doen samen met degenen die daarin actief zijn. Ik bevestig hier dat wij de optie hebben genomen om effectief een decretales basis aan de Vlaamse Raad te geven voor Wetenschapsbeleid. Wij willen echter vooral een nieuwe beleidscultuur tot stand brengen die inhoudt dat al diegene die op één of andere manier met wetenschapsbeleid te maken hebben op een meer gecoördineerde manier zouden afhandelen — dat zijn tal van instellingen — alleen al de inventaris van al deze instellingen in ons land bedraagt 11 bladzijden.

Wij hebben niet alleen onmiddellijk een aantal intenties geuit, wij hebben ook onmiddellijk in de bijgestuurde begroting 1992 meer middelen vrijgemaakt. Daarstraks werden deze cijfers aangehaald. Wij hebben, zoals gevraagd en gewenst, een substantiële verhoging toegekend voor het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek.

Sommigen hebben gesuggereerd de middelen voor het fundamenteel onderzoek te verhogen ten koste van het toegepast onderzoek. Het is onze overtuiging dat wij én het fundamenteel onderzoek én het toegepast onderzoek op een bepaald peil moeten houden en bijkomende middelen voor het fundamenteel onderzoek moeten toekennen. Mijnheer de Voorzitter, collega's, dit is een eerste stap. Het ligt ook in onze bedoeling via een programma dat over vier jaar zal wordt gespreid, de toegekende middelen te verhogen zowel voor het

fundamenteel als voor het toegepast onderzoek.

Er blijft ook het specifiek probleem van de navorsers. Er wordt overwogen ook buiten de universiteit een aantal verstandige mensen toe te laten een loopbaan als vorser op te bouwen. Het is dan ook in dit kader dat wij een aantal maatregelen zullen treffen.

Mijnheer de Voorzitter, de bedelingen zowel van de heer Verleyen als van de heer Moors waren eenduidig positief. Het is de vaste bedoeling van de Vlaamse regering continu een degelijk beleid te voeren in overleg met de sector en daartoe ook de nodige middelen aan te reiken.

Wij moeten evenwel een grotere inspanning doen voor eenvoud en doorzichtigheid. Inderdaad, het is niet uitsluitend een kwestie van middelen maar ook van het aanwenden van de meest doorzichtige instrumenten. Wij zullen dan ook de nodige inspanningen doen om als het ware tot één loket te komen, waar men terecht kan wanneer men goede projecten op het oog heeft en daarvoor een bepaalde tegemoetkoming wenst te bekomen.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen het vertrouwen te hebben begrepen van degenen die in dit debat het woord hebben gevoerd om deze eerste stappen naar de begroting-1993 waar te maken. *(Applaus bij de leden van de meerderheid)*.

De Voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche *(op de tribune)* : Mijnheer de Voorzitter, collega's, in het tweede gedeelte van mijn uiteenzetting wil ik kort een aantal essentiële punten bespreken en ingaan op de opmerkingen die in dit verband zijn gemaakt. Een eerste opmerking betreft het secundair onderwijs en het aanwendingspercentage waarop de heer De Meyer uitgebreid is ingegaan. Zoals daarstraks reeds gezegd, weiger ik de discussie alleen over tewerkstelling te voeren. Voor mijn part mag men de discussie daartoe verengen, maar ik ga niet mee in deze richting. Ik vind een der-

Van den Bossche

gelijke houding trouwens onverantwoord, tenzij men ervan uitgaat dat onderwijs alleen de tewerkstelling als finaliteit heeft. In dit geval stel ik voor dat iemand anders mijn portefeuille overneemt.

Tweede opmerking. Het is juist, en niemand zal het tegengestelde beweren, dat lineaire besparingen in deze sector bepaald geen besparingen zijn om fier op te zijn. Inderdaad, lineaire besparingen geven nooit blijk van grote gerichtheid en doordachtheid. Hierover zijn wij het allen eens.

Ik zou in dit verband ook een lineair antwoord kunnen geven. Ik zal dit echter niet doen en mij niet op het pad begeven dat u heeft bewandeld. Ik wil u alleen op het volgende wijzen. Het is niet omdat u een nieuwkomer bent in dit halfroond dat de geschiedenis plots begint op het ogenblik dat u aantreedt. Deze overweging wil ik u in ieder geval meegeven. De minimumpakketten die nu zijn uitgevaardigd, zijn uiteraard tegenstrijdig met de schaalvergroting. Trouwens, het project van de schaalvergroting is tot op heden nog niet gestart. Inderdaad, wij hebben dit element ter discussie gebracht en hebben de verschillende netten ervan verwittigd te willen praten, teneinde na te gaan in welke mate de eigen wil tot schaalvergroting aanwezig is en onder welke voorwaarden dit eventueel kan gebeuren. Nadien zullen de beleidsorganen hun verantwoordelijkheid moeten nemen, waarna zij dit moeten vastleggen en stimulerings- en ontradingsmaatregelen treffen. Op dit ogenblik is het toch logisch dat men, wanneer een school mag worden ingericht, het minimum garandeert, ongeacht wie daarvan ten slotte beter wordt.

Trouwens, ik zou een honderdtal punten in deze begroting kunnen aanhalen waarvan anderen ook eenzijdig beter worden, maar daarvan heb ik geen last. Af en toe blijkt ook dat het ene net meer passeert dan het andere. Het is juist dat bij de minimum basispakketten meer ARGO-scholen betrokken zijn dan vrije scholen. Toch denk ik dat u nog een ander verhaal zou hebben verteld in-

dien die basisscholen, de vrije scholen en secundaire scholen dat minimum basispakket niet zouden hebben gekregen. In dat geval zou u hier vandaag op de tribune het verhaal van small is beautiful hebben gezongen. Dit werd aldus bewust gehandhaafd tot op het ogenblik dat de discussie over schaalvergroting ver genoeg gevorderd zal zijn en er voldoende stimulerende maatregelen zijn om dan te kunnen zeggen dat wie niet meegegaan is tegen het beleid in gaat, waarna wij natuurlijk kunnen optreden. Op dit ogenblik kunnen wij dat niet en zou het verkeerd zijn het wel te doen.

Wat het reffectatiefonds betreft wijs ik erop dat ik dat niet heb uitgevonden. Ik heb steeds gezegd dat het op pedagogisch vlak een ramp was. Ik weiger de verantwoordelijkheid te nemen voor de handhaving ervan. Dat is correct aangezien het budgettair noodzakelijk is. Wij zullen trachten de ramp zoveel mogelijk te beperken.

Zoals ik in mijn antwoord op een interpellatie van de heer Standaert enkele weken geleden heb gezegd is elke reffectatie op pedagogisch vlak een nederlaag. Ik ga dus uit van zuiver budgettaire overwegingen, maar contra-productief komt het pedagogisch effect telkens weer te voorschijn. Mijnheer De Meyer, zoals u ziet mag u op deze tribune dan niet komen doen alsof ik op een bleekblauwe maandag dit systeem zou hebben uitgevonden. *(De heer De Meyer maakt een ontkennend gebaar)* Mijnheer De Meyer, u gaf mij toch die indruk en ik denk dat iedereen die hier aanwezig was dezelfde indruk had, maar het gebeurt bij iedereen dat hij zich soms slecht uitdrukt. Ik verzoek u dan ook dat u zich in de toekomst nauwkeuriger zou uitdrukken.

Over de lerarenherwaardering werd reeds gepraat. De heer Appeltans heeft gelijk als hij stelt dat het hier om een ruim debat gaat dat veel verder gaat dan enkel de pecuniaire herwaardering, maar dat het ook om de loopbaanopbouw gaat en de mogelijkheden voor tussentijdse uitstap, enzovoort. Dat debat betreft de sa-

menhang van deze zaken. Immers, het debat over onderwijs is moeilijk in stukjes op te delen en wanneer wij het eventueel willen voeren moeten wij beseffen dat het ook samenhangt met de discussie over het aantal tewerkgestelde leerkrachten, waarbij de vraag rijst of de tewerkstelling al dan niet onze eerste prioriteit is.

In verband met het deeltijds kunstonderwijs kan ik de heer Tavernier gelijk geven. Het is niet omdat wij het kunstonderwijs als een luxeproduct beschouwen dat wij deze maatregelen hebben getroffen. Bovendien kan de verhoging van het inschrijvingsgeld niet dramatisch worden genoemd, zeker niet in vergelijking met de ons omringende landen. Inhoudelijk werd de discussie reeds jaren geleden gevoerd, maar het is nu nog te vroeg ter zake te trancheren, aangezien wij dat nog moeten evalueren. Uw kritiek is valabel, maar wij moeten toch te velde de evolutie volgen. Mijnheer Tavernier, indien wij alle instellingen in kaart brengen zal u vaststellen dat ze zeer eigenaardig over Vlaanderen verspreid zijn. Dikwijls zitten de hardst roepende directeurs in streken waar zeer veel instellingen tamelijk gegroepeerd zijn. Daarenboven zijn er ook streken in Vlaanderen waar er praktisch geen deeltijds kunstonderwijs is. Het gaat nochtans om een onderwijs, dat weliswaar tot één net behoort, maar niet het forum vormt van betwisting. Het wordt voornamelijk en praktisch exclusief door steden en gemeenten ingericht. Wat dat betreft kennen wij daar een rustige toestand aangezien er geen betwisting tussen de netten is. Toch is er ook de wildgroei op andere plaatsen, zoals in Antwerpen en Gent, waar we een enorme aanwezigheid kennen. Gent bijvoorbeeld heeft twee muziekscholen, twee inrichtingen voor beeldende kunsten. Wie kan mij uitleggen waarom dat nodig is. Wij moeten bijgevolg de evolutie volgen tot bij het begin van het schooljaar 1993. Op dat ogenblik moeten wij nagaan waar en hoeveel implantaties kunnen worden verdedigd. De inhoudelijke discussie zal over dat probleem gaan en vandaar dat ik ook elk filiaal weiger. Dat staat niet in een decreet, maar het is mij toegelaten het te weigeren of toe

Van den Bossche

te staan. Welnu, in afwachting zullen alle nieuwe filialen worden geweigerd. Immers, het gaat toch niet op, indien wij achter het deeltijds kunstonderwijs staan, dat wij zomaar de wildgroei in het ganse land laten gebeuren en op een dergelijke wijze dat sommige streken geen instellingen hebben. Daaraan stoort zich geen enkele van die directeurs, die anders met luide stem schreeuwen en met een mooie pen schrijven, integendeel geen enkele onder hen stoort zich daaraan, zij staren enkel naar hun eigen schoolje en hun belang als directeur. We zullen dan eens zien hoe onbaatzuchtig zij zijn wanneer we discussiëren over nieuwe inplantingen en de afschaffing van bestaande inplantingen, die niet kunnen blijven, omdat er op een bepaalde plaats te veel scholen zijn. De heer Appeltans heeft terecht gevraagd naar de sociale herkomst van de leerlingen van het deeltijds kunstonderwijs. Ik moet toegeven dat uit alle gegevens waarover wij beschikken, blijkt dat heel weinig leerlingen niet uit het algemeen secundaire onderwijs komen. Er blijkt eveneens — maar we moeten met deze conclusie toch voorzichtig zijn — dat met grote waarschijnlijkheid kan worden gezegd dat de leerlingen eerder komen uit het bovenste gedeelte van de maatschappij. Dat betekent dat de hele democratisering niet zo succesvol is verlopen. Het deeltijds kunstonderwijs is nog niet meteen een elitaire bedoening, maar toch wordt niet het hele maatschappelijk veld beroerd. Dat komt niet zo zeer door het inschrijvingsgeld. Toen dit er nog niet bestond, was de toestand identiek. Het zou dus wel eens kunnen dat we te maken hebben met een gelijkaardig fenomeen als bij de universiteiten. Voor een beperkt aantal mensen is inschrijvingsgeld nog een werkelijke drempel, maar vooral belangrijk is de horizon, het feit dat men niet ziet dat kinderen naar het kunstonderwijs kunnen gaan en men hen dus ook niet stimuleert. Hetzelfde merken we in het hoger onderwijs. Het hoger onderwijs buiten de universiteit is in vele gevallen qua inschrijvingsgeld en zeker qua dagdagelijkse kosten duurder dan het universitair onderwijs en

toch is een bepaalde sociale categorie die in de universiteiten talrijker aanwezig is dan in 1970, wel talrijker aanwezig in het hoger onderwijs buiten de universiteit. De financiële drempel is slechts voor een klein gedeelte van de bevolking de grote drempel die de democratisering tegenhoudt. Zullen wij het aantal scholen terugdringen? We moeten dat nog bekijken, maar het is duidelijk dat op bepaalde plaatsen het huidige aantal instellingen niet kan gehandhaafd blijven. Dat betekent dat er ook afspraken moeten worden gemaakt over wie wat inricht. Wij streven ernaar dat men mits een kleine verplaatsing de verschillende vormen van deeltijds kunstonderwijs kan ontmoeten, maar men zal toch moeten leren dat een verplaatsing van 10 kilometer niet het einde van de wereld is. De heer Appeltans heeft gelijk dat er oefeningen worden gemaakt met betrekking tot de regionale spreiding van het volwassenen onderwijs met invulling van de witte vlekken. In deze tak rijzen dezelfde problemen als voor het deeltijds kunstonderwijs. Het is eveneens correct dat een inhoudelijke discussie nog moet worden gevoerd. De hele zaak zal worden geregeld met een raamdecreet en ontelbare uitvoeringsbesluiten.

Ook voor lichamelijke opvoeding heeft de heer Deswaene in zijn grote besparingsijver en begrotingsobsessie bijkomende uitgaven voorgesteld in de derde graad van het basisonderwijs buiten het lestijdenpakket. Ik zeg niet dat dit niet verdedigbaar is, maar de vraag is of we dit kunnen betalen rebus sic stantibus. Wij zullen daarmee bij de hertekening rekening houden. Toch wijs ik er opnieuw op dat zowel mijn voorganger als ikzelf altijd lesroosters hebben geweigerd indien in het secundair onderwijs geen twee uur lichamelijke opvoeding per week stonden vermeld. Daaraan verandert niets. Dat heb ik al heel vaak in de Vlaamse Raad en in interviews geantwoord. Twee uur blijven noodzakelijk. Wij hebben dit niet tot drie uur kunnen optrekken, maar wees eerlijk: zowel de ARGO als het vrij gesubsidieerd onderwijs stonden daar zeer weigerachtig te

genover. We moeten niet doen alsof dit slechts voor één van de partijen zo was. De vraag is overigens welke uren of vakken dan worden geschrapt. De verhoging van het aantal uren lichamelijke opvoeding is overigens geen oplossing voor het probleem van de lichamelijke conditie. De discussie daarover is breder dan onderwijs alleen. Men moet eindelijk eens ophouden alle maatschappelijke problemen terug te brengen tot problemen op het gebied van onderwijs en dan gerust gaan slapen met de idee dat alles is opgelost als er lessen bij komen. (*Onderbreking van de heer Denys*) Mijnheer Denys, dit lost het probleem niet op. Het fundamentele probleem is: hoe kan een kind zich in deze maatschappij nog bewegen. Dit heeft bij voorbeeld ook met de verkeerssituatie te maken. Ik heb geweigerd mee te doen aan een actie waarbij men gedurende één schooljaar de kinderen sterk zou aanraden met de fiets naar school te gaan omdat ik het aantal verkeersslachtoffers niet op mijn geweten wil. De lichamelijke conditie is niet alleen een onderwijsdiscussie, maar ook een maatschappijdiscussie. Onderwijs heeft op dit vlak uiteraard verantwoordelijkheden, maar professoren lichamelijke opvoeding en een aantal politici denken hun geweten te sussen door een bijkomend uurtje lichamelijke opvoeding te verplichten. Onze maatschappij is tegen elke vorm van beweging. Bovendien wordt elke vorm van beweging alsmaar moeilijker, dit geldt zowel voor de jongeren als voor de ouderen.

De suggestie van mevrouw Leysen inzake het PMS is uitermate interessant. Haar denkoefening lijkt enorm valabel. Ik heb trouwens de neiging ze als uitgangsbasis te nemen voor de verdere discussie. Mijnheer Deswaene, u had het over het gelijkleggen van de lat. Ik zal u even vriendelijk behandelen als de heer De Meyer. Toen ik u vroeg wat u zou doen met het koninklijk besluit 464, bleef u mij het antwoord schuldig. Dat was het beste wat u kon doen want dit koninklijk besluit werd uitgevaardigd door een regering waarvan sommige geestesgenoten van u deel uitmaakten. Mijnheer Appeltans, het voor-

Van den Bossche

rangsbeleid is uiteraard niet alleen voor migranten. Mijnheer Anne-mans, inzake uw kritiek op de migranten verschillen wij fundamenteel van mening. Het heeft geen zin dit uitvoerig te herhalen. Tot mijn spijt kan ik u geen cijfers geven over het aantal gedetacheerden, het aantal per niveau of per net en waarnaar ze gedetacheerd zijn, mevrouw Leysen. De verlenging voor de detachering komen druppelsgewijs binnen. Heel wat gedetacheerden zitten niet op onderwijs, maar bij de verlengingsaanvragen is vaak een brief gevoegd waarin wordt gezegd dat onderwijs er ook belang bij heeft. Ik zal een voorbeeld geven : de Albertinabibliotheek vraagt een leerkracht om klassen rond te leiden. Ik zal evenwel heel streng zijn en veel detacheringen weigeren omdat de kosten ervan doorwegen op mijn begroting. Bovendien worden meestal de meest interessante leerkrachten gedetacheerd. Zoals de heer Appeltans heeft gezegd, rijzen hierdoor problemen in een andere sector, in een aantal gevallen in de culturele sector.

Het departement Onderwijs kan niet stilzwijgend budgettair blijven opdraaien voor andere sectoren. Ik heb met Minister Weckx een overeenkomst omtrent mijn detachering naar de jeugdsector. Het departement Cultuur schrijft dit bedrag in en het departement Onderwijs ontvangt het. Op die manier zijn de rekeningen juist en is er geen enkel probleem. De begroting cultuur komt uit voor de werkelijke uitgaven en het departement Onderwijs draait niet op voor uitgaven die niet worden gedaan voor het onderwijs.

Mijnheer Tavernier, het voorstel van begroting voor 1993 voorziet in een indexatie van de studiebeurzen. Op de vragen over de sociale sector HOBUB heb ik vanochtend uitvoerig geantwoord. Ik begrijp uw ontgoocheling over de ambtelijke commissie, hoewel zij de belangrijke stap van clustervorming heeft gedaan, bij voorrang over de netten heen. Ik wil deze politieke stap hier nogmaals beklemtonen.

Mijnheer Deswaene, er werd reeds

bijzondere aandacht besteed aan het probleem BSD. Er worden een aantal maatregelen overwogen, maar tot op heden betaalt Landsverdediging nog niets. Ik ben ook geen vragende partij aan Landsverdediging voor sociale tegemoetkomingen. Het is mogelijk dat de huidige minister het schema Charlier II vervangt door een nieuw schema. Als ik goed ben ingelicht zou dit gebeuren op 26 juni. Tot dan kan ik alleen voortgaan op het schema Charlier II, waarin de definitieve toestand pas na 1995 ontstaat. Dan is het oosten volledig ontruimd en blijft alleen nog het westen over. Uit approximatieve cijfers blijkt dat er dan in het westen nog een basis en een kleuterschool nodig zal zijn in de streek van Bensberg en dat er misschien een middenschool en een atheneum met twee richtingen van ASO zal kunnen worden gehandhaafd. Dat betekent natuurlijk een enorme verschraling van het aanbod : geen BO meer, geen PMS, geen TSO en zelfs geen BSO meer, ook al kent dit laatste bij de BSD een enorm succes. Al die onderwijsvormen kunnen niet meer worden aangeboden omdat ik dat met de geldende normen gewoon niet meer kan. In de oostelijke sector kunnen tot de ontruiming plaatsvindt en gedurende de overgangsfase, de bestaande scholen worden opgehouden. Vanaf 1995 is er ook daar een probleem. Daarom heb ik aan landsverdediging meegedeeld dat het van mijn begroting niet een supplementaire frank mag verwachten om de volledige gelijkheid tussen de twee taalrollen te realiseren. Dat is immers een vraag van landsverdediging die daarmee die eenheid en de tewerkstelling van haar personeel wil handhaven. De bijkomende middelen die daarvoor nodig zijn zal landsverdediging dan ook moeten betalen. Met de huidige cijfers kan ik onmogelijk een ASO en BSO inrichten, want dan zou ik elk jaar 50 à 60 miljoen meeruitgaven moeten doen. Ik wil dit best doen op voorwaarde dat landsverdediging een overeenkomst ondertekent dat zij die terugbetaalt.

Wat het personeel betreft moeten een aantal maatregelen worden besproken en aan de Vlaamse Regering en aan de vakbonden ter goed-

keuring worden voorgelegd. Daar gaat het zowel over de mutaties als over de reffectaties, waarover wij vrij snel een voorstel aan de Vlaamse Regering zullen doen om daarmee nog voor 1 september klaar te komen. Voor de mutaties kunnen wij enkele maanden meer nemen, want die moeten pas tegen begin volgend jaar geregeld zijn, wanneer de nieuwe mutatieronde wordt opgestart. Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat ik daarmee elke vragensteller van antwoord heb gediend. Ik dank alle deelnemers aan dit debat omdat zij dit tot een boeiende en interessante gedachtenwisseling wisten te maken.

De Voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer J. De Meyer : Mijnheer de Minister, ik vrees dat u mijn uiteenzetting van deze morgen niet volkomen juist hebt begrepen. Zij bevatte drie essentiële elementen. Ten eerste begrijp ik de zorg om de onderwijsuitgaven te beheersen. Ten tweede vind ik persoonlijk dat de lineaire besparingsmaatregel van 1,2 ten honderd in het secundair onderwijs om verschillende redenen erg ongelukkig is. Ten derde heb ik ook gevraagd waarom het alternatief om op de minumpakketten in te grijpen niet wordt onderzocht. Het is natuurlijk mogelijk dat ik mij niet goed heb uitgedrukt, maar evengoed is het mogelijk dat u mij verkeerd hebt verstaan.

De Voorzitter : De heer Olaerts heeft het woord.

De heer H. Olaerts : Mijnheer de Minister, wij hebben het hier uitvoerig gehad over de kredieten voor 1993, maar tot mijn grote spijt heb ik moeten vaststellen dat er heel wat vertraging en verwarring bestaan over de werkingskosten van 1992. Een aantal scholen hebben te veel gekregen, sommigen te weinig of zelfs niets. Kan de Minister mij daarover precieze cijfers geven ? Wanneer gaan de scholen die weinig of onvoldoende werkingstoelagen kregen die wel ontvangen ? De Minister weet ongetwijfeld dat sommige inrichtende machten nu reeds erg dure leningen moeten afsluiten, vaak zonder dat zij daaraan enige schuld hadden.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de Voorzitter, ik deel aan het lid mee dat de discussie, die wij nu houden, de begroting 1992 betreft en niet de begroting 1993. Hij is vooruit op de tijd en staat een debat voor. Mijnheer Olaerts, in zover ik u goed begrepen heb, beweert u dat sommige inrichtende machten in 1992 nog geen werkmiddelen hebben gekregen. Ik meen dat u foutief bent ingelicht. Het is juist dat de eerste betaling vertraging gekend heeft. Mevrouw Leysen heeft hierover trouwens al gesproken. Wij hebben toen de uitleg gegeven en toegegeven waar het misgelopen is. U hebt gelijk dat dit een bijkomende leningslast betekende voor kleinere inrichtende machten, die over niet zoveel liquiditeiten beschikken. U hebt ook gelijk dat dit onverantwoord is. Aangezien de begroting pas op het einde van de maand zal worden goedgekeurd, hebben wij intussen de procedure, inclusief het visum van het Rekenhof, opgestart om ervoor te zorgen dat de tweede betaling, die tegen 1 juli moet gebeuren, ten laatste enkele dagen later gebeurt zodat de achterstand slechts een drietal dagen zal bedragen. Er is intussen de opdracht gegeven om waar het kan met voorlopige kredieten uitbetalingen te doen zodat een reeks scholen nog voor 1 juli over geld zullen beschikken. De andere krijgen het enkele dagen later.

De Voorzitter : Mijnheer Olaerts, u bent niet ingeschreven in het debat en ik verleen u dus het woord niet. Ik wens de leden, die wel ingeschreven zijn in het debat, niet te benadelen.

MEDIA

De Voorzitter : Wij behandelen thans een eerste materie waarvoor Minister Weckx bevoegd is, met name Media.

De heer Swennen, verslaggever, heeft het woord.

De heer G. Swennen, verslaggever *(op de tribune)* : Mijnheer de Voorzitter, de Commissie voor de Media

behandelde het haar toegewezen gedeelte van de begroting gedurende twee commissievergaderingen. Tijdens de eerste commissievergadering stipte de Minister aan dat voor de BRTN, zoals voor alle parastatalen, door de Executieve een inlevering van vijf ten honderd op de werkingskosten van 1992 opgelegd wordt. Deze inlevering van vijf ten honderd slaat alleen op de eigenlijke werkingskosten, en dus niet op de personeelskosten noch op de kosten voor investering.

Inzake de op sectie 47 ingeschreven rechtstreekse hulp aan de dagbladuitgevers, ten belope van 1,4 miljoen, werd door de Minister gerefereerd aan het feit dat de Nederlandstalige afdeling van de Belgische Vereniging van Dagbladuitgevers opteert voor eenzelfde verdeelsleutel als vorig jaar. Dit advies zal worden gevolgd. Aan de Belgische pers wordt een toelage van in totaal 5,7 miljoen frank verleend. Aan het Internationaal Perscentrum wordt een toelage van 3,5 miljoen frank verleend, terwijl het pensioenfonds van de journalisten wordt gestijfd met 2,2 miljoen. Deze bedragen werden reeds toegekend voor de bevoegdheid inzake rechtstreekse steun aan de opiniepers naar de Gemeenschappen werd overgeheveld.

Ter uitvoering van het BRTN-decreet worden de middelen voor de derden niet meer in de BRTN-dotatie opgenomen. De betalingen aan derden moeten in de toekomst rechtstreeks gebeuren door de Vlaamse Gemeenschap. Sommige derden dringen aan op een spoedige betaling. Het is echter niet mogelijk om tot betaling over te gaan zolang het ontwerp van decreet niet is goedgekeurd.

Het overige gedeelte van de eerste commissievergadering werd besteed aan een proceduredebat.

Verscheidene leden stelden dat niet was voldaan aan de reglementaire verplichting de BRTN-begroting bij de administratieve begroting te voegen omdat deze begroting niet was goedgekeurd door de Raad van Bestuur en de Voorzitter van de Raad van Bestuur mevrouw Witte had ver-

klaard dat het toegezonden document een werkdocument was.

De aanwezige afgevaardigde van het Rekenhof oordeelde dat het Reglement van de Vlaamse Raad vereist dat een door het bevoegde orgaan opgestelde begroting noodzakelijk is om de begrotingsbesprekingen te kunnen aanvatten, maar dat die begroting gedepasseerd mag zijn, dit wil zeggen dat de erin geraamde ontvangsten mogen afwijken van de in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap bepaalde dotatie.

De commissie stemde na een uitvoerige discussie in met het voorstel van de Gemeenschapsminister om ten eerste, in elk geval de initiële op 25 november 1991 door de Raad van Bestuur goedgekeurde BRTN-begroting voor 1992, die diende te worden gevoegd bij de eind 1991 bij de Vlaamse Raad ingediende begroting van de Vlaamse Gemeenschap, aan de leden te bezorgen ; ten tweede, de BRTN te verzoeken dringend de Raad van Bestuur bijeen te roepen om zijn akkoord te betuigen met de nieuwe begroting voor 1992. De Gemeenschapsminister bezorgde aan de leden van de Raad de initiële BRTN-begroting voor 1992 en een nieuwe BRTN-begroting die op 4 mei 1992 was goedgekeurd door de vaste commissie van de BRTN in toepassing van het delegatiereglement van de Raad van Bestuur. Daarop, in de tweede zitting van de Commissie voor de Media, werd de begrotingsdiscussie ten gronde aangevatt en in tijdsbestek eerder summier behandeld. Voorafgaand hebben verscheidene leden wel betreurd dat de nieuwe begroting niet door de Raad van Bestuur zelf werd opgesteld. De Minister heeft er nogmaals op gewezen dat de BRTN, net zoals de andere parastatale instellingen vijf ten honderd op de werkingskosten moet inleveren. Deze besparing wordt geïmputeerd op de aanvullende dotatie met de begrotingsruiter voorzien in artikel 95. Met twee begrotingsruiters in respectievelijk artikel 93 en 94 wordt machtiging gegeven het resterend gedeelte van de BRTN-dotatie voor 1990 en 1991 uit te betalen.

De afgevaardigde van het Rekenhof

Swennen

heeft bij deze drie artikelen een legislatieke en begrotingstechnische uitleg verstrekt. Daarbij heeft hij betreurd dat de Executieve in het verleden heeft verzuimd te antwoorden op de opmerkingen van het Rekenhof en nog steeds geen uitvoeringsbesluiten heeft uitgevaardigd bij het BRTN-decreet van 27 maart 1991.

In de eigenlijke bespreking ten gronde, heeft een lid kritische bedenkingen gemaakt over de betrekkelijke waarde van de BRTN-begroting, waardoor niet veel aspecten van het mediabeleid overblijven. Hetzelfde lid had vragen over het standpunt van de Gemeenschapsminister in verband met de steun aan de schrijvende pers, en bedenkingen bij de commerciële activiteiten van de VAR, in die zin dat in publikaties van de VAR politieke standpunten ingenomen worden, die aanleiding gegeven hebben tot interventies van de commerciële zender. Ter zake repliceerde de voorzitter dat blijkbaar gealludeerd werd op een schrijven van de heer Neels. Er werd overeengekomen dat eerlang ter zake een debat georganiseerd zal worden in de Commissie.

Een lid stelde vervolgens vragen omtrent de nood aan grotere selectiviteit bij de toekenning van steun aan de schrijvende pers. Ook werd de vraag gesteld of de kredieten toereikend zijn om het Bestuur van de Media van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap toe te laten de haar toevertrouwde controletaak correct uit te voeren onder meer inzake lokale radio.

Een andere vraag had betrekking op de relatie tussen het terugschroeven van het aantal reportagewagens voor de BRTN en de dotatievermindering vervat in deze begroting. De Minister repliceerde dat de vragen een beetje buiten de begrotingsdiscussie vallen en min of meer een herhaling van het BRTN-debat vormen.

In verband met de steun aan de schrijvende pers, antwoordt de Minister dat daarvoor 36,3 miljoen frank voorzien is. Bij de verdeling van de gelden worden na overleg met de sector dezelfde criteria gebruikt als vorig jaar.

De Commissie heeft dan op indicatieve wijze de toegewezen decreetsbepalingen en de toegewezen sectie aangenomen met tien stemmen tegen vier. Met eenzelfde stemming heeft de Commissie de conformiteit van de administratieve begroting met de inhoud en de doelstellingen van de algemene uitgavenbegroting bevestigd. (Applaus)

De Voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer F. Sarens (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, wanneer men het, overigens uitstekende, verslag van de commissievergadering over de algemene uitgavenbegroting doorneeft, stelt men vast dat de vergadering, naast de tijd die werd besteed aan een proceduredebat, bijna uitsluitend gebruikt werd ter bespreking van de BRTN-begroting. Collega Van Rompuy zal het voornamelijk hebben over deze BRTN-begroting. In mijn uiteenzetting wil ik een aantal andere elementen onder uw aandacht brengen.

Vooreerst wil ik duidelijk onderstrepen dat onze fractie van oordeel blijft dat er in Vlaanderen plaats is voor een goede openbare omroep en een goed privé-televisiestation, met, complementair hieraan, een aantal regionale televisiezenders. Vlaanderen is niet gebaat bij een zogenaamde media-oorlog. Belangrijk is dat er kwaliteit wordt geboden aan de Vlaamse kijker en dat het hele mediagebeuren financieel beheersbaar blijft. Wij willen de initiatieven ondersteunen die positieve gesprekken mogelijk maken tussen de omroepen. Hierover vandaag uitspraken doen of krijtlijnen waarbinnen dit alles dient te verlopen uittekenen, maakt de zaken alleen maar moeilijker en ingewikkelder.

Voorts wil ik enkele bedenkingen van algemene aard kwijt. Het minste wat men kan zeggen is dat er in de jongste jaren heel wat initiatieven zijn genomen op het vlak van de mediawetgeving.

De snel evoluerende mediarealiteit en de merkwaardige politieke omstandigheden waarin gewerkt diende te worden, hebben niet altijd aanlei-

ding gegeven tot een coherente decreetgeving. Wij geloven dan ook dat een algehele coördinatie van de mediawetgeving zich opdringt. Het lijkt ons nuttig dat er in de onmiddellijke toekomst een inventaris wordt gemaakt van alle bestaande wetgeving ter zake. Een onderzoek naar mogelijke overlappingen en de toetsing van verschillende decreten aan het actuele medialandschap zullen nuttige oefeningen zijn. In ditzelfde kader moet tevens worden nagegaan op welke wijze de nodige en nuttige beleidsadviezen kunnen worden ingewonnen. Het lijkt ons opportuun dat alle media-adviesorganen afdelingen worden van een nieuwe Mediaraad zodat hier efficiënt, coherent en snel kan worden gewerkt.

Ook wil ik even stil blijven staan bij de begrotingspost steun aan de pers. Wij zijn er ons van bewust dat wij hier slechts over een heel klein aandeel van de mediabegroting spreken, toch is het voor ons essentieel hierover enkele aanwijzingen te geven.

We doen een aantal vaststellingen zonder hierover aan waardering uit te spreken. In het Vlaamse land hadden de kranten en tijdschriften traditioneel een eigen ideologische profilering. Deze profilering vindt men niet meer terug in hun economische onderbouw. Ook kan men vaststellen dat in eenzelfde persorgaan journalistieke duiding van verschillende ideologische strekking wordt aangeboden. Overheidssteun aan de pers verantwoordt als een vrijwaring van een brede en pluriforme opinieweergave is op het eerste gezicht te verantwoordt. Bij nader toezien dient ook hier dringend een actualisering te gebeuren. Wij denken dat het beleid hier een dubbele opdracht heeft. Ten eerste, moet er een herformulering komen van de te bereiken objectieven : wat betekent vandaag de leefbaarheid in Vlaanderen van een vrije, pluriforme opiniepers ? Ten tweede dient de vraag naar de middelen te worden gesteld. Aan wie moet de steun worden toegekend en in welke vorm ? Ons bewust zijnde van de belangrijke rol die de massamedia vandaag in onze samenleving spelen dient ook hierin dringend klaarheid

Sarens

te worden gebracht en dringt zich een globale benadering op.

In het laatste deel van mijn betoog wil ik het hebben over de niet-openbare regionale televisieverenigingen. Bij het begin heb ik reeds gezegd dat wij steeds geloofd hebben in de mogelijkheden van de niet-openbare regionale televisie. Het verheugt ons dan ook dat met de uitvoeringsbesluiten van 27 mei 1992 het betreffend decreet zijn uitvoering kan krijgen. Naast de Vlaamse openbare omroep en het Vlaams privé-televisiestation zullen de regionale televisieverenigingen een eigen complementaire opdracht kunnen vervullen.

Het decreet is tot stand gekomen na ruim overleg met de betrokken sector. De eigen plaats en taak van de regionale televisie in het medialandschap tekent zich duidelijk af. De regionale televisie moet dicht bij de burger en bij het socio-cultureel gebeuren van zijn regio staan. Commercialisering dient te worden afgeremd, vandaar dat het principe van de gemengde financiering kan worden toegepast. De vereniging moet representatief zijn voor de regio waarin zij zich bevindt, waardoor een zo groot mogelijke onafhankelijkheid en pluriformiteit ontstaan.

Deze televisiestations moeten een nieuw communicatiekanaal worden voor de eigen regio : vandaar de nadruk op informatie, vorming, animatie en publieke dienstverlening, gekoppeld aan kwalitatieve ontspanning. De toekomst zal uitwijzen welke de overlevingsmogelijkheden zijn van deze niet-openbare regionale zendverenigingen. Zij moeten vandaag zoveel mogelijk kansen krijgen. Wij zijn dan ook van mening dat het brengen van lokale teletekst- en/of kabelkrant moet worden toegevoegd aan de regionale televisieverenigingen. De verenigingen moeten immers decretaal onpartijdig zijn, werken met een onafhankelijke redactie en hun beheersstructuur moet representatief zijn. Deze optie zal ook de openbare besturen aanzetten tot samenwerking met de regionale televisieverenigingen.

Voorts pleiten wij uitdrukkelijk voor

het tot stand komen van samenwerkingsmodellen tussen de kabelmaatschappijen en de regionale omroepen. De verwevenheid van de kabelmaatschappijen met de lokale besturen, hun enorme technische kennis, de mogelijkheden van hun infrastructuur gekoppeld aan het vrij initiatief van de regionale televisieverenigingen kunnen alleen maar verrijkend zijn voor beide partijen en betekenen ongetwijfeld een bijzondere meerwaarde voor de regio waar ze actief zijn.

De begroting Media is slechts een klein onderdeel van de algemene Vlaamse uitgavenbegroting. Heel wat studies zijn aan de gang over de rol die massa-media vandaag in onze samenleving spelen. De massa-media zouden een belangrijke rol spelen in het bepalen van de levenshouding en de levensstijl van de hedendaagse burger. De veelvuldige informatie zou ons niet noodzakelijk aanzetten tot creatief en kritisch denken, maar zou eerder verlamdend werken, zegen sommigen.

Het mediagebeuren zal in de toekomst meer aandacht en middelen vragen van de overheid. Coherente en snelle beleidsbeslissingen zullen nodig zijn om een passend antwoord te geven op de snel evoluerende media-uitdagingen. Er is duidelijk nood aan meer wetenschappelijk inhoudelijk onderzoek dat de gevolgen van het mediagebeuren op onze maatschappij moet nagaan. Op basis hiervan moet dan dringend een globale visie worden ontwikkeld voor het beleid. Zo kan men komen tot een selectieve ondersteuning van bepaalde sectoren, tot bepaalde vormingsprogramma's voor onderwijs en sociaal-culturele verenigingen en tot passende decreetgeving (*Applaus*)

De Voorzitter : Dames en heren, de heer Van Mechelen laat zich verontschuldigen wegens overmacht.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, zou het mogelijk zijn dat ik de plaats van collega Van Mechelen inneem om het standpunt van mijn fractie te verdedigen ? Ik zal uiteraard geen bijkomende tijd opnemen.

De Voorzitter : Mijnheer Denys, de sprekerslijst is gisteravond afgesloten. Indien de Raad geen bezwaar heeft kunt u een aantal minuten krijgen om de visie van uw fractie kenbaar te maken. Is de Raad het hiermee eens ? (*Instemming*)

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik wil niemand's plaats innemen. Ik wil gerust op het einde aan de beurt komen als ook de heer Van Rompuy heeft gesproken.

De heer E. Van Rompuy : Ik had mij juist als laatste spreker opgegeven. Ik wil wel na de heer Denys aan de beurt komen.

De Voorzitter : Collega's, de sprekerslijst is gisteravond afgesloten. Als er geen bezwaar is vanwege de aanwezige collega's, wil ik de heer Denys wel een aantal minuten toestaan om hier de visie van zijn fractie toe te lichten.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik wil best mijn beurt afwachten, het was niet mijn bedoeling iemand voor te springen. De heer Van Rompuy mag gerust eerst het woord nemen, ik heb daartegen geen enkel bezwaar.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Denys, het spijt mij, ik heb mij als laatste ingeschreven om op uw toespraak te kunnen repliceren.

De Voorzitter : Collega's, ik stel voor dat de heer Chevalier het woord neemt, vervolgens mevrouw Dillen, de heer Coveliers, de heer Van Denderen en dan de PVV-fractie.

De heer Chevalier heeft het woord.

De heer P. Chevalier (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, doordat mijnheer Denys als laatste spreekt zal zoals in elk goed feuilleton de spanning erin blijven tot op het ogenblik van de ontknoping. Dat noopt ons ertoe om de debatten met gespitste aandacht te volgen en te wachten op de ongetwijfeld spitante toespraak van de heer Denys.

Chevalier

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de bespreking van de begroting Media gaat voor meer dan 90 ten honderd over de BRTN ; ik heb daarbij een drietal bemerkingen : over de begroting zelf, over de doelstelling die de Minister heeft en die de CVP reeds heeft geformuleerd als de pax media en tenslotte over het zogenaamde mediabeleid in dit land.

Over de begroting 1992 die reeds voor de helft is opgesoupeerd — en de BRTN kennende, vermoed ik zelfs voor reeds meer dan drie vierde — kunnen wij kort zijn. Deze begroting is eigenlijk een krimpbegroting, want zij is kleiner dan die van vorig jaar en zij zal ook kleiner zijn dan die van alle volgende jaren, mijnheer Denys.

Het is tevens een overgangsbegroting, want als het decreet dat door de heer Coveliers, de heer Van Rompuy en mijzelf is ingediend, door de Vlaamse Raad wordt goedgekeurd, zal dit de laatste begroting zijn, die berekend wordt op percentages van de kijk- en luistergelden, zoals bepaald in het decreet van vorig jaar. In de toekomst zal de berekening anders gebeuren. De begroting beantwoordt voor een groot stuk aan de vragen van de BRTN zelf en geeft haar de kans om de doelstellingen die per decreet zijn vastgelegd waar te maken. Door de invoering van het systeem van een meerjarenplanning wordt het zwaartepunt van de discussie verlegd van de begroting naar de bespreking van de meerjarenplanning in de Commissie. De uitspraak van de heer Van Rompuy heeft mij wel enigszins verwonderd. Hij beweert dat de CVP-fractie het meerjarenplan van de BRTN verworpen heeft omdat het de helft van de cultuurbegroting in beslag neemt. Mijnheer Van Rompuy, ik neem aan dat u dat gezegd hebt in het elan van uw toespraak want het is toch een eigenaardige benadering. De begroting van de BRTN moet geschat worden op haar waarde. Uw uitspraak zegt meer over de cultuurbegroting dan over de begroting van de BRTN. Er is geen reden om daarvoor het meerjarenplan te verwerpen. Ik denk dat wij de discussie over de cijfers, de

samenstelling van de cijfers en de doelstellingen vooral zullen moeten voeren bij de bespreking van het meerjarenplan.

Verder, is er de doelstelling van de Minister om de pax media te bewerkstelligen. Mijnheer de Minister, ik denk dat u zich illusies maakt, ik denk dat die pax media er nooit zal komen. Alle leden van de Commissie ontvangen brieven van de heer Neels, die evolueren van argumentatie tot een niet nader te bepalen soort proza waarmee hij zijn concurrent, niet de BRTN, maar de VAR, beticht van oneerlijke handelspraktijken. Als briljant jurist beheerst de heer Neels deze materie natuurlijk. Toch denk ik dat hij teveel voor zijn eigen huis pleit. Mijnheer de Minister, wij stellen vast dat de ruzie blijft duren en wij vragen ons af waar de raad voor de reclame blijft. De heer Voorhoof heeft daarover een ondersteunend artikel gepleegd in de laatste nieuwsbrief van de VAR ; hij pleit daarin voor de snelle oprichting van een reclameraad. Daaraan bestaat dus blijkbaar een reële behoefte. Mijnheer de Minister, ik zal u trachten uit te leggen waarom u zich volgens mij illusies maakt in het realiseren van de pax media. Ter zake moet het cultureel aspect immers plaats ruimen voor de financiële kant van de zaak. Dat is het groot gebrek in het mediabeleid zoals het tot nu toe door iedereen werd gevoerd. Inderdaad, de ruzies over VTM enerzijds en BRTN anderzijds worden meestal door geld uitgelokt. Wanneer geld ter sprake komt dan zijn de mensen niet meer te houden en kunnen zij moeilijk overeenkomsten aangaan, tenzij alle partijen er belang bij hebben. We zullen zien hoe de Minister dat probleem zal oplossen. Misschien kan hij ons al iets zeggen over zijn voornemens ter zake. Ik vrees echter dat het bij een mooie droom zal blijven.

Ik zal nu enkele bedenkingen uiten aangaande het mediabeleid dat tot op heden werd gevoerd. De vorige spreker wees er terecht op dat tot nu toe een weinig coherent mediabeleid werd gevoerd. Dat is geen verwijt ten aanzien van de heer Poma, noch van de heer Dewael noch van de huidige

Minister die ter zake nog niet lang bevoegd is, noch van de leden van de Commissie voor de Media, noch van de leden van de Vlaamse Raad. Wij stellen echter vast — en hierbij trap ik een open poort in ; de hemelpoort voor de enen en de hellepoort voor de anderen — dat de politici het medialandschap, dat voortdurend in beweging is, in feite totaal niet beheersen. De vraag is natuurlijk of wij dat moeten beheersen. Wij beheersen deze materie niet omdat zij ontsnapt aan onze reglementering. Bovendien mogen wij ook niet vergeten dat wij worden geconfronteerd met een Europese reglementering die directe implicaties heeft op het Vlaams medialandschap. Tenslotte is het ook zo dat het medialandschap niet meer met een cultureel oog wordt bekeken ; het is eerder een zakelijke aangelegenheid geworden. De culturele kant van de materie is volledig zoek geraakt. Wij hebben in Vlaanderen totaal geen visie meer aangaande het communiceren via televisie, radio en pers. De intellectuelen van onze maatschappij verwijten ons dat trouwens regelmatig. Zoiets kan uiteraard niet in de begroting worden weergegeven vermits het niet in cijfers kan worden uitgedrukt. Om aan dit probleem tegemoet te komen had Minister Dewael destijds het goed idee een raad op te richten, bestaande uit personen die ter zake iets te leren en te vertellen hadden. U zou dat initiatief moeten verderzetten of het alleszins verder moeten uitdiepen om tot een bepaalde culturele visie te komen over de vraag waar wij naartoe willen met de massa communicatiemiddelen die ons ter beschikking staan. Wij hebben een vreselijke vergissing begaan door het medialandschap te blokkeren. Wij hebben daarmee alles vastgelegd. Wij hebben aan VTM voor 18 jaar het monopolie gegeven. Mijnheer Denys, u zal ontroerd zijn, maar dat is niet liberaal.

De **heer A. Denys** : Het was een minder liberale stap om iets te liberaliseren. Het was één van de voorwaarden om het BRTN-monopolie te doorbreken.

De **heer P. Chevalier** : Wat hebt u daarmee bereikt ? U hebt de media-

Chevalier

oorlog georganiseerd omdat het gaat om geld, veel geld. Ten andere, de cijfers van VTM zijn niet schitterend.

De heer H. Coveliers : Men moet correct zijn. De cijfers zijn inderdaad niet zo schitterend, vooral omdat men investeert, wat de theorie van de heer Denys tegensprekt waarbij alle gelden onmiddellijk als winst aan de aandeelhouders moeten worden uitgedeeld. Het pleit voor het beheer van die zender dat men investeert.

De heer P. Chevalier : Ik vrees dat het verder gaat dan dat. VTM bekijkt haar zaken vanuit een boekhoudersmentaliteit. Dat een commercieel station voor 18 jaar een monopolie krijgt kan volgens mij niet in een snel evoluerend medialandschap. Wij hebben voor 18 jaar alles geblokkeerd. Gedurende die periode kan het medium televisie anders worden geconsumeerd. In de toekomst zullen mensen niet alleen kijken naar een bepaald station en 's avonds de knop indrukken om de ganse avond — God behoeft ons als hij bestaat — voor de televisie te zitten, liggen of staan. Mensen zullen televisie anders consumeren en meer bewuste keuzes maken. Hierin ligt een taak open voor onderwijs. Spijtig dat Minister Van den Bossche weg is, maar zo zijn de zaken. Door dat monopolie van 18 jaar hebben wij niet alleen een slechte dienst bewezen aan het medialandschap in Vlaanderen, maar bovendien hebben wij blijk gegeven van een kortzichtige visie. Nu kan men er niet op terugkomen. Men wou bedrijfszekerheid geven, maar voor het medialandschap hebben wij een slechte zaak gedaan. Wel heeft de BRTN door een decreet, opgesteld door de heer Van Rompuy en mijzelf, meer autonomie gekregen. De voorwaarden voor de openbare omroep zijn toch veranderd om alzo zijn opdracht te kunnen realiseren.

Mijnheer de Minister, wat het medialandschap betreft, kan u zich niet alleen beperken tot het bijstellen van de ruzies tussen BRTN en VTM. U hebt een veel bredere opdracht, die u in de begroting voor de komende jaren, tot uiting zal moeten brengen.

Het weze u gegund dat u dat nog vele jaren kan doen, maar u zal moeten pogen dat medialandschap kansen tot nieuwe initiatieven te geven. Ik denk bijvoorbeeld aan betaaltelevisiekkanalen, de samenwerking van die kanalen met de commerciële omroep en de openbare omroep, de samenwerking tussen regionale televisiestations, een initiatief dat door een aantal leden van de Vlaamse Raad, ook in de vorige legislatuur, werd genomen en nu tot volle bloei zal kunnen komen. U zal ter zake creatief tewerk moeten gaan en initiatieven moeten nemen. Ik denk hierbij aan de studie die de heer Burgelman heeft gemaakt in opdracht van Minister De Batselier. Ik ben verheugd dat hij het pleidooi, dat ik sinds enkele jaren houd, bijtreedt om een soort autoriteit, een onafhankelijk orgaan, in te richten, niet het zoveelste adviesorgaan — ik deel uw allergie, mijnheer Denys, voor die adviesorganen — zodat wij in Vlaanderen, naar Frans model, een conseil supérieur de l'audio-visuel krijgen, dat op wetenschappelijke basis het medialandschap kan bekijken, de evoluties zeer kort op de bal kan volgen en de Minister adviezen kan geven die moet beslissen over bepaalde aanvragen. De media-raad van vandaag functioneert niet goed, functioneert eigenlijk niet. Mijnheer de Minister, uw administratiemedia is ook vatbaar voor enige kritiek, zij het dat dat het gevolg kan zijn van onderbemanning. Mijnheer de Minister, ik denk ook dat u het initiatief moet nemen tot oprichting van dat hoger orgaan. Ik meen dat daarvoor een consensus kan bestaan in de Vlaamse Raad. Er bestaan buitenlandse voorbeelden van. Ik kijk uit naar de studie die de heer Burgelman heeft gemaakt en ik hoop dat ook hij tot die conclusie komt. Ik heb hem daartoe niet geïnspireerd, vermits hij mij ter zake niet ondervraagd heeft, maar het lijkt erop dat ook de universitaire wetenschappelijke wereld tot dezelfde conclusie komt.

Het is bijna een liturgie geworden om bij elke toespraak te spreken over de media, over de steun aan de schrijvende pers, enzovoort. Ik heb, in een bevlogen moment volgens de enen, in een moment van verwarring vol-

gens de anderen, ooit een toespraak gehouden waarin ik ervoor pleitte om aan de BRT meer middelen te geven uit sponsering via publiciteit. Toen was dat een ketterse uitspraak, maar intussen zijn wij lichtjes opgeschoven in deze richting. Het was niet mijn bedoeling zo maar aan sponsering te doen, maar om inkomsten te verwerven voor de BRTN, om die inkomsten precies aan te wenden voor de schrijvende pers. Er zijn inderdaad een aantal persorganen die geen aandeelhouder zijn van VTM en daardoor uit de boot vallen. De toestand van onze schrijvende pers is niet schitterend. In Nederland lezen acht op tien mensen de krant; in Vlaanderen is dat slechts zes op tien en men leest steeds minder. Er zijn volgens de jongste statistieken minder middelen voor de schrijvende pers. De reclame-inkomsten van kranten en informatieweekbladen dalen voortdurend. Dus, mijnheer de Minister, neem het initiatief van de heer De Batselier, genomen tijdens de vorige regering, au sérieux. Breng die studie ter sprake in de Vlaamse Executieve. De schrijvende pers, ondanks alle kritiek die ze op ons heeft en met alle kritiek die wij over haar kunnen hebben, zal u daar dankbaar voor zijn. (*Applaus bij de SP*)

De Voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw M. Dillen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de uitgaven, voorzien voor de media, zijn een relatief klein maar toch niet onbelangrijk deel van deze begroting. Het gaat om een totaal bedrag van 6.880 miljoen, waarvan het leeuwenaandeel wordt opgeslorpt door de dotatie aan de BRTN. Zij krijgt een bedrag van 6.746 miljoen. Het nog resterende kleine saldo dient te worden verdeeld over verschillende kleinere posten zoals we kunnen terugvinden in programma 47 van de begroting.

Een vraag die ik hierbij even in de rand wil stellen, vooraleer op hogervermelde cijfers ten gronde in te gaan, is waarom de uitgaven voor de internationale samenwerking inzake media onder programma 48 en niet onder programma 47 wordt opgenomen. Het betreft hier een klein be-

Dillen

drag, 3,1 miljoen, maar kan de Minister hiervoor de verklaring geven ? Ware het niet beter voor de logica om alles wat betrekking heeft op de Media onder hetzelfde programma te laten ressorteren ? Kan de Minister mij mededelen of er misschien nog op andere posten uitgaven worden voorzien die eigenlijk betrekking hebben op het aspect media, maar om welke reden ook op andere posten zijn opgenomen ? Zo krijgen we een beter beeld van alle uitgaven die op dezelfde materie betrekking hebben.

Gelet op de bijzonder grote toelage bestemd voor de BRTN, waarvan de BRTN echter zelf niet overtuigd is en het tegendeel beweert, is het onze plicht kritisch een en ander te bekijken en te ontleden. Ik bekeek onder meer bijlage VII bij de begroting, zijnde de begroting Nederlandse Radio- en Televisieuitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap. Ik dank de Minister na het lange heen- en weergepalaver in de Commissie toch te hebben aangedrongen om bij de BRTN een aangepaste begroting 1992 te verkrijgen. Wat ik wel merkwaardig vind, is de arrogantie die de BRTN hierbij aan de dag legt en ik verwijs daarvoor naar het schrijven van 5 mei 1992 aan Minister Weckx. Dat het voor de BRTN niet zo gemakkelijk is om herschikkingen in het begrotingsontwerp door te voeren wanneer al vier maanden van 1992 zijn verstreken, kan ik begrijpen. Maar het is absoluut geen onmogelijke opdracht, integendeel, het is een realistische taak. Ik wil er hierbij toch duidelijk op wijzen dat de BRTN een gevaarlijk en daarenboven irrealistisch spel speelt door ervan uit te gaan dat wat ingeschreven is in een ontwerpbegroting 1992, aangenomen door de Raad van Bestuur op 25 november 1991, ook effectief zal worden toegekend. Ik denk dat de BRTN toch beter moet weten. Primo omdat iedereen weet dat de reële ontvangsten van de geraamde opbrengsten van de kijk- en luistergelden aan de hand waarvan de BRTN-dotatie wordt vastgesteld in werkelijkheid steeds lager ligt dan de geraamde bedragen. Ik wil hierbij

verwijzen naar de kritische noot van de afgevaardigde van het Rekenhof ter zake. Secundo omdat het slechts om een begrotingsproject ging gesteund op een dotatie overeenkomstig een ontwerp houdende de algemene uitgavenbegroting dat nog dient te worden goedgekeurd door de Vlaamse Raad.

Door de arrogante passage in hoger-vermelde brief neemt de BRTN tevens een loopje met de democratische spelregels waarmee ook zij rekening moet houden. De laatste stem ligt nog altijd bij de Vlaamse Raad. Het is het recht van de Vlaamse Raad hierin nog wijzigingen door te voeren tot bij de stemmingen. Ook daarmee moet de BRTN rekening houden. En als zij enigszins realistisch was, zou zij dat beter doen. Soms zijn verrassingen ook hier niet uitgesloten, denken we maar aan het feit dat een meerderheidsfractie van de Raad in de Commissie precies met betrekking tot deze zelfde BRTN het meerjarenplan heeft afgewezen en de BRTN terug naar af heeft gestuurd met de boodschap haar huiswerk opnieuw te doen, wat tot op heden duidelijk nog niet op een ernstige wijze is gebeurd, maar daarop zullen we later op het gepaste ogenblik terugkomen.

Pas nadat over de begroting is gestemd en deze is goedgekeurd door de Vlaamse Raad kan en mag de BRTN de ingeschreven dotatie als goedgekeurd — maar nog niet als effectief verworven, dat ligt buiten de macht van de Vlaamse Gemeenschap ! — beschouwen.

Een andere illustratie van de arrogantie van de BRTN en haar misprijzen voor deze Vlaamse Raad is het feit dat de aangepaste versie van de begroting 1992 enkel door de vaste commissie van de Raad van Bestuur bij delegatie werd goedgekeurd. Zuiver legistiek bekeken kan er geen bezwaar worden geformuleerd tegen het gebruik maken van het delegatiereglement. Maar vanuit politiek oogpunt vind ik dit absoluut bedenkelijk.

De vraag dient gesteld of we hier werkelijk dienen te spreken van hoogdringendheid. Het argument van de tijdsduur en de onmogelijk-

heid in goede orde een Raad van Bestuur bijeen te roepen, wat die goede orde hier dan ook moge wezen, is geen argument. Het is een doorzichtige maar mislukte poging de schijn te willen hooghouden.

Vlaanderen is geen land met een zodanige oppervlakte dat verplaatsingen lange tijd in beslag nemen. In de Verenigde Staten zou dit wel als argument kunnen worden ingeroepen. Evenmin leven we nog in een tijd waarin de postduif het enige communicatiekanaal is. De leden van de Raad van Bestuur kunnen met de thans voorhanden zijnde communicatiemiddelen zeer eenvoudig en vlug worden uitgenodigd. Neen, de BRTN-verantwoordelijken hadden eenvoudigweg geen zin. De vraag mag dan ook worden gesteld waarom sommigen binnen de BRTN zich niet de moeite getroosten de Raad van Bestuur samen te roepen ? Ik weet, mijnheer de Minister, dit is niet uw bevoegdheid, maar toch meen ik dat we hier vraagtekens mogen formuleren. Voelden zij zich in hun onaanastbaar eergevoel gekrenkt nadat ze waren teruggefloten met hun meerjarenplan ? Of hecht de BRTN zelf zo weinig aandacht en belang aan deze begroting en aan deze Vlaamse Raad ? Waarom horen we dan permanent de klaagzang van de te beperkte middelen ? Of nijpt het schoentje elders en wil de BRTN door gebruik te maken van de delegatieprocedure bepaalde in haar ogen zogenaamde pottekijkers uit de Raad van Bestuur buiten spel zetten ? Ligt daar de knoop ?

Ik kom tot de toegekende dotatie zelf, meer bepaald de bedragen. Hier wil ik even blijven stilstaan bij de kritiek van de afgevaardigde van het Rekenhof. Daaruit blijkt enerzijds dat voor 1990 en 1991 de dotaties 21 respectievelijk 306 miljoen frank hoger liggen dan statutair is voorzien. Voor 1992 wordt anderzijds de aanvullende werkingstoelage ingekort met 122 miljoen frank. Blijft een verschil van 205 miljoen frank in het voordeel van de BRTN. Hierover hebben we in de Commissie onvoldoende duidelijkheid gekregen. Integendeel, de Minister is zich ervan bewust dat het toegepaste systeem van

Dillen

begrotingsruiters niet 100 ten honderd orthodox is te noemen. Ik stel dan ook de duidelijke vraag waarom de Minister het dan toch in praktijk toepast en toekent ? Ik meen te mogen stellen dat ik het antwoord ken. De Minister wordt hiertoe gedwongen door de handelwijze van de BRTN zelf.

Ik heb reeds aangeklaagd dat de Vlaamse Gemeenschap niet vertrekt van een goede berekening voor de dotaties en geen rekening houdt met de zware inningskosten die de RTT aanrekent en onmiddellijk afhoudt van de geïnde kijk- en luistergelden, in totaal 750 miljoen frank, zodat het resultaat uiteindelijk lager ligt dan vooropgesteld. De BRTN maakt van deze overschatting in de ramingen gretig gebruik. Samen met de afgevaardigde van het Rekenhof wil ik me dan ook hier verzetten tegen de kwalijke gewoonte van de BRTN de bedragen als dotatie op basis van de vooropgestelde ramingen reeds als reël verworven te aanzien. Dit leidt uiteindelijk tot een niet meer recht te trekken situatie waarbij de Vlaamse Gemeenschap wordt gedwongen in te grijpen en financieel extra tussenbeide te komen. Dit alles illustreert dat het nog jonge BRTN-decreet in praktijk voor ernstige problemen zorgt.

In totaal voorziet de Vlaamse Gemeenschap een dotatie voor de BRTN van 6.746,5 miljoen frank of een kleine 7 miljard frank. Hier kan worden bezuinigd en meegewerkt om het zogenaamde toegelaten tekort binnen de begroting van de Vlaamse Gemeenschap te verminderen.

Bij het overlopen van de begroting van de BRTN-1992 kom ik onmiddellijk tot de vaststelling dat een en ander bewust verkeerd is ingeschat. Ik weet wel dat de BRTN autonoom haar begroting binnen bepaalde voorwaarden opstelt. Even hierbij stilstaan kan geen kwaad ; het gaat hier immers ook om belastinggelden van de Vlaamse burgers. De BRTN schept er blijkbaar een genoegen in haar eigen situatie zo negatief mogelijk voor te stellen, waarschijnlijk in de hoop zo de toegekende dotatie te laten toenemen. Enkele voorbeelden

ter illustratie. De geraamde financiële opbrengsten dalen voor 1992 tot 20 miljoen frank, daar waar in 1991 nog 45 miljoen frank werd vooropgesteld. Ook de uitzonderlijke opbrengsten dalen van 40 naar 35 miljoen frank, zonder verklaring. Een ander opmerkelijk voorbeeld. De geraamde opbrengsten voor de radioreclame, geschat op 439 miljoen frank, wordt bewust lager gehouden dan in werkelijkheid zal worden gerealiseerd. Een voorbeeld langs de uitgavenzijde. De geraamde uitgaven voor de televisie stijgen met 300 miljoen frank in een tijd waar iedereen de mond vol heeft van bezuinigingen, is dit een eigenaardig fenomeen. Ook weer zonder ernstige uitleg ! Dit zijn slechts enkele voorbeelden.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, als de begroting van de BRTN reeds op het eerste zicht dergelijke cijfers weergeeft, is het duidelijk dat hier ernstig kan worden bespaard wanneer er op een dergelijke wijze wordt gewerkt met realistische cijfers aan de inkomstenzijde en cijfers die blijk geven van het bewustzijn dat voor iedereen, ook voor de BRTN besparingen nodig zijn, aan de uitgavenzijde.

Mijnheer de Voorzitter, wij pleiten voor een herziening van de reclame-regeling, voor de televisie uitsluitend toegekend aan de commerciële zender en voor de radio in exclusiviteit gegeven aan de BRTN. Voor het Vlaams Blok kan dergelijke machtiging niet gegeven worden aan een openbare omroep. Deze moet functioneren met gemeenschapsgelden om haar opdracht naar behoren te kunnen uitoefenen, zoals haar toegekend in het BRTN-decreet. Dit moet haar taak zijn, en niet het streven naar een zo groot mogelijk marktaandeel, vaak ten koste van de kwaliteit.

Wil u dan toch niet ingaan op onze vraag en de BRTN toch reclame-inkomsten laten bijeenzoeken voor de medefinanciering van haar werking, meen ik dat ieder jaar de werkelijk gerealiseerde inkomsten uit reclame in mindering dienen te worden gebracht van de vooropgestelde dotaties. Dit is een minimum. Het gaat

niet op, zoals de BRTN bewust doet, de ramingen van de reclame-inkomsten opzettelijk laag in te schrijven in haar begroting, terwijl de werkelijke inkomsten veel hoger liggen, en dit weet de BRTN op het ogenblik ook. Het is u niet onbekend dat de prognose voor 1991 200 miljoen bedroeg, daar waar de werkelijke inkomsten viermaal zo hoog lagen.

Andere posten in verband met de media genieten in de begroting niet dezelfde gulheid in verhouding tot deze voor de BRTN.

De steun aan de schrijvende pers bijvoorbeeld, waarvoor 36,3 miljoen is voorzien, is, in vergelijking met de monstersteun aan de BRTN absoluut te laag. Ik pleit hier niet voor een verhoging van het budget, integendeel, dat heb ik reeds duidelijk gesteld. Wel om een en ander te herschikken. Door de recente beslissing van de BRTN tot oprichting van Radio Donna, een beslissing die niet conform het BRTN-decreet werd genomen, maar daarover zal ik nu niet verder uitweiden, daar kom ik op terug naar aanleiding van de bespreking van het BRTN-meerjarenplan, als we dat althans in de nabije toekomst mogen verwachten, door Radio Donna, die de BRTN volledig financiert met opbrengsten uit reclame, is de financiële situatie in het medialandschap opnieuw enorm scheefgetrokken en dit weeral, net zoals bij de oprichting van VTM uitsluitend in het nadeel van de geschreven pers.

De inkomsten van de kranten uit publiciteit, de belangrijkste bron van inkomsten mag ik stellen, zijn in vier jaar tijd gedaald met één miljard. Ook nu weer worden deze geschreven media onverwacht zonder voorbereiding geconfronteerd met deze beslissing van de BRTN. Zij stelden zoals het hoort hun begrotingen tijdig op zonder rekening te houden, zelfs niet te kunnen houden, met de bijkomende derving van reclame-inkomsten door de nieuwe zender. Er zijn middelen voorzien in deze begroting ter ondersteuning van de geschreven pers, maar in het licht van het voorgaande, niet voldoende. In het belang van de voorlichtende taak van de krant, haar sociale functie, zijn

Dillen

meer middelen noodzakelijk willen we voorkomen dat in de toekomst uiteindelijk nog enkel de visuele en auditieve media deze functies exclusief uitoefenen. Dit zou immers enkel leiden tot desinformatie en vervlakking. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De Voorzitter : De heer Coveliers heeft het woord.

De heer H. Coveliers (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik heb de uiteenzetting van mevrouw Dillen aandachtig beluisterd. Zij deed mij denken aan een tekst die ik toevallig bij me heb, een studie over de objectiviteit in de massamedia. De maker van deze studie beklaagt zich over de subversie in de massamedia, die de bevolking brainwashen en de geesten langzaam vergiftigen. Als bewijs voor deze subversie haalt de studie het feit aan dat de nationale zender 21 ten honderd van haar informatieprogramma's besteedt aan de derde wereld, terwijl dit in de schrijvende pers slechts 4 ten honderd bedraagt. Dan wijst men erop hoe schandalig het is dat de BRTN de erotische film *Last Tango in Paris* heeft uitgezonden. Deze studie, mevrouw Dillen, werd in 1973 gemaakt door de Service générale des renseignements de l'armée belge. Aan deze studie moest ik dus denken toen ik hoorde hoe betuttelend u meende te moeten oordelen over de media en meer bepaald over de televisie. Ik denk er anders over en ga mij dus niet bezighouden met het bespreken van een aantal begrotingsposten. Dit is volgens mij niet de verantwoordelijkheid van de Raad, noch de zin van deze discussie. Ik sluit mij veeleer aan bij de wijze waarop collega Chevalier deze materie heeft benaderd. (*Rumoer bij het VB*) Ik kan aannemen dat het voor sommigen moeilijk is over de grenzen van de eigen beperkte overtuiging te kijken. Ik doe daar in elk geval een poging toe en af en toe ontmoet ik dan iemand van wie ik het nuttig, zinvol, interessant en zelfs creatief vind om de naam te vernoemen. Dat doe ik dan ook. Dat is mijn recht, althans voorlopig nog.

Mevrouw M. Dillen : Mijnheer Coveliers, mag ik hierop even repliceren ? Indien u meent te moeten afleiden uit mijn uiteenzetting dat ik de BRTN betuttelend wil behandelen, dan hebt u mij verkeerd begrepen. Dat is absoluut niet mijn bedoeling. Door een aantal cijfers uit de begroting aan te halen, heb ik enkel willen aantonen dat zij één en ander kunnen besparen. De BRTN klaagt stevast over het gebrek aan middelen. Wanneer men echter zowel de uitgaven als de inkomstenzijde ernstig zou aanpakken, zouden de toegekende middelen wel volstaan. Op welke manier de BRTN zijn begroting opstelt, daarover hebben wij ons niet uit te spreken, dat is onze zaak niet.

De heer H. Coveliers : Mevrouw Dillen, ik hoop u aan te tonen, maar waarschijnlijk is dat een illusie, dat de eigenlijke middelen die globaal ter beschikking staan van het mediabeleid, veel te beperkt zijn, indien wij tenminste uitgaan van pluralisme in een democratie. Ik baseer mij daarvoor op een auteur met wie u wellicht ook niet akkoord gaat, want het is een filosoof, Max Wildiers. Hij heeft op een schitterende manier het begrip cultuur omschreven. Ik ben blij dat er twee mensen aanwezig zijn die deze materie hebben behandeld. Blijkbaar hadden zij elk hun eigen visie, wat hun goed recht is en de rijkdom van onze maatschappij uitmaakt. Wildiers zegt dat men 161 definities van het begrip cultuur kan geven. Daarom is het altijd nogal gevaarlijk om zo een definitie te geven en is het ook gevaarlijk om Minister van Cultuur te zijn, naargelang welke definitie men gebruikt. Ik houd het bij één definitie en citeer : waar mensen in gemeenschap leven ontstaat een bepaalde manier van denken en handelen, wordt een bepaalde houding tegenover de omgeving ingenomen. Het geheel van denkbeelden, normen, waarden, gedragsregels en verwachtingen die in een bepaalde samenleving of groepen daarvan opgeld doen, aangevuld met alles wat door die samenleving aan de natuurlijke omgeving is veranderd, wat daaraan is toegevoegd en hoe zowel met die natuurlijke omgeving als met de toegeving wordt omgesprongen.

Einde citaat. Ik citeer deze alles omvattende definitie van cultuur omdat men enkel op deze manier de media als dusdanig, door hun verbondenheid met de gemeenschap, kan onderbrengen in deze materie.

Ik beperk mij tot het mediabeleid, al vind ik dat er in de discussie te veel de nadruk wordt gelegd op een onderdeel van de media, meer bepaald op de televisie. Waarschijnlijk is dit omwille van het feit dat de televisie het meest frappante en voor politici het meest machtige medium is. Ik hoop evenwel dat ook de andere aspecten van het mediabeleid de nodige aandacht krijgen. Volgens mij moeten alle media bijdragen tot het creëren van meer mogelijkheden voor de kunst als deelgebied van de cultuur. Ik citeer opnieuw Max Wildiers : Kunst is toch bij uitstek de taal waarin een gemeenschap haar gesprek met de wereld voert, haar visie op de natuur verwoordt, haar aanvoelen van het kosmisch mysterie in soevereine vrijheid en creativiteit tot uiting brengt, ons tot getuigen maakt van het eeuwig, onoplosbare samenspel van chaos en orde, van dood en verrijzenis. Einde citaat. Als wij dit beschouwen als de boodschap voor de media dan moeten wij ze vanuit een andere gezichtshoek benaderen dan het krenterig toekijken op de kosten, meer bepaald ons afvragen of vier à vijf miljoen voor bepaalde kosten overschat of onderschat zijn. Wij geven de indruk dat het mediabeleid zich in hoofdzaak tot de televisie beperkt, ondergeschikt is er ook de radio, maar al het overige heeft er in feite niets mee te maken. Ik verwijs hierbij naar een heel interessante samenspraak die ooit in Cultuurleven is verschenen. Leo Neels en Cas Goossens hadden het over het mediabeleid ; één van beide zei dat de radio, de televisie, de krant, het tijdschrift en het weekblad elkaar moeten kunnen aanvullen. Iedereen, intellectueel die naam waardig, zou zich daarop moeten kunnen beroepen om over informatie te beschikken. Ik denk dan ook dat de gemeenschap terecht steun geeft aan de schrijvende pers. Ik heb gehoord dat de ideologische situering van de kranten zou verminderd zijn. Ik ben ervan overtuigd dat dit juist is voor

Coveliers

wat de individuele journalist betreft, maar ik heb wel vragen in hoeverre dit ook juist is voor de machthebbers in deze vennootschappen. Telkens wanneer een tijdschrift, een krant of een weekblad verdwijnt of in moeilijkheden geraakt, zou dit een rechtgeaard democraat pijn moeten doen. Er is dan de spanning tussen aan de ene kant het overbrengen van zijn idee en aan de andere kant het verplicht zijn om in een commercieel circuit mee te draaien, dat eigenlijk een intellectuele verarming van onze gemeenschap kan meebrengen. Leedvermaak bij moeilijkheden in de mediasector is dus een anti-democratische reflex en het zijn trouwens vaak anti-democratische weekblaadjes die daarin blijkaar gespecialiseerd zijn.

De heer F. Van den Eynde : U bedoelt 't Pallieterke !

De heer H. Coveliers : Ik bedoel inderdaad het niet-democratische weekblad 't Pallieterke. De bespreking van het vijfjarenplan wil ik hier niet overdoen. (*Geroep op de banken van het Vlaams Blok*) Ik lees alles waaruit ik enige informatie kan putten, maar Pallieterke hoort daar niet bij buiten de enkele persknipsels waarvan ik een kopie krijg, die ik overigens nooit betaal. (*Onderbreking van de heer Dewinter*) Mijnheer Dewinter, u kan dat beter vragen aan de medewerker van Pallieterke die ten andere vlak naast u zit.

Ik wil een schuchtere poging doen om toch nog iets te zeggen over het mediabeleid. Men spreekt daar steeds over de ongelijke concurrentiestrijd inzake televisie tussen de Gemeenschapsomroep en de commerciële omroep. Dit is natuurlijk slechts een deel van het probleem, want behalve deze twee zenders wordt de kijkers nog een overvloed aan ander materiaal aangeboden en is er ook heel wat videomateriaal beschikbaar. Het gaat hier om een ongelijke concurrentie, waarbij men aan een openbare dienst, die van onze voorgangers de opdracht heeft meegekregen om informatie, vorming en ontspanning aan te bieden, de concurrentie aan te gaan met een

privé-initiatief. Dit werkt volgens de marktwetten, realiseert winst, maar is toch niet volledig vrij, want het wordt verplicht om elke dag minimum twee journaals en een aantal eigen produkties te realiseren. Hoe kan men de zo geroemde kwaliteit van die twee zenders vergelijken ? Men neemt hiervoor vaak de kijkcijfers als criterium, maar die zeggen alleen iets over de aantrekkingskracht van een programma op een aantal Vlamingen. In die zin zeggen zij misschien meer over de kijkers dan over het programma. Wij hebben deze concurrentie zelf gewenst en onder allerlei druk gemeend dat een commerciële televisie noodzakelijk was, een legoblokjes-televisie, zoals een van de auteurs dat noemt. Wij zitten daardoor nu met de vraag of wij die concurrentiestrijd moeten aanwakkeren of moeten ijveren voor de pax media van de heer Neels. Noch de Vlaamse Gemeenschap noch de beide zenders hebben met die strijd veel te winnen. Nu de beide zenders eenmaal bestaan moeten wij tot een pax media komen. Ik kom later nog even terug op de voorwaarden in verband met deze pax media. Eerst verwijs ik nog naar een artikel in hetzelfde maandblad Cultuurleven. Ik verontschuldig me bij de niet-gelovigen omdat ik steeds uit dit tijdschrift citeer, maar het lag bij de hand en het is de mij meest bekende literatuur. Een medewerker van de BRTN, Paul Bottelberghs, heeft daarin een interessant artikel geschreven over de toekomst van een aquarium, over goede en slechte televisie. Hij citeert zelf een auteur die schitterend opmerkt : Het enige verschil tussen TV en een visbokaal is dat je bij een visbokaal de klank niet kunt uitschakelen. Einde citaat. Dit is uiteraard erg cynisch maar aangezien ik nogal van cynisme houd, lijkt me dit een vrij goede definitie.

Bottelberghs schetst de evolutie van de drie stadia van de televisie. De openbare omroep begint als his master's voice, als een autoritaire omroep met beate kijkers die aanspraak maakt op de volledige waarheid. De commerciële televisie is als legoblokjes-televisie met stukjes programma. Om commerciële redenen worden stukjes gezocht die zo veel mogelijk

kijkers aantrekken zodat er een groot kijkpubliek is voor de publiciteit die anders onvoldoende oplevert. Het teveel aan normgeving van de openbare omroep verdwijnt er in een te geringe normgeving. Men zal moeten komen tot wat Bottelberghs het derde televisiesysteem noemt waarin een spanning is tussen sein en sollen en waarin men probeert een nieuw type te realiseren. Dit nieuwe type beschrijven, is vrij moeilijk vermits het nog niet bestaat. Wij moeten alle partners in het televisielandschap de mogelijkheid geven om naar dat type te evolueren. Of de commerciële televisie dit zal doen, is in feite de beslissing van de aandeelhouders. De vraag is in hoever de markt de omroep ertoe zal verplichten. Als de openbare omroep erin zou slagen om tot dit derde, meer toekomstgerichte systeem te evolueren, dan zal wellicht de commerciële televisie verplicht worden dit voorbeeld te volgen. Er wordt als voorwaarde gegeven een strategie op korte termijn die het bestaan van twee netten voor de openbare omroep veronderstelt. Die twee netten bestaan momenteel nog. Wij moeten er dus voor zorgen dat die kunnen blijven voortbestaan. De tweede voorwaarde is dat men vaste inkomsten vastlegt voor de BRTN. Dit probleem is volgens mij verholpen door het voorstel van decreet. Het was mij een eer het decreet te ondertekenen samen met twee grote kenners van het mediabeleid, de heren Van Rompuy en Chevalier. De BRTN zal bij goedkeuring van dit voorstel van decreet zekerheid hebben over de manier waarop haar dotatie wordt berekend en over wat die dotatie inhoudt. De verantwoordelijkheden zijn mijns inziens duidelijk. De overheid is verantwoordelijk voor het financieel garanderen van de mogelijkheid aan een openbare dienst om op een hedendaagse en verantwoorde manier en volgens bepaalde esthetische normen aan televisieoverdracht te doen. Bovendien heeft de overheid de verantwoordelijkheid om de normen die opgelegd worden en de voorwaarden die in het landschap bestonden op het ogenblik dat men de monopoliepositie aan VTM heeft gegeven, onverkort te laten voortbestaan.

Coveliers

Nog zeer recent heeft het Hof van Cassatie in een fiscale zaak gesteld — tot genoegen van heel wat fiscale onderhorigen overigens — dat het een regel van behoorlijk bestuur is dat de overheid haar beloften naleeft en dat de overheid een fiscale aftrek, die zij gedurende jaren heeft toegestaan, niet zonder wetswijziging kan weigeren. Ik ben het daar volkomen mee eens. Elke overheid moet deze elementaire norm van behoorlijk bestuur kunnen naleven. Dit betekent ook dat een beslissing moet worden genomen in de vrij moeilijke kwestie van sponsoring en publiciteit. De vraag rijst in welke mate de openbare omroep een beroep kan of mag doen op sponsoring. Wanneer wordt sponsoring publiciteit en vice versa? Er moet ter zake zo vlug mogelijk duidelijkheid worden geschapen. Ik vrees dat de problemen nog zullen toenemen wanneer de regionale televisiezenders op kruissnelheid komen. Ik verwijs in dit verband naar het memorandum van de regionale televisiezenders, dat wij allen hebben ontvangen en waarin de problematiek van overheidssteun, gemengde financiering en reclame wordt behandeld. Tegen dit laatste rijst uiteraard verzet van VTM omdat de regionale televisiezenders wellicht met een deel van hun reclame-inkomsten zullen gaan lopen.

Ik wens ook uw aandacht te vragen voor een ander medium, dat wellicht een nog grotere invloed heeft dan de televisie, met name de radio. Wij kenden het experiment van Radio Donna. Ik geef eerlijk toe dat de uiteenzetting die de verantwoordelijke van de BRTN ons heeft gegeven op basis van het onderzoek dat ter zake werd uitgevoerd, mij ervan had overtuigd dat Radio Donna inderdaad beantwoordde aan een noodzakelijke behoefte. Ik ben niet van mening veranderd, maar ik wist aanvankelijk niet dat Radio Donna gebruik zou maken van de frequenties van Radio 3. Ik betreur dit. Alluderend op Max Wildiers, moet ik toegeven dat, wanneer het gaat over de taal waarin een gemeenschap haar gesprek met de wereld voert, haar visie op de natuur

verwoordt, ik liever de taal van Radio 3 als uiting van de Vlaamse Gemeenschap hoor dan de taal van andere zenders. Dit houdt geen oordeel in over de kwaliteit van de andere zenders, want wellicht is mijn bevattingvermogen te beperkt om die te appreciëren. Kunst kan en mag soms elitair zijn, ten minste wanneer het geen financieel elitarisme is. Wanneer een beperkte groep van een gemeenschap ontroerd wordt door een bepaalde manier van overbrenging van gevoelens en blijkt dat die vorm van uiting vrij lang standhoudt en edeler gevoelens oproept, dan moeten wij daar plaats voor voorzien. Ik moet er wel aan toevoegen dat mijn laatste bewering enigszins wordt afgezwakt door het feit dat ook heel wat legers onder begeleiding van ernstige muziek ten strijde zijn getrokken.

Ik wil ook nog iets zeggen over de vrije radio's. Men kan uiteraard geen controle uitoefenen op de inhoud van de uitzendingen van vrije radio's. Zij beslissen vrij over de muziek die zij uitzenden. De ervaring leert echter dat hun keuze vrij eenzijdig is. Desondanks kan ik toch aansluiten bij de visie van Radio Centraal, de zender die, zoals u weet, gedurende korte tijd via een antenne op het gebouw van de Singel het signaal van BRT 3 heeft uitgezonden. De vrije radio is per definitie een creatief en exploratief medium dat ideeën op een bijzonder creatieve manier moet kunnen uitzenden.

Mijnheer de Voorzitter, bij de bespreking van een begroting hoort het dat men zegt of men de begroting steunt of niet, hoewel dit een open deur intrappen is, vermits het in België nogal evident is dat men de begrotingen goedkeurt wanneer men tot de meerderheid behoort.

De heer A. Denys : De stemming is maar over veertien dagen.

De heer H. Coveliers : Mijnheer Denys, u wijst mij op een precaire situatie. Ik kan u echter op mijn communiezieltje verzekeren dat ik dit deel van de begroting in ieder geval zal steunen, ook indien deze begroting niet zou overeenkomen met de basisideeën die ik daarover heb, en die ik

voor een deel heb overgeërfd van mijn voorganger, de heer De Beul.

De heer A. Denys : Mijnheer Coveliers, de heer De Beul had hierover andere ideeën. Hij zou deze begroting zeker niet hebben goedgekeurd.

De heer H. Coveliers : Mijnheer Denys, ik denk dat u zich daarin vergist. Ik kan u verzekeren dat ik gisterenavond de kans heb gehad om met de heer De Beul, wiens kennis van deze problematiek ik ten zeerste bewonder, deze begroting en de ideeën die ik vandaag naar voren heb menen te moeten brengen, te bespreken. Hij juicht in grote mate het voorstel van decreet dat is ingediend, toe. Dit decreet bepaalt duidelijk wat de inhoud is van de dotatie van de BRTN zodat en ik citeer hem : Daarover niet meer moet worden gezeverd. Einde citaat. Men moet eindelijk kunnen starten met het creëren van een aantal initiatieven, horizons en mogelijkheden. Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat wij steeds zullen worden geconfronteerd met de Europese context. Er worden in Europa pogingen gedaan om de kleinere cultuurgemeenschappen te doen samenwerken ten einde iets te realiseren. Wij mogen er ons dan nog zo zeer over ergeren dat Coca Cola reclame maakt in het Engels, wij zullen toch niet kunnen verhinderen dat onze kinderen naar MTV kijken en zo een deel van die cultuur overnemen. Als wij daar geen eigen identiteit, en ik bedoel dit in de goede zin van het woord, tegenover kunnen plaatsen zullen wij verliezen. Men zal zich dan niet meer afvragen of men nu naar BRTN of naar VTM kijkt, maar men zal kiezen voor MTV of Sky Channel bijvoorbeeld. Dat is de boodschap en daar kan onze vroegere collega volledig achter staan. Hij zou dus nu zoals ik zeggen dat hij deze begroting zou goedkeuren, mijnheer Denys (*Applaus*).

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, voor de Groenen vervullen de media een onvervangbare taak bij het uitbouwen van een democratische samenleving, maar wij zien ook in dat

Van Dienderen

in het medialandschap een enorme industriële bedrijvigheid tot stand is gekomen waarbij het profijt van enkelen boven de culturele belangen van allen gaat. De verkoop van machines, van toestellen, van kabels, van hardware wordt belangrijker dan het verspreiden van de boodschap. Commercie duwt de culturele en informatieve inhoud naar de achtergrond. Voor de Groenen moeten het economische en het culturele met elkaar worden verzoend. De rendabele zaken en de media-industrie moeten dienstbaar worden gemaakt aan de inhoud. De distributiesector, de verkoop van hardware en de exploitatie van reclame kunnen worden aangepakt om de produktie van culturele en informatieve software mogelijk te maken. Kortom, met de winst van de lucratieve activiteiten kan men het inhoudelijke en het culturele een kans geven. Het zijn enkele bedenkingen die ik graag vooraf formuleer om nadien niet te moeten horen dat de Groenen weer van alles beloven maar niet zeggen vanwaar het geld moet komen.

Na deze algemene uiteenzetting zal ik het achtereenvolgens hebben over de kleinschaligheid in de media, over de schrijvende pers, over de BRTN die resoluut het pad van de commercialisering opgaat en tenslotte over het toenemende geweld op het scherm.

De kleinschalige media, waar wij uiteraard een zwak voor hebben, zijn complementair voor de grootschalige media en kunnen als het ware een tegengif zijn voor de eenzijdige informatieverbreiding van de grote media. We denken in dit verband meer bepaald aan buurtkrantjes, stadsmagazines, lokale radio en regionale televisie. Meestal hebben ze hun bestaan te danken aan het privé-initiatief, maar toch hebben ze een gemeenschapsopbouwende taak en daarom past het ze niet helemaal aan de commercie over te laten. De overheid zou hun onafhankelijkheid tegenover de reclamewereld best garanderen door ze een toelage te geven, bij voorbeeld een deel van het kijk- en luistergeld dat toch maar

voor de helft naar de BRTN gaat, terwijl de andere helft in een grote pot verdwijnt, ook al denkt de belastingbetaler dat hij met die taks bijdraagt tot de beeld- en luistercultuur in het algemeen. Collega Sarens sprak zich in idyllische bewoordingen uit over de kleinschaligheid, maar ik waarschuw hem dat als zijn fractie het beleid van de Minister steunt, deze kleinschalige kanalen helemaal afhankelijk zullen worden van de commercie waardoor ze ten slotte niet de rol zullen krijgen die hij ze graag wil toekennen.

Ook de schrijvende pers is een belangrijk ke cultuurverspreider en een zeer belangrijk communicatiekanaal voor het democratisch debat tussen de burgers onderling en tussen de burger en de overheid. Verschillende sprekers hebben hier gewaarschuwd voor de ontleding. Ik sluit me daarbij aan, maar ik vraag me wel af hoe je die ontleding kunt omkeren als je elk jaar steeds minder subsidie aan de schrijvende pers geeft. Dit jaar is dit nog amper 36 miljoen. Wij denken dat de schrijvende pers recht heeft op meer financiële steun, maar wij pleiten er meteen ook voor om die steun op een andere manier toe te kennen. Nu wordt er aan iedereen zo maar ongeveer evenveel gegeven, terwijl er zou moeten worden gekeken naar de werkelijke noden. Wij zouden ook moeten kijken naar wie een eigen stem laat klinken in het medialandschap en tevens eisen stellen voor steun, zoals een autonoom redactiestatuut. Zonder een dergelijk statuut zou geen overheidsgeld mogen worden toegekend omdat er anders al te gemakkelijk geschreven wordt wat de uitgevers graag lezen. Wij zouden dit geld ook kunnen gebruiken voor de creatie van nieuwe titels, voor vormen van journalistiek die te weinig aan bod komen in Vlaanderen zoals de onderzoeksjournalistiek, voor multiculturele projecten. Er zijn heel wat interessante dingen te vinden die door rechtstreekse overheidssteun zouden kunnen worden gestimuleerd, maar dan moet er meer dan 36 miljoen op de begroting staan.

Verder wens ik te protesteren tegen de besparing op de BRTN-begroting. Nu bijna de helft van het jaar verstre-

ken is, vernemen wij dat de BRTN het met 122 miljoen minder moet stellen. Ik wens te protesteren tegen de gebruikte procedure, de begrotingsruiter. De specialist van het Rekenhof heeft daarop in de Commissie zeer gefundeerde kritiek geleverd. Collega Sarens heeft kritiek uitgebracht op het gebrek aan coherentie in de decretering. Deze kritiek heeft niet alleen betrekking op de onverenigbaarheid van naast elkaar uitgevaardigde decreten maar ook op de onuitvoerbaarheid van sommige decreten. Het BRTN-decreet van maart 1991 blijkt een jaar na zijn uitvaardiging reeds onuitvoerbaar te zijn geworden. Collega Chevalier, u hoeft daarover helemaal niet verbaasd te zijn. U hebt zelf al een nieuw voorstel van decreet ingediend, enkel en alleen omdat het huidige decreet het de BRTN onmogelijk maakt om op een ordentelijke manier te plannen.

De heer P. Chevalier : Mijnheer Van Dienderen, ik zou graag van u vernemen welk onderdeel van het BRTN-decreet van maart 1991 niet uitvoerbaar is. Wil u dat precies aangeven en niet vaagweg. Duidt mij precies aan welk onderdeel onmogelijk uitvoerbaar is. Ik luister met veel interesse.

De heer P. Van Dienderen : Mijnheer Chevalier, om het decreet een beetje te kunnen uitvoeren en tegelijkertijd ook werkingsmogelijkheden te geven aan de BRTN heeft men niet minder dan 3 begrotingsruiters nodig om de problemen door uw decreet in het leven te roepen te kunnen ondervangen. U hebt immers vastgelegd dat de financiering van de BRTN gekoppeld wordt aan de opbrengst van het kijk- en luistergeld. Er moet dus een schatting worden gemaakt van die opbrengst, de BRTN doet uitgaven op grond van die schatting, vervolgens blijkt dan dat bij die schatting geen rekening werd gehouden met de inningskosten van de PTT en tenslotte blijken de schattingen fout te zijn. Uit de voorspelling van de SERV blijkt dat de verwachte groei van het kijk- en luistergeld van 4 ten honderd niet strookt met de werkelijkheid. U stelt nu een nieuwe formule voor en bewijst daarmee het onwerkzame van

Van Dienderen

de huidige formule. In uw nieuwe formule vertrekt u van een vast cijfer : de opbrengst van het kijk- en luistergeld. Wij kennen het precieze bedrag pas op dit ogenblik, nu het jaar reeds voor de helft voorbij is. Daarmee bewijst u dat uw vorige decreet moeilijk hanteerbaar is en het voor de BRTN moeilijk maakt om een vijfjarenplan op te stellen.

De heer P. Chevalier : Mijnheer Van Dienderen, u beseft toch dat de begroting voortvloeit uit het decreet. Uzelf was een hevig voorstander van het meerjarenplan in de Commissie. U wist toch ook dat daarvoor begrotingsruiters nodig waren. Mijnheer Lievens van het Rekenhof heeft dat in de Commissie met zoveel woorden gezegd. Waarover komt u zich hier beklagen ?

De heer H. Van Dienderen : Collega Chevalier, in tegenstelling tot de heer Coveliers zal ik mijn naam niet lenen aan het voorstel dat morgen wordt besproken, niet omdat het een vast bedrag inschrijft en op die manier een meerjarenplan mogelijk maakt, maar omdat het gewoonweg te weinig overheidsgeld voorziet voor de BRTN en op die manier de BRTN veroordeelt om verder de weg van de commercialisering te volgen en om uw goede raad op te volgen en meer reclamegelden te verzamelen teneinde aan haar financiële problemen tegemoet te komen. U herinnerde eraan dat u daar destijds voor pleitte. Welnu, door enerzijds een beperkt bedrag voorop te stellen en door anderzijds geen rekening te houden met het feit dat de kosten voor de omroep de pan uitrijzen, dwingt u de BRTN reclame-inkomsten te zoeken. De laatste tijd stelt de sector van de reclame-inkomsten het trouwens erg goed. In 1976 werd voor België en Luxemburg samen een bedrag van 6 miljard uitgegeven voor reclame. Vorig jaar was dat 34,5 miljard. Dat betekent dus een verviervoudiging op vijftien jaar. Dankzij het decreet dat wij daarnet hebben besproken, neemt de BRT-radio daarvan een steeds groeiend aandeel voor zijn rekening. Van 1990 tot 1991 steeg de radioreclame met 170 ten honderd.

Dat is allemaal te verklaren door het toestaan van radioreclame voor de BRTN. Toen bestond radio Donna nog niet. Dankzij radio Donna zal dat percentage voor 1992 allicht stijgen. Radio Donna maakte de afgelopen weken trouwens heel wat luisteraars van andere zenders ongemakkelijk. De vraag is of die ongemakken nu definitief van de baan zijn. Ik meen echter dat wij ons op dat ogenblik op een zeer gevaarlijk pad bevinden en ver verwijderd zijn van hetgeen mevrouw Witte, voorzitter van de Raad van Bestuur van de BRTN in het meerjarenplan heeft vooropgesteld. Zij wees het Amerikaans model van de mediawereld, waar de commercie hoogtij viert en waar geen enkel initiatief als tegengif bestaat, volledig af. Zij pleitte voor een vreedzame samenleving. De toepassing van het decreet dat wij gisteren bespraken zal ons echter de weg van de commercialisering en van het Amerikaans model opsturen.

Ik kom nu even tot VTM. In een interpellatie zal ik trouwens dieper ingaan op de wijze waarop VTM omgaat met de reclamewetgeving. Mijnheer de Minister, u heeft heel wat contacten met de diverse verantwoordelijken in het medialandschap, ook met deze van VTM. Naar verluidt wil VTM ook een radiozender. Wij weten ook dat de BRTN-televisie graag reclame zou uitzenden. Is er wat dat betreft reeds een overeenkomst gesloten ? Zijn er wijzigingen te verwachten ? Graag verkregen wij hieromtrent wat informatie.

Mijn laatste hoofdstuk handelt over het geweld op de televisie. In dit verband verwijs ik naar een recente studie van de Gentse hoogleraar Els De Bens, verricht volgens de werkmethode van de Amerikaan Gerbner. Ook zij stelt vast dat de televisie een zeer vertekend en gewelddadig beeld weergeeft van de samenleving. Uit dat onderzoek blijkt niet meteen wat men zou kunnen verwachten, namelijk dat gewelddadige beelden aansporen tot het plegen van geweld door te kijken. Het onderzoek wijst wel uit dat vooral jongeren, die zeer gevoelig zijn voor bepaalde programma's er angstiger door worden. Het geweld zou bij hen ook racistische

gevoelens teweegbrengen. Zij willen meer politie in de straten en zij gaan in de richting van law and ordermaatregelen. Globaal gezien vertonen zij dus een meer conservatieve houding. Dat komt vooral voor bij de verstokte kijkers, namelijk zij die meer dan 3 uur per dag naar dergelijke programma's kijken. Dit wordt ook bij ons vastgesteld. Inderdaad, de commercialisering brengt ons niet meer verscheidenheid op de televisie, integendeel. In 46 ten honderd van de door Els De Bens onderzochte programma's blijkt geweld aanwezig te zijn. Veertig ten honderd van alle hoofd- en bijfiguren in films en andere reeksen sterven of raken gewond in die produkties. Ik vraag mij af wat u daartegen zal doen, want er is toch de televisierichtlijn van 3 oktober 1991, die vraagt dat de lidstaten maatregelen zouden treffen tegen nodeloos geweld op de televisie-omroepen waarover zij zeggenschap hebben. Gaat u daar iets aan doen ? Zal dit negatief of restrictief zijn of eerder positief ? De Bond van grote en jonge gezinnen is deze problematiek niet vreemd. U kan het nodige geld zoeken in de richting van de reclame en de kabelmaatschappijen die grote winsten maken. De Bond pleit voor het maken van meer goede kinderprogramma's, want volgens de studiedienst van deze instelling laat het aanbod van onze twee televisiezenders, alsook in de verdeelhuizen van video's, veel te wensen over.

Mijnheer de Minister, ik herneem even mijn concrete vragen. Hoe staat het met de selectieve perssteun ? Krijgt VTM een radiozender en de BRTN televisiereclame ? Komt er controle op het geweld op de buis ? Komt er overheidsgeld voor goede kinderprogramma's ? Door het afremmen van geweldprogramma's en door het stimuleren van goede kinderuitzendingen gaan wij in tegen de overheersende tendens van de commercialisering. Mijnheer de Minister, uw beleid, dat in de lijn ligt van dat van uw voorgangers, geeft vrije baan aan de commercie. Het is niet de overheid, noch de politiek die regelgevend optreedt. Dat doen wel de reclamewereld en de industriële

Van Dienderen

onderbouw van de mediawereld. De kleinschalige media zijn daarvan het slachtoffer. De openbare omroep wordt zwaar gestimuleerd om verder te gaan op de weg van de commercialisering, op de weg van de Donna-isering.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik ben de Voorzitter dankbaar omdat hij mij de toestemming geeft, afwijkend van het Reglement, inzake het mediabeleid het PVV-standpunt te verdedigen. De verwarring in het medialandschap is vandaag zo groot dat het spijtig zou zijn dat er hier een debat plaatsgrijpt zonder dat het liberale standpunt kan worden gehoord.

Ik heb verwonderd geluisterd naar het standpunt van de heer Chevalier, die ik bijzonder apprecieer omdat hij ongebonden vrije trekjes heeft die men normaal niet terugvindt in een collectivistische partij als de zijne. Hij heeft gesproken over de pax media. Het doet mij eerder denken aan wat Julius Caesar destijds heeft geschreven : De bello Gallico, zijn eerste woorden over de Belgen. Wat hij samen met collega Van Rompuy heeft gedaan is De bello Media. (*Gelach op verscheidene banken*). U voelt dat dit Latijn geïmproviseerd is. In plaats van een media-vrede is dit inderdaad een media-oorlog, mijnheer Chevalier. Dat is toch wel de erkenning van uw eigen falen en van het falen van de heer Van Rompuy. U had verklaard dat wij na het stemmen van die drie decreten eindelijk een evenwicht, een media-vrede zouden kennen in Vlaanderen. Welnu, collega's, sedert het tot stand komen van die drie decreten is de verwarring inzake media bijzonder groot geworden. Het evenwicht dat wij destijds nastreefden en waarvan mijn partijgenoot Patrick Dewael de vader is, is doorbroken. Dat evenwicht was bijzonder eenvoudig en duidelijk geschetst. Alles wat overheidsinitiatief was, zoals de BRT, moest worden gefinancierd met overheidsgeld, met andere woorden met dotaties. Alles wat uitging van het commercieel ini-

Tijdens de bespreking van de begroting Media wees VB-Senator F. Van den Eynde op de toenemende macht van de audiovisuele media en het gevaar voor de goede werking van de democratie dat hieruit voortvloeit

tatief, met name de vrije radio's, de vrije televisie, de lokale radio en televisie, moest gefinancierd worden met de opbrengst van commerciële publiciteit.

Collega Chevalier heeft verwezen naar het monopolie dat wij destijds hebben gegeven aan de VTM. Dat is juist, maar de tegenprestatie was dat 50 ten honderd van de aandeelhouders zou bestaan uit uitgeverijen die getroffen waren door mogelijke minder-inkomsten en die via een dividend een compensatie zouden krijgen. Mijnheer Chevalier, in de praktijk stellen wij vast dat er een serieus dividend wordt uitgekeerd en dat zelfs sommige persgroepen die er geen deel van uitmaken zich vandaag benadeeld voelen.

De heer P. Chevalier : U zegt dat u een tegenprestatie heeft uitgeschreven, namelijk dat 51 ten honderd van het kapitaal in handen moest zijn van Vlaamse persgroepen en uitgevers. De heer Van den Bossche en ikzelf hebben u in 1987 toch gezegd wat de Europese Commissie daarmee ging doen en zij heeft haar plan ook uitgevoerd.

De heer A. Denys : Wat ik wilde zeggen is dat u vandaag dezelfde fout maakt inzake regionale televisie, omdat u ook een monopolie geeft. Daar kom ik straks op terug.

Collega's, het evenwicht is doorbroken geworden en het wordt meer en meer doorbroken. De opbrengst van de VAR, de maatschappij die instaat voor de commerciële reclame op de BRTN, stijgt voortdurend. De cijfers voor VTM-reclame zijn dalende. Met andere woorden, het nagestreefde evenwicht wordt meer en meer doorbroken. En daar ligt de kiem van de media-oorlog die wij vandaag kennen. Wij hebben gepleit voor een evenwicht, niet met de bedoeling de ene of de andere zender te bevoorstellen. U weet zeer goed dat de VTM bijvoorbeeld niet gelukkig is met ons voorstel inzake de regionale televisie, waar wij ook zegden dat de inkomsten moesten geput worden uit commerciële reclame. Desondanks geloof ik dat het voeren van een media-beleid, gebaseerd op dat evenwicht, de enig mogelijke manier is om tot de pax media te komen die wij allemaal wensen. De oprichting van ra-

Denys

dio Donna was de klap op de vuurpijl. Wij kregen een vijfde BRTN-net uitsluitend gefinancierd door commerciële reclame. Dat ligt aan de basis van de huidige moeilijkheden die in de toekomst nog zullen worden verscherpt.

Mijn tweede hoofdstuk betreft de financiering van BRTN. Wij hebben daarover in de Commissie een zeer interessant debat gevoerd. De aanwezige collega's kunnen getuigen dat de PVV vanuit de oppositie op zeer constructieve wijze een aantal voorstellen heeft gedaan inzake het meerjarenprogramma ten einde over de partijgrenzen heen tot een evenwichtig resultaat te komen. Ik stel vast dat men de voorstellen van de PVV gewoon naast zich heeft neergelegd. Men heeft een akkoord getroffen dat in een nieuw voorstel van decreet is verwerkt. Dit akkoord werd getroffen tussen de meerderheidspartijen, de BRTN en de Minister en is voor niemand verstaanbaar. Eén van de signalen van 24 november 1991 was dat de politici mensentaal moesten gebruiken, een taal die door iedereen werd begrepen. Welnu, als wij zien wat hier in dit decreet wordt voorgesteld dan kunnen wij alleen maar zeggen dat dit niets, maar dan ook niets met klare taal heeft te maken. Het is een algebraïsche formule en ik zal ze u geven : $D93 + N = P93 - P92 \times 0,53 \times L2 \times LO + 0,47 \times cc + P93 + N$.

De heer P. Chevalier : Mag ik u deze formule uitleggen ?

De heer A. Denys : De intellectuele eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat er in het voorstel van decreet een bijkomende uitleg staat. $D93 + N$ is de basisdotatie van $1993 + N$. N is het verschil in de jaren tussen het desbetreffende begrotingsjaar en het referentiebegrotingsjaar 1993. $D93$ is de basisdotatie voor 1993. $P93$ is de geraamde indexprovisie voor 1993. $L1/LO$ is gelijk aan de verhouding tussen de geraamde index van de eenheidskost van het personeel van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap op 1 januari van het des-

betreffend begrotingsjaar en de index op 1 januari van het referentiebegrotingsjaar 1993. Cl en CO zijn uiteraard gelijk aan de verhouding tussen de geraamde index van de consumptieprijzen op het einde van het desbetreffende begrotingsjaar en de index op het einde van het referentiebegrotingsjaar 1993. $P93 + N$ is de geraamde indexpositie voor het begrotingsjaar $1993 + N$. Wie heeft dat niet begrepen ? Hij steke zijn hand op. Wij kunnen ermee lachen. Ik meen echter dat, als dit de wijze is waarop de politieke wereld afspraken maakt voor het maken van een meerjarenprogramma, waarbij wij ons vanuit de Vlaamse Raad engageren om de helft van de cultuurbegroting, de BRTN te financieren, wij op de verkeerde weg zijn.

Ik zal even de vijf voorwaarden opsommen die de PVV had gesteld voor het maken van een ernstig meerjarenprogramma en dit over de partijgrenzen heen. Wij wilden een contractuele verbintenis van de BRT waarbij zij een resultatenverbintenis garandeerde inzake kwaliteit en inzake een minimumaandeel aan kijkcijfers. Wij willen de kijkcijfers niet als topvoorwaarde nemen maar wij vinden dat er toch een minimum aandeel inzake programmatie noodzakelijk is. Dat gebeurt ook in Nederland.

Wij hebben ook een becijferd referentiekader gevraagd waarin informatie en cultuur een groter aandeel zouden krijgen dan ontspanning.

Wij hadden ook gevraagd dat men zou nagaan of de technische dienst die méér dan de helft van het budget opslorpt, als een facilitair bedrijf kon worden beschouwd, en dat de technische dienst dus zou worden geprivatiseerd. Wij hadden ook gevraagd dat de kwantitatieve voorstellen tot het opdrijven van het aantal zenduren, de BRT spreekt altijd maar van meer en meer uren, zouden worden besteed aan de kwaliteit. Wij spreken over meerjarenprogrammatie. Sta ons toe te kijken wat er in de bedrijfs-wereld gebeurt. Ik weet wel dat het hier om een cultuurbedrijf gaat maar het is toch ook een bedrijf. Wij hadden gevraagd dat die overheidsdota-

tie op zijn minst zou gebaseerd zijn op een business-plan vertrekkende vanuit een vergelijking met de concurrentiële kostprijzen en de contractuele verbintenissen. Op die manier zouden wij de zaken grondig hebben aangepakt. De collega's Van Rompuy en Chevalier en de meerderheidspartijen hebben geweigerd dit debat te voeren.

De heer E. Van Rompuy : U was zelf niet aanwezig.

De heer A. Denys : Ik was verontschuldigd. Als ik vaststel wat toen werd besproken, met name alleen de formule van de financiering maar niet het debat ten gronde over de invulling van het meerjarenplan, spijt het mij niet op deze vergadering afwezig te zijn geweest.

Ik stel vast dat de BRTN een kerkfabriekenmentaliteit heeft, en collega Daems weet zeer goed dat, wanneer met kerkfabrieken geen afspraken worden gemaakt, zij steeds meer en meer vragen. Dit is precies wat er met de BRTN tussen 1986 en 1991 is gebeurd. Collega Dewael werd des tijds verweten voor de BRTN te weinig te doen. Nochtans heeft de heer Dewael 30 ten honderd meer dotatie gegeven tussen 1986 en 1991, terwijl in diezelfde periode de indexstijging slechts 13 ten honderd bedroeg. Met andere woorden, zijn dotatie bedroeg veel meer dan de index.

De heer W. Seeuws : Dat was niet uit vrije wil !

De heer A. Denys : Collega Seeuws, ik wil alleen een mythe doorbreken die onder meer door uw partij in stand werd gehouden. U moet beseffen dat op hetzelfde ogenblik dat de BRTN 30 ten honderd meer dotatie ontving, de BRTN ook 1,5 miljard frank meer inkomsten had uit reclame en sponsoring. Wanneer men met de BRTN geen duidelijke afspraken maakt — en ik heb gezegd wat voor ons de voorwaarden zijn — reageert deze instelling als een kerkfabriek en vraagt zij meer en meer. Wij willen dit te allen prijze vermijden. Wij willen een debat ten gronde aangaan op voorwaarde dat ook een inhoudelijke

Denys

invulling van het contract wordt besproken.

Een derde opmerking houdt verband met de lokale en regionale televisies. Vorige week werd door één van onze liberale organisaties binnen het kader van onze liberale zuil, een debat ingericht. Zoals u weet, collega Seeuws, zijn wij niet tegen organisaties gekant, maar indien de liberale zuil onze standpunten zou beïnvloeden worden wij bijzonder kwaad.

De heer w. Seeuws : Zo ver zijn we nog niet !

De heer A. Denys : Dat is het verschil tussen uw en onze partij. Onze fractie beslist zelfstandig. Soms komen wij in conflict, maar het is toch op die wijze dat de scheidingslijn moet worden getrokken tussen de belangengroepen en de politieke partijen. Dit gezegd zijnde, het is op deze studiedag dat door een aantal mensen die bij regionale televisie zijn betrokken, werd gezegd dat indien het decreet Van Rompuy-Chevalier zoals het vandaag bestaat niet wordt gewijzigd, het niet kan functioneren, vooral wanneer men op een professionele wijze televisie wenst te maken en niet op een amateuristische manier zoals bij voorbeeld AVS het trouwens op een verdienstelijke manier doet. Ik meen dat het de bedoeling moet zijn ook op het regionale vlak televisie te maken die kwaliteit oplevert en duurzaam is op lange termijn, en niet zomaar gedurende vijf of zes maanden in stand wordt gehouden.

Collega's Chevalier en Van Rompuy, het feit dat u de regionale televisie in een carcan van 200 uren heeft vastgelegd, betekent dat zij nooit een deftige programmatie zal kunnen opstellen, nooit een omkadering zal krijgen die voldoende kijkers kan lokken. Dit zal tot gevolg hebben dat zij nooit de nodige commerciële reclame zal kunnen aantrekken die nodig is om de leefbaarheid van de regionale televisiezenders te waarborgen. Dit is een fundamentele fout.

Een tweede fout die u heeft gemaakt

is het monopolie dat u negen jaar lang heeft gegeven aan eenzelfde gebied waarin slechts één regionale zender kan opereren. De heer Chevalier heeft ons het monopolie van VTM verweten, maar bovengenoemd monopolie is een zeer kwalijke zaak. Collega Chevalier, u had de lessen moeten trekken uit hetgeen u hier zelf heeft aangeklaagd in verband met VTM.

Er zijn drie mogelijkheden om het vrije aanbod te laten spelen. Bij de regionale televisie kan men aan time sharing doen en de zendtijd dus verdelen. Dat is een eerste mogelijkheid om het monopolie te doorbreken. De tweede mogelijkheid bestaat erin, in geval er twee of drie zenders zijn, de kabeldistributiemaatschappijen te verplichten deze allemaal uit te zenden. De derde mogelijkheid, waarvan ik het minst voorstander ben, bestaat erin dat men op basis van een aanbesteding een concessie geeft, zoals dat in Engeland met het derde of het vierde net. De concessie op basis van aanbesteding is tevens een vorm van vrije concurrentie. Van deze derde mogelijkheid ben ik zelf ook minder voorstander, maar ik geef u drie mogelijkheden hoe men op een niet gemonopoliseerde wijze concessie had kunnen geven.

Geachte collega's, ik denk dat de manier waarop dit landschap vandaag voor de lokale en regionale televisie wordt uitgetekend onvermijdelijk zal leiden tot wat wij vrezen, met name dat de regionale TV-zenders zullen evolueren naar wat wij mini-BRT'tjes noemen. Mijnheer de Minister, ik ben tegen uw voorstel, tegen het voorstel van uw collega's Gryp, Anciaux en Chabert in het Brussels Gewest, tot oprichting van een regionale zender TV-Brussel, waarbij een dotatie wordt vastgelegd vanuit de Vlaamse Gemeenschap, evenals een dotatie van het Brussels Gewest. Welnu geachte collega's, dit voorbeeld zal worden aangegrepen om volgend jaar of binnen twee jaar een dotatie te vragen voor de verlieslatende regionale TV-zenders in Vlaanderen. Indien u toestaat dat in Brussel een regionale TV-zender

door de overheid wordt gesubsidiëerd heeft u geen enkel argument meer om hetzelfde te weigeren aan de andere zenders in Vlaanderen.

Geachte collega's, ik voorspel dat collega Chevalier als lid van de Raad van Bestuur van een Brugse regionale TV-zender hier volgend jaar of over twee jaar — noteer dat maar — zal pleiten voor het toekennen van subsidies aan zijn TV-zender. Zo voorspel ik u ook dat collega Stefaan De Clerck als lid van de regionale TV-zender ETV-West-Vlaanderen hier volgend jaar of over twee jaar zal pleiten voor een dotatie vanuit de Vlaamse Raad om zijn TV-zender te subsidiëren. Het argument dat zij daartoe zullen aanhalen zal zijn dat het wel is gebeurd voor de regionale TV-Brussel.

Geachte collega's, wij hebben deze toestand steeds gevreesd. Met andere woorden het gaat hier om de transformatie van regionale TV-zenders in mini-BRT'tjes. In plaats van het vrij initiatief te stimuleren wordt hier overgegaan naar het gemengd initiatief, waardoor de overheid opnieuw vaste voet in huis krijgt. Wij zijn daartegen gekant.

De Voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer J. Van Hauthem : Mijnheer Denys, ik ben het met u eens wat de financiering van TV-Brussel betreft door het Brussels Gewest, ook al omdat het een vermenging is van gewest- en gemeenschapsbevoegdheden in Brussel. U mag toch de lokale TV in Brussel — waar het zendbereik veel minder zal zijn omwille van de positie van de Nederlandstaligen in Brussel — niet vergelijken met andere lokale TV-zenders. Omwille van de specificiteit en van de concurrentie van de Franstalige cultuur in Brussel spelen daar andere belangen een rol dan louter commerciële belangen.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer Van Hauthem, u is pas sinds korte tijd lid van dit Parlement, maar uit ervaring

Denys

weet ik dat specifieke omstandigheden altijd worden gebruikt om iets te installeren dat nadien tot veralgemeening leidt. Bovendien vraag ik u of u weet welke Brusselse Vlamingen TV-Brussel vragen. Wie vraagt dat ?

De heer J. Van Hauthem : Dat is een ander probleem.

De heer A. Denys : Vragen de Vlaamse Brusselaars dat ? Neen, de Vlaamse politici vragen dat, die hun eigen kop op de TV willen zien, omdat de Franstalige politici dat doen op Télé-Bruxelles. Dat is de werkelijkheid. Het gaat hier om een politiek initiatief dat door de basis niet wordt gedragen.

De Voorzitter : De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers : Mijnheer Denys, u vergist zich. Wij stellen vast dat de Vlaamse media, zowel de schrijvende pers, als de radio en de televisie niet meer weten dat er Vlaamse Brusselaars zijn. Wij stellen zelfs vast dat bepaalde kranten hun streekcorrespondenten uit Brussel en dan vooral uit het oostelijke deel hebben laten vallen en dat de Vlamingen volkomen geïsoleerd zijn. Ik ben dus voorstander van een Vlaamse televisiezender waarop de Vlaamse Brusselaars aan hun trekken kunnen komen. Wanneer deze zender zal werken, zal u zelf blij zijn dat de Vlaamse Brusselaars uiteindelijk uit hun vergeethoek zijn gehaald.

De heer A. Denys : Mijnheer Valkeniers, dit is een wens van de politici, niet van de burgers. U moet mij niet de les lezen, ik heb ter zake ervaring. U staat voor de keuze. De zender wordt gefinancierd door middel van een dotatie. Ofwel neemt men het geld af van de BRT, ofwel leidt deze dotatie tot meer uitgaven en meer belastingen. Zijn de Vlamingen bereid om deze belasting, om meer kijk- en luistergeld te betalen voor zo een initiatief ? Of moet het geld komen van de BRT-dotatie ?

De heer J. Valkeniers : Ja.

De heer A. Denys : Mijnheer Valkeniers, u zegt ja, maar de heer Coveliërs schudt neen. Wat is het standpunt van de Volksunie ?

De heer H. Coveliërs : Mijnheer Denys, om alle onduidelijkheid te vermijden : wij zijn een democratische partij en voor zover ik weet werd over deze materie geen partijstandpunt naar voren gebracht. Ik zal in de partij dus altijd verdedigen dat het geld voor een Brusselse televisiezender niet van de dotatie van de BRTN mag worden afgenomen. Ik ben er immers van overtuigd dat de huidige dotatie verantwoord is indien we rekening houden met de globale beschikbare bedragen in de Vlaamse Gemeenschap. Voor een moderne, op de toekomst gerichte zender is zij echter aan de lage kant.

De heer J. Valkeniers : Ik voeg daaraan nog toe dat mijn ervaring van 18 jaar parlamentslid voor dit arrondissement mij het volgende heeft geleerd. Wat de berichtgeving over de Vlaamse Brusselaars betreft, is de BRTN zelf de jongste jaren ten zeerste te kort geschoten.

De heer A. Denys : Collega's van de Volksunie, u hebt het recht een verschillend standpunt te hebben. Ik leer hieruit vooral één zaak, namelijk dat wij voor de financiering . . .

De heer J. Valkeniers : Is mevrouw Neyts het met u eens ?

De heer A. Denys : Ja, want wat ik hier verdedig, is het PVV-standpunt zoals het door de collega's Van Mechelen en Neyts in de Commissie naar voren werd gebracht. Mevrouw Neyts is geen vragende partij.

De heer J. Valkeniers : Er is een verschil tussen geen vragende partij zijn en tegenstander zijn van iets.

De heer A. Denys : Mevrouw Neyts, als politica van Brussel, is geen vragende partij in tegenstelling tot andere Brusselse politici.

Ik leer uit deze discussie vooral dat wij nood hebben aan één zaak. Het kijk- en luistergeld dient, zoals u

weet, niet om de omroep te betalen, maar verdwijnt in de algemene belastingpot. Dit systeem moet worden vervangen door een systeem van omroepbijdragen, zoals in Nederland. Op die manier zou het exacte bedrag dat aan de BRTN wordt toegekend, aan de bevolking worden gevraagd. Indien de BRTN dan een verhoging van de werkmiddelen vraagt of als men beslist 50 of 100 miljoen aan een lokale televisie te geven, dan moet men ook de burger vragen of hij bereid is daarvoor zijn bijdrage te verhogen. Men maakt daar misbruik van om een aantal zaken te lanceren waarvan men niet goed weet waar men uiteindelijk financieel zal terecht komen. (*Onverstaanbare tussenkomst van de heer Seeuws*) U blijft bij socialistische denkbeelden, mijnheer Seeuws, waarbij u de commerciële opbrengst die ontstaat door vrije initiatieven gelijkstelt met het geld dat de belastingbetaler betaalt.

De Voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de heer Sarens heeft reeds een aantal elementen van de CVP-fractie verwoord. Ik zal daar een aantal korte punten aan toevoegen.

Twee jaar geleden werd het decreet op de culturele erkenning van de lokale radio's goedgekeurd. Vorige week was ik aanwezig op een vergadering van de Federatie van de Lokale Radio's. De toepassing van de wetgeving inzake de controle op het frequentiegebruik en het zendbereik is nog steeds niet geregeld, daardoor hebben heel wat lokale radio's problemen en hierdoor wordt de sector ontmoedigd. Ik vraag dan ook dat het decreet inzake het technisch gedeelte door de Vlaamse Regering zou worden ingediend. Het is een moeilijke taak die reeds in de Commissie werd besproken, het is heel belangrijk voor de sector want daar blijft grote onzekerheid bestaan.

De heer Chevalier heeft via de pers zijn standpunt verkondigd, maar

Van Rompuy

voor ons is er geen sprake van regionale radiostations. Er is ook geen sprake van een VTM-radio, mijnheer Van Dienderen. De BRTN maakt het ons evenwel moeilijk in die zin dat met het propageren van Radio Donna de commercialisering heel ver is doorgedrongen. Men heeft het soms over het feit dat de BRTN te weinig middelen heeft, maar in het blad van de VAR van vorige week staat dat Radio Donna op één maand tijd een omzet haalde van ruim 50 miljoen frank. Dit is zeer veel ten aanzien van de prognose van 100 miljoen frank op jaarbasis. Het marktaandeel van de BRTN verhoogt naar 83,4 ten honderd. Wij zijn altijd heel ongelukkig geweest met de komst van Radio Donna. Wanneer zij evenwel de commercialisering ten top proberen te drijven en Radio Donna als uithangbord beschouwen, dan is het voor ons heel moeilijk om bepaalde zaken te verdedigen. Wij blijven op onze standpunten, maar raden de VAR aan om op dit vlak wat meer gematigdheid aan de dag te leggen.

Mijnheer Denys, wij weten wat u over Brussel denkt. Enkele weken geleden hebt u gezegd dat Brussel een vierde gewest moet worden. U wil de band tussen Vlaanderen en Brussel verbreken. Hetgeen u hier heeft gezegd verwondert ons hoege-naamd niet. Volgens u moeten de Brusselse Vlamingen hun plan trekken. Minister Weckx heeft in de begroting 100.000 frank ingeschreven voor de regionale televisie in Brussel. Dit is heel belangrijk, want de Brusselse Vlamingen moeten voor regionaal televisienieuws afstemmen op een Franstalige zender. Het is een unanieme vraag van alle Brusselse Vlamingen. Ik ben ervan overtuigd dat mevrouw Neyts daar ook voorstander van is, want zij is ook geen voorstander van het vierde gewest Brussel. Ook inzake onderwijs en bibliotheek zijn er speciale normen om de Brusselse Vlamingen te beschermen. Dit mag geen alibi zijn om de regionale televisie elders in Vlaanderen te subsidiëren.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik begin het werkelijk

moe te worden dat de heer Van Rompuy hier op de intellectueel meest oneerlijke wijze een voorstel bejegt dat ik in persoonlijke naam heb gedaan en waarmee ik het probleem stel dat de grens van een Gewest niet samenvalt met die van de Gemeenschap. Met dat probleem zult u, mijnheer Van Rompuy, volop te maken krijgen bij de onderhandelingen over de eigen fiscaliteit van de Gemeenschappen. Dan wil ik dat debat met u graag opnieuw aangaan. Ik heb een oplossing gevraagd voor dat probleem en er steeds bijgezegd wat u altijd op de intellectueel meest oneerlijke wijze verzwijgt : de aanpassing moet gepaard gaan met waarborgen voor de Brusselse Vlaming, die in de Grondwet moeten worden ingeschreven, met een vertegenwoordiging van de Vlamingen in het Brussels Parlement en met een taalpariteit in de uitvoerende macht. Deze waarborgen zijn zekerder dan wat u ervan hebt gemaakt : in de Grondwet is daarvoor niets voorzien en aan de huidige staatsstructuur geraakt niemand nog aan uit. Wie weet bij voorbeeld wat de precieze bevoegdheid inzake gemeenschapsmateries is van de heer Gryp. Hij voert reclame voor het onderwijs in Brussel terwijl deze materie onder de bevoegdheid valt van de Vlaamse Gemeenschapcommissie of van de Vlaamse Executieve. Niemand weet nog hoe de bevoegdheden vandaag zijn verdeeld. Ik vind het dan ook beneden alle niveau dat u deze ingewikkelde problematiek op zo'n oneerlijke wijze behandelt.

Minister H. Weckx : Mijnheer de Voorzitter, opdat de geschiedenis geen geweld wordt aangedaan, moet ik hier een punctuele rechtzetting doen. Sinds 1972 heeft de bij de Grondwet opgerichte Nederlandse Commissie voor de Cultuur, waarvan ik meer dan vijftien jaar voorzitter ben geweest, altijd grote promotiecampagnes gevoerd voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, met het gekende resultaat. Als de heer Gryp in zijn hoedanigheid van lid van het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie van Brussel, die de rechtsoptvolger is van de Nederlandse Cultuurcommissie, deze campagne

verderzet, dan doet hij dat met de beste bedoelingen, omdat hij ziet welke resultaten werden en kunnen worden behaald. Hij handelt dan volkomen binnen de bevoegdheden die hij bij de oprichting van de Vlaamse Gemeenschapscommissie van de Grondwet heeft gekregen.

De heer A. Denys : Het gaat hem helemaal niet om die campagnes, het gaat er alleen maar over dat niemand nog weet wie waarvoor bevoegd is. Ik geef nog een voorbeeld hoe belachelijk de situatie soms wel is. De collega's Neyts, Anciaux, Van Hautem zijn lid van drie parlementen, terwijl hun kiezers uit Halle-Vilvoorde in de Vlaamse Raad niet vertegenwoordigd zijn als het gaat over-gewestmateries, want deze collega's mogen daarover niet meestemmen. Als u dat een normale zaak vindt, als u vindt dat de discussie daarover niet thuishoort bij de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap, waar het toch gaat over de staatshervorming, als u vindt dat u deze probleemstelling kunt afdoen met een dergelijke ondermaatse opmerking, dan zeg ik u : uw discours is beneden alle peil.

De heer G. Annemans : Mijnheer de Voorzitter, ik wil hier alleen een punctuele rechtzetting doen. De genoemde collega's behoren niet tot drie maar tot vijf parlementen. In Brussel alleen al behoren zij tot de Gemeenschapscommissie, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Gewestraad en daarbovenop behoren zij nog tot de Vlaamse Raad en uiteindelijk ook tot Kamer of Senaat.

Minister H. Weckx : Men is nu echt wel een karikatuur aan het maken. Men heeft in dit land geopteerd voor twee gemeenschappen en drie gewesten. Gelet op het enige tweetalige gebied dat er in het land bestaat, namelijk de 19 gemeenten van Brussel, kunt ge een overlapping binnen dat tweetalig gebied nooit vermijden. Dat systeem is inderdaad erg ingewikkeld, maar het functioneert.

De heer A. Denys : Mijnheer de Minister, ik heb nog een korte vraag.

Denys

Uw partij is er voorstander van dat de Franse Gemeenschap fiscale verantwoordelijkheid krijgt. Wat zal u doen als de Franse Gemeenschap fiscaliteit oplegt? Welke houding zal u innemen met betrekking tot de Vlaamse Brusselaars?

Minister H. Weckx : Op het ogenblik zijn er al systemen ingeschreven in de wet op de financiering van Gewesten en Gemeenschappen. (*De heer Denys knikt ontkennend*) Jawel, mijnheer Denys. Daarin gaat men uit van een vaste verdeelsleutel 20/80 voor Brussel. Dat is het geval inzake onderwijs en media.

De heer A. Denys : Met andere woorden, als de Franse Gemeenschap bijvoorbeeld tien miljard goedkeurt in het Parlement van de Franse Gemeenschap, dan zullen de Vlaamse Brusselaars automatisch moeten bijbetalen. Weliswaar zal 20 ten honderd van het totaal worden besteed aan Vlaamse instellingen, maar de Vlamingen moeten zonder inspraak of vertegenwoordiging in de Franse Gemeenschap automatisch betalen op basis van die regeling 20/80. Dan doet u afbreuk aan artikel 110 van de Grondwet: There is no taxation without representation.

Minister H. Weckx : Mijnheer de Voorzitter, ik heb hierop een technisch antwoord, maar deze discussie is nu naast de kwestie. Wij zullen waarschijnlijk later wel de gelegenheid hebben hierover te discussiëren in de Vlaamse Raad na een mogelijk akkoord of partieel akkoord van gemeenschap tot gemeenschap. (*De heer L. Dierickx onderbreekt*) In mijn ogen heeft hij ongelijk.

De Voorzitter : Dames en heren, ik verzoek u de spreker niet meer te onderbreken.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de Voorzitter, mijn elan is ietwat gebroken.

Mijnheer Denys, u spreekt altijd over duidelijkheid in de politiek maar ik zou graag hebben dat mevrouw Neyts hier op deze tribune het standpunt verklaart van de PVV over de staats-hervorming en de rol van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Dan ben ik bereid daarover een grondig debat aan te gaan. (*Twistgesprekken*) Mijnheer Vermeiren, ik weet niet of u de stelling van de heer Denys kent, namelijk het opgeven van de band tussen Vlaanderen en Brussel. (*De heer Vermeiren onderbreekt*) Dat is een ander debat dat wij waarschijnlijk in de toekomst zullen kunnen aangaan. Vandaag bespreken wij de overheids-subsidies. Ons standpunt in dit verband is duidelijk. De heren De Clerck en Sarens hebben het in de Commissie al gezegd: voor ons is er geen sprake van overheidssubsidies aan de andere regionale zenders. Ik heb gisteren nog een telefoontje gekregen van een weekblad over het spook van RTL4, dat opnieuw opduikt. Onze fractie neemt dezelfde houding in als vorig jaar, namelijk wij zullen ons met alle middelen verzetten tegen de komst van RTL4. Na het reces zullen wij hierover nog kunnen discussiëren naar aanleiding van het kabeldecreet. Dan zullen wij onze argumenten opnieuw kunnen uiteenzetten.

Wat de BRTN-begroting betreft, wil ik het volgende zeggen. Mijnheer Denys, die formule is niet zo ingewikkeld. Van Rompuy, Coveliers en Chevalier: zo 'n genieën zijn het niet. Die formule is elementaire algebra. De grond van het systeem is dat de dotatie uitgaat van een vaste basis, namelijk de opbrengst van het kijken luistergeld die wordt verdeeld tussen de personeelskosten en de exploitatiekosten met enerzijds de index van de stijging van de personeelskosten en anderzijds de index van de consumptieprijzen. Ik wil er wel op wijzen dat wij de komende jaren opnieuw een bij komende inspanning doen ten gunste van de BRTN. Hij zal ongeveer 600 miljoen meer ontvangen. Anderzijds zal de BRTN in het meerjarenplan dat bij de Vlaamse Raad werd ingediend 1 miljard moeten schrappen. Hij zal niet 10 miljard

ontvangen, maar 9 miljard. Het decreet, dat wij wellicht nog vóór het reces zullen goedkeuren, bepaalt de marge waarbinnen de BRTN kan opereren. Op basis daarvan moet het meerjarenplan worden aangepast. Waar de BRTN uiteindelijk zal schrappen moet hij zelf beslissen. Het is niet aan ons om de programmering van de BRTN te bepalen. Het decreet biedt de BRTN een meer stabiele basis, een grotere rechtszekerheid en groeimogelijkheden. Het basisuitgangspunt blijft het kijk- en luistergeld. Het is nu aan de BRTN om te beslissen of er zal worden bespaard op het vlak van personeelskosten dan wel op het niveau van de programmering. Wanneer wij vaststellen dat de reclameopbrengsten van Radio Donna reeds oplopen tot 50 miljoen per maand, is een herziening van de raming van de reclame-inkomsten wellicht aangewezen en zal wellicht hier een deel van het miljard gevonden worden.

Wij blijven trouw aan de decreten, mijnheer Denys. Het decreet op de lokale radio's moet, ook wat het technisch gedeelte betreft, worden uitgevoerd. Het decreet inzake de regionale televisie staat in de startblokken. De gebieden zijn afgebakend. Wij verwerpen elke vorm van overheidssubsidiëring. De discussie met de BRTN zal wellicht resultaat opleveren. Wij blijven erbij dat, gelet op onze beperkte budgettaire mogelijkheden, naast de BRTN ook rekening moet worden gehouden met andere aspecten van de cultuurbegroting, zoals culturele participatie, jeugdwerking, lokaal verenigingsleven. Wij willen geen samenleving waar alle aandacht naar de media gaat en de mensen uiteindelijk enkel nog contact hebben via de audio-visuele media. Wij wensen een samenleving met een bloeiend verenigingsleven, culturele participatie, socio-culturele werking. Het is in deze geest dat wij de filosofie van de media bekijken. (*Applaus*).

De Voorzitter : De heer Standaert heeft het woord.

De heer L. Standaert (*op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, ik heb

Standaert

twee kleine opmerkingen. De dotatie voor de BRTN in zijn huidige vorm moet volledig worden afgeschaft. Zolang de BRTN een verzuilde en gepolitiseerde instelling is, zolang daar een Raad van Bestuur aan de macht is waarin de politici het woord voeren, krijgen ze geen frank meer. Wij stellen voor dat er een vast wervingssecretariaat komt dat objectieve examens afneemt van alle kandidaten voor een eventuele Raad van Bestuur van de BRTN. Een van de redenen hiervoor is de hetze rond Het huis van wantrouwen en Jean-Pierre Van Rossem. Twee dagen voordat de verkiezingscampagne in gang schiet mag Louis met de klak in Het huis van wantrouwen nog eventjes komen vertellen dat de SP nog nooit een bocht heeft genomen.

De heer A. Denys : Ik heb niets tegen Jean-Pierre Van Rossem, maar Jean-Pierre Van Rossem en Jan De Corte zijn de enige politici die betaald worden voor hun optreden. Dit kan niet. Ofwel is men parlementslid, ofwel is men showman.

De heer L. Standaert : Mijnheer Denys, ik zou er willen op wijzen dat noch de heer Van Rossem noch de heer De Corte ooit politiek zijn komen voeren op één van beide zenders. Zij werden voor geen enkel politiek debat uitgenodigd. Sedert wij lid zijn van het Parlement werden wij welgeteld één maal uitgenodigd voor de Zevende dag.

Ik wil even terugkomen op de beslissing van de Raad van Bestuur om de heer Van Rossem na zijn vrijlating niet in Het huis van wantrouwen te laten, omdat politici niet meer mochten optreden in Het huis van wantrouwen. Nadien heb ik nog mevrouw Neyts gezien die daar haar show is komen opvoeren en vooral Wilfried Martens die daar zijn collectie nieuwe brillen is komen tonen en zijn telefoonboekje met nummers van rondborstige buitenlandse filmsterren. Inderdaad, mijnheer Denys, ook zijn goudvissen. Dat kan alle maal, maar Van Rossem niet. Als gevolg daarvan zeggen wij dus afschaf-

fen van alle dotaties voor de BRTN zolang zij geen objectieve Raad van Bestuur hebben.

In aansluiting hierop heb ik nog een opmerking over VTM. Ik heb alle respect voor het commercieel inzicht van de heren Verdrengh en De Praetere. Zij hebben een gat in de markt gevonden en hebben dat opgevuld. Zij kleuren iedere dag mijn dag, maar dan zwart. Dat mag, maar ook RTL4 en alle andere commerciële rotzooi mogen mijn dag zwart kleuren.

Voorts heb ik nog een kleine aanbeveling voor de heer Weckx. Zoals u weet gaan wij veel praten in dancings en dergelijke instellingen. De mensen zeggen ons dat er meer seks op de televisie moet komen. Daarom had ik misschien een suggestie voor Minister Weckx voor zijn volgende kiescampagne, namelijk met Weckx, meer seks. Gegarandeerd succes. Minister Weckx zou daar in elk geval veel stemmen mee halen.

De heer H. Coveliers : Mijnheer Standaert, en wat denkt u voor uw partij van de slogan Met Standaert meer welvaart.

De heer L. Standaert : Voor de libertijnen moet alles kunnen dus waarom dat niet ? Dan wil ik het nog hebben over de subsidies aan de schrijvende pers. Voor ons mogen die helemaal worden afgeschaft. Als de bakker om de hoek geen pistolets meer verkoopt, dan gaat hij failliet, zo vinden de libertijnen. Wel voor de pers moet hetzelfde gelden. Er is nog een pers die verkoopt. Dat kunnen wij niet ontkennen. Ook VTM verkoopt. Er zal wel altijd een pers blijven bestaan, of haar opinie overeenkomt met die van dit verzuilde halfmond, dat is natuurlijk een andere vraag. Voor ons moet er geen frank meer naar De Morgen gaan. Die krant heeft toch nog maar twee lezers, die twee van de Leuvense stoof, u kent ze wel. Voor die twee lezers gaan wij De Morgen toch niet subsidiëren.

De Voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de

dotatie die de BRTN ontvangt van de Vlaamse Executieve is zeker niet klein en de omvang alleen al verantwoordt een grondig debat. De belangrijkheid van de staatsomroep in ons maatschappelijk bestel is nog veel groter. Niemand zal er nog aan twifelen dat wij in een gemediatiseerde maatschappij leven. Deze mediatasie tast dermate om zich heen dat men jammer genoeg er meer en meer van uitgaat dat wat door de media wordt gebracht, is en bestaat, ook al is de feitelijkheid ervan ver van zeker en dit terwijl feitelijkheden die niet door de media worden gebracht aan realiteit inboeten.

Iedereen weet stilaan dat er de jongste jaren in het medialandschap een verschuiving te betreuren viel van de geschreven pers naar de audiovisuele media, meer in het bijzonder de televisie. Het afschuwelijke woord ontleding is hier meer dan eens gevallen. Zouden de Groenen spreken van ontgroening als zij stemmen zouden verliezen ? Zijn wij echt niet in staat betere Nederlandse woorden te creëren ? Kortom de greep van radio en televisie op onze maatschappij wordt steeds belangrijker. Een Parlement dat beseft welke enorme macht hierdoor in handen valt van TV- en radiomakers zou hieruit zijn conclusies moeten trekken en er vanuit moeten gaan dat louter om principiële redenen deze macht door democratisch gekozen instellingen in het oog moet worden gehouden. De heer Coveliers die zich daarstraks verzette tegen een betutteling van de BRTN, maar wel de rijkswacht en de staatsveiligheid meer betutteld wil zien, moet weten dat de invloed van een medium als de BRTN in onze maatschappij groter is dan die van de rijkswacht en de staatsveiligheid. Maar in de plaats van over te gaan tot een democratische controle van dat medium schept men in dit land, ook in deze Raad een soort taboesfeer rond de BRTN of ten minste rond de wijze waarop de BRTN haar opdracht uitvoert.

Ik probeer sinds februari in de Vlaamse Raad te interpellieren over het objectiviteitsprobleem van de BRTN. In eerste instantie werd mij

Van den Eynde

medegedeeld dat mijn vraag tot interpellatie niet onontvankelijk was, maar dat zij werd verwezen naar een hoorzitting van de Commissie Media waar de administrateur-generaal van de BRTN het woord zou voeren. Uiteindelijk bleek die hoorzitting over Radio Donna te gaan en bovendien werd die vergadering heel kort gehouden omdat dezelfde namiddag naamstemmingen moesten plaats vinden. Mijn interpellatie werd dan verwezen naar een speciale hoorzitting die men daaromtrent zou organiseren. Sinds maart heb ik daarvan niets meer gehoord. Ik heb de heer Chevalier verschillende keren aangeschreven zonder daarop een antwoord te krijgen. Uiteindelijk heb ik de Voorzitter van de Vlaamse Raad aangeschreven en die heeft mij verwezen naar de hoorzitting betreffende het meerjarenplan. Toch kan ik mij moeilijk voorstellen dat daar meer tijd zou zijn voor de behandeling van mijn vraag. Ondertussen blijft de burger, die recht heeft op de objectiviteit van de openbare omroep, op zijn honger.

De heer P. Chevalier : Mijnheer Van den Eynde, ik hoor dat u mij het verwijt toestuurt dat ik niet zou ingegaan zijn op een interpellatieverzoek. Daarover heb ik reeds met u gesproken en ik heb u meegedeeld dat het gezien de vage vraagstelling zeer moeilijk zou zijn een dergelijk debat te organiseren. U hebt zich daar misschien niet bij neergelegd maar u hebt daarvoor alleszins begrip getoond. Ik heb u uitgenodigd om ter gelegenheid van de discussie over het meerjarenplan daarover vragen te stellen aan de leiding van de BRTN. De BRTN-leiding is intussen reeds tweemaal op de commissievergadering aanwezig geweest, maar ik kan mij niet herinneren u daar ooit te hebben gezien. Gezien het volume waarmee ze gepaard gaat, kan uw aanwezigheid toch niet aan mijn aandacht ontsnapt zijn.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer Chevalier, dat is de vierde keer dat zo een opmerking wordt gemaakt vandaag.

De heer P. Chevalier : Mijnheer Van den Eynde, wil u mij daarvoor verontschuldigen. U bent altijd welkom op de commissievergaderingen en u kan er uw vragen aan de mensen van de BRTN stellen. Toch zult u willen begrijpen dat een debat over de objectiviteit van de BRTN te vaag is en dat u concrete vragen moet stellen. Op die vragen zal ik dan gerust ingaan.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer Chevalier, ik vrees dat uw geheugen u in de steek laat.

De heer P. Chevalier : Ik word oud, bedoelt u ?

De heer F. Van den Eynde : Dat heb ik niet gezegd, mijnheer Chevalier, ik permitteer mij geen opmerkingen over de fysiek van mijn collega's. Uw geheugen laat u in de steek en daarom zal ik een aantal feiten op een rijtje zetten. Ik heb een interpellatieverzoek ingediend waarvan men gezegd heeft dat het niet ontvankelijk was. Ik ben dan naar de Commissie Media gegaan op de dag dat de heer Goossens aanwezig was om te antwoorden op vragen over Radio Donna. Toen hebben wij afgesproken dat ik gezien tijdsgebrek echt niet aan het woord kon komen. Daarover kan u het verslag nalezen. Ik heb daarvoor alle begrip gehad en men heeft mij beloofd dat daarvoor een speciale zitting georganiseerd zou worden. Ondertussen heb ik u verschillende keren aangeschreven. De fractie kan u de precieze data meedelen.

De heer P. Chevalier : Mijnheer Van den Eynde, bij mijn weten hebt u mij één keer geschreven. Ik heb u daarover kort nadien aangesproken. Ik kan mij vergissen. Tijdens dat gesprek heb ik u gevraagd om uw opmerkingen te formuleren bij de discussie over het meerjarenplan. Ik herhaal dat uw vraag zeer algemeen is gesteld en ik verzoek u meer concrete vragen te formuleren, die wij op de agenda van de commissie zullen plaatsen en die we ook zullen beantwoorden.

Ook de heer Van Dienderen heeft een interpellatieverzoek ingediend en vraagt om die interpellatie met

beeldmateriaal te kunnen illustreren. Ik zie niet in hoe dat hier kan. Ik zie ook niet in hoe ik op de vraag van de heer Van Dienderen zou kunnen antwoorden als hij vaag blijft over de zogenaamde reclameinbreuken van BRTN en VTM. Het lijkt mij toch redelijk dat wij vragen om concreet te zijn, hoe kunnen wij anders een debat organiseren. Als u mij zegt dat de BRTN op een bepaald punt handelt in tegenstrijd met de objectiviteitsregel. Die regel bestaat eigenlijk niet meer, ik bedoel eigenlijk het neutraliteitsbegrip, ingeschreven in het decreet. Rond zo een concreet punt organiseren wij het debat.

De Voorzitter : Naar aanleiding van een andere zaak werd er een studie besteld in verband met het grondwettelijk principe van de vrijheid van meningsuiting, met de vraag in welke mate de Vlaamse Raad, als instelling, daar kan op ingrijpen, ofwel of dit de taak is van een Raad van Bestuur. Wij hebben er op aangedrongen dat die studie zo spoedig mogelijk zou worden afgeleverd. Volgens mij zal een goed debat kunnen worden gevoerd op het ogenblik dat de drie bewuste professoren hun studie zullen hebben afgeleverd. De heer Van den Eynde kan vandaag uiteraard reeds een aantal vragen stellen aan de Minister. (*Onderbreking door de heer Denys*) Inderdaad, mijnheer Denys. Vandaar dat wij aan die professoren hebben laten opmerken dat het wat te lang duurt alvorens die studie in ons bezit is. Naar verluidt echter worden die professoren met heel wat andere taken belast, onder andere door studiebureaus van partijen. Wij hebben hen kenbaar gemaakt dat het nu de allerhoogste tijd is om prioriteit te geven aan het verzoek van de Vlaamse Raad, die daarvoor trouwens betaalt.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de Voorzitter, ik meen zelfs dat die aanzet tot spoed gebeurde naar aanleiding van mijn verzoeken. Mijnheer Chevalier, de eerste maal dat werd verwezen naar de bespreking met betrekking tot het meerjarenplan gebeurde dat schriftelijk door de Voorzitter.

Ik zal nu ingaan op de suggestie van de Voorzitter. Ik zal beginnen met

Van den Eynde

een paar voorbeelden met betrekking tot de niet-objectieve houding van de BRTN. Eerst en vooral de buitenlandse politiek. Zolang hij aan de macht is geweest werd generaal Pinochet door de BRTN steeds de Chileense dictator genoemd. Ik snap dan niet waarom Fidel Castro, die evenmin een democratisch heerser is, steeds de president van Cuba of de Cubaanse regeringsleider werd genoemd. Hier is duidelijk sprake van twee maten en twee gewichten. Vóór de onafhankelijkheid van Namibië vermeldde de BRT dat land nooit zonder de volgende volzin : het land dat tegen de wil van de UNO door Zuid-Afrika wordt bezet. Tevergeefs heb ik jarenlang gewacht op de volgende vermelding : Berlijn dat tegen de wil van haar bevolking, tegen het Marxistisch regime van de DDR met prikkeldraad en mijnen velden in twee werd gesplitst. Dat hoorde men nooit. Trouwens, aangaande Zuid-Afrika spreekt men regelmatig over het blanke minderheidsregime. Men kan dat inderdaad zo noemen, maar waarom hoort men dan nooit spreken, bijvoorbeeld wanneer het over China gaat, over : de Marxistische eenpartijdictatuur van Peking ? Dat wordt dan steeds : de Chinese Regering zonder meer. Ik keer even terug tot Zuid-Afrika. Het ANC werd door de BRTN regelmatig betiteld als de grootste anti-apartheidsbeweging. Iedereen weet nochtans dat de INKATA-beweging op zijn minst even belangrijk is. Aangezien het ANC Marxistisch is en de INKATA niet krijgt het ANC vanwege de BRTN de eerste prijs. De ANC-leden zijn volgens de BRTN zwarte vrijheidsstrijders, maar wanneer de IRA-leden van Noord-Ierland optreden spreekt de BRTN over katholiek terrorisme. De katholieke kerk heeft weliswaar vaak de campagnes van het IRA veroordeeld, maar volgens de BRTN blijven de acties toch katholiek.

Maar nu, zoals de BRTN het zegt, over naar het binnenland. Wanneer linkse organisaties een of andere actie voeren komen zij uitgebreid aan het woord, maar wanneer rechtse Vlaamsgezinde organisaties een initiatief nemen wordt daarover in alle

talen gezwegen of gaat de BRTN te rade bij een specialist. Zo herinner ik mij dat op het ogenblik dat het Taal Actie Komitee het hoogtepunt van zijn betogingen in Schaarbeek bereikte, men in Actueel geen woordvoerder van TAK aan het woord liet, maar wel een specialist die een boek had geschreven over uiterst rechts. Wat het Vlaams Blok betreft viel het mij op dat zowel na de overwinning van de gemeenteraadsverkiezing van 1988 als na deze van de Europese verkiezingen in 1989, de BRTN het nodig vond allerlei mensen over onze partij te laten spreken, terwijl wijzelf nooit de kans kregen iets te verduidelijken. Na de gemeenteraadsverkiezingen vonden de mensen van Actueel het nodig het Vlaams Blok bijna een week lang door allerlei zogenaamde specialisten te laten analyseren, maar een vertegenwoordiger van het Vlaams Blok kwam niet aan bod. Dat zou wellicht bepaalde puriteinse oren hebben gestoord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat de heer Van den Eynde toch wel iets vergeten is. Op de dag van de hand-in-hand-betoging heb ik vastgesteld dat in het BRTN-journaal drie minuten werden besteed aan een Vlaams Blokbetoging waarbij bloemen werden neergelegd aan een Oostfront-monument, waarop misschien tien man en een paardekop aanwezig waren. Toch heeft de BRTN hieraan drie minuten besteed. Eerlijkheidshalve moet u ook zoiets zeggen.

De Voorzitter : De heer Verreycken heeft het woord.

De heer W. Verreycken : Mijnheer de Voorzitter, ik moet iets rechtzetten vermits ik de manifestatie waarover de heer Denys spreekt leidde. Wij hebben inderdaad een bloemstuk neergelegd in Borgerhout. In Borgerhout is nergens een Oostfront-monument te vinden. Wij hebben een bloemstuk neergelegd op de plaats waar twee jaar geleden een tachtigjarige man is doodgestampt. Wij hebben dat symbolisch neergelegd voor een affiche van de manifestatie hand-in-hand. Dat is het enige dat daar is gebeurd. Ik begrijp de verwijzing

naar Oostfront-monumenten of uitgestoken handen helemaal niet. Als organisator van de actie en als Borgerhoutenaar verzet ik mij met klem tegen dergelijke aantijgingen die in feite met de zaak niets te maken hebben, noch met het debat dat wij nu voeren.

De Voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Ik behandelde het onderwerp Actueel. Ik geef een ander voorbeeld. Als men in een zeldzaam geval het Vlaams Blok toch aan het woord laat — dat was bijvoorbeeld het geval na het onafhankelijkheidscongres — dan stelt men aan collega Annemans de volgende vraag : het Vlaams Blok spreekt zich nu uit voor Vlaamse onafhankelijkheid. Wil uw partij een fatsoenlijk imago opbouwen ? Alsof het aan een journalist van de BRTN is te bepalen of politiek al dan niet fatsoenlijk is. Wij zijn alleszins tevreden dat hij de onafhankelijkheidsidee fatsoenlijk vindt, maar dat is een andere zaak. Rekening houdend met al wat voorafgaat heb ik het nodig gevonden een bepaald deel van de BRTN-berichtgeving nader onder de loupe te nemen (*Onderbreking van de heer Coveliers*) Neen, mijnheer Coveliers, dat is geen censuur. Die journalist wordt ook met mijn belastingen betaald en dan vind ik dat die journalist niet het recht heeft mijn ideeën belachelijk te maken of te kleineren. Mijn ideeën zijn in een democratisch bestel, voor een democratische instelling, zoals de BRTN zou moeten zijn, evenwaardig als om het even welk idee. Zolang wij hier democratisch vertegenwoordigd zijn, hebben wij recht op het respect van iedereen.

De heer H. Coveliers : Dat betekent niet dat men geen enkele kritische noot zou mogen uiten ten overstaan van uw ideeën. Als men u de vraag stelt of u een fatsoenlijke partij wil worden, dan kan u daar met ja of neen op antwoorden. Een journalist heeft het recht, zoniet de plicht, om u die vraag te stellen.

De heer F. Van den Eynde : Een journalist heeft het recht om die vraag te stellen, behoudens een

Van den Eynde

BRTN-journalist, die echt objectief moet zijn en geen standpunt mag innemen. U moet zijn eigen reglement er maar eens op nalezen.

Rekening houdend met al wat voorafgaat heb ik het nodig gevonden een deel van een BRTN-nieuws-periode te analyseren. Ik heb het over de uitzendingen van Actueel tussen 25 november en 31 december 1991. De veelvuldigheid van onderwerpen die aan bod komen in zo'n periode lijkt mij een interessante staalkaart om te weten hoe de BRTN informeert. Ik heb mij uiteraard geconcentreerd op de wijze waarop de verkiezingsuitslagen werden gecommentarieerd, want het was net na de verkiezingen. Op de dag na de verkiezingen komen vier sprekers aan het woord over het Vlaams Blok : Luc Huyse van de KUL die sympathiseert met de SP ; Karel Van Miert ; Frans Grootjans en de CVP. Daarna een BRTN-journalist die ik niet wil noemen, maar ik kom er straks op terug. Tijdens de middaguitzending van de volgende dag komt de commentaar over het Vlaams Blok aan bod in de verkiezingsuitslagen van Brussel. In de avonduitzending komen de CVP-jongeren hun mening over de verkiezingsuitslagen geven. Op 27 november krijgen we in de middageditie vier verschillende commentaren over het Vlaams Blok. Bob Cools, een jeugdwoordvoerder van het ACV, een chiro-knaap en een leerkracht van het laatste jaar middelbaar onderwijs. Op 28 november komt Agalev aan de beurt. Daarna gaat men zelfs Louis De Lentdecker, een oud-journalist, van stal halen om over het Vlaams Blok te spreken. Op 3 december heeft de BRTN het opnieuw over het Vlaams Blok, weer over het thema Brussel. Op 4 december spreekt Paul Goossens, op 23 december spreken zogenaamde migrantenvrouwen over het Vlaams Blok en op 31 december praten uiteraard, naar aanleiding van het in werking treden van een nieuwe nationaliteitswet, migrantenjongeren over het Vlaams Blok. Het Vlaams Blok wordt nooit aan het woord gelaten, terwijl men zeventien uitzendingen tegen het Vlaams Blok had. Het toppunt was

de avonduitzending van 25 november waar de journalist waarover ik het daarstraks had onze partij als neo-nazistisch bestempelde in de volgende bewoordingen, ik citeer : . . . Intussen rommelt het al jaren op straat. Geldbewuste voetbalsupporters staan onder invloed van neo-fascistische denkbeelden. Tegelijk steekt een eng en fanatiek nationalisme opnieuw de kop op in, bijvoorbeeld, Joegoslavië, waarin de nazistische milities zowel bij de Serven als bij de Kroaten uit hun as zijn verzezen. In Tsjechoslovakije staan Tsjechen en Slovakten tegenover elkaar en iets verderop, in de Sovjetunie predikt een groep als PAMIAT niet zonder bijval een nieuwe hetze tegen de Joden. Einde citaat. Verder stelt de journalist zich de vraag of de kiezer wel weet dat hij heeft gekozen voor koppelriem en laarzen. Dit is geen BRTN-taal. Dit is een taal die past in een of ander uiterst links magazine. De links-totalitaire aap komt uiteindelijk uit de mouw : men wil een bepaald deel van de Vlaamse politieke opinie criminaliseren en isoleren, met andere woorden monddood maken en dit allemaal in naam van de democratie en de verdraagzaamheid.

De heer E. Van Rompuy : Staat u dan borg voor verdraagzaamheid ?

De heer F. Van den Eynde : Ja, omwille van onze opinie . . .

De heer E. Van Rompuy : Als u de meerderheid zou hebben in een onafhankelijk Vlaanderen, zou u dan een programma maken over migranten en zou u migranten aan het woord laten ?

De heer F. Van den Eynde : U verwacht appels en peren. U stelt mij een vraag over verdraagzaamheid en ik kan u zeggen dat wij dikwijls het slachtoffer geweest zijn van onverdraagzaamheid.

De heer E. Van Rompuy : Maar ú bent zo intolerant.

De heer F. Van den Eynde : Laat mij uitspreken. Ik zeg u dat wij zo dikwijls het slachtoffer geweest zijn van intolerantie. Zelfs de ruiten van de slaapkamer van mijn dochtertje van vier jaar moesten eraan geloven.

De heer E. Van Rompuy : Dat is het gevolg van uw intolerantie en uw agressiviteit.

De heer F. Van den Eynde : Heksenverbranding noem ik dat.

De heer E. Van Rompuy : U draagt de gevolgen van uw provocaties.

De heer F. Van den Eynde : Dus u keurt dergelijke zaken goed.

De heer E. Van Rompuy : Neen, maar u creëert een klimaat waarin dat soort dingen gebeuren.

De heer F. Van den Eynde : U keurt dus geweld tegen het Vlaams Blok goed.

De heer E. Van Rompuy : Wat u doet en wat bepaalde personen ten aanzien van u doen is verkeerd. Maar u creëert in de samenleving een onverdraagzaamheid die dat soort geweldplegingen provoceert.

De heer F. Van den Eynde : U hanteert de typische struisvogelpolitiek die kenmerkend is voor uw partij. Wanneer iemand het slachtoffer is van geweld en u noemt zich verdraagzaam en democraat, protesteer dan telkens zoiets gebeurt. Telkens mijn huis beklad werd — dat is vorige week nog gebeurd — heb ik van de grote democratische partijen niets gehoord. Integendeel. De week vóór de verkiezingen werd ik uitgenodigd om aan de rijksuniversiteit van Gent deel te nemen aan een debat, ingericht door een a-politieke studentenvereniging. Er waren sprekers van elke partij. Ik werd aan de ingang aangevallen en gemolesteerd.

De heer E. Van Rompuy : Dan doet u maar wat Buisseret gedaan heeft.

De heer F. Van den Eynde : Bent u nu werkelijk een soort van linkse Mc Carthy aan het worden ? Wilt u de inquisitie op de spits drijven ? Dat is typisch voor uw scholing. Dat weet ik.

De heer E. Van Rompuy : Ik doe nu eens wat u hier al de hele dag doet. Zo spreekt u over de samenleving.

De heer F. Van den Eynde : U bent een diploma van groot inquisiteur aan het behalen. Proficiat.

De heer E. Van Rompuy : U noemt de BRTN crypto-marxistisch. Wij zitten ook in de beheerraad. Ook wij hebben de BRT gedurende jaren bekritiseerd. Het laatst wat men echter mag zeggen is dat het een totalitair marxistische zender is. U zegt dat allemaal. Welnu, dan zal ik ook eens beginnen. Op die manier creëert u een klimaat van onverdraagzaamheid waarbij men uw ruiten komt uitslaan. Dat is uw provocatie van de samenleving. En daarom zullen wij daartegen tot onze laatste snik vechten.

De Voorzitter : De heer Annemans vraagt het woord. Daarna krijgt de heer Van den Eynde nog drie minuten spreektijd en dit omwille van de onderbrekingen. De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans : De periode waarin Eric Van Rompuy over de BRT, marxisme enzovoort hetzelfde dacht als wij is blijkbaar al een tijdje voorbij. Mijnheer de Voorzitter, ik wens u echter aan te manen om de heer Van Rompuy te doen inbinden wanneer hij insinuaties maakt over collega Buisseret. Ik weet niet waarop hij doelt. Indien daarvoor een bepaalde reden is dan vraag ik aan de heer Van Rompuy dat hij die reden geeft zodat wij kunnen zien of hij wel gelijk heeft. Ik raad hem echter aan, via u, mijnheer de Voorzitter, om daar heel voorzichtig mee te zijn. Ik zie geen reden om in verband met de heer Buisseret gelijkaardige insinuaties te maken. *(Onderbreking door de heer Van Rompuy)* Collega Van Rompuy, u heeft een zeer specifieke insinuatie gemaakt ten aanzien van collega Buisseret en ik weet niet waarop die is gestoeld.

De Voorzitter : De boodschap is dus begrepen. Hiermee is het incident gesloten. Mag ik u vragen zeer aandachtig te luisteren naar de uiteenzetting van de heer Van den Eynde die binnen de drie minuten zal afronden.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de Voorzitter, ik dank u.

Ik heb hier nog een hele reeks voorbeelden in verband met de propaganda die op de BRTN over de betoging van 22 maart wordt gemaakt zowel in het gebouw als in de uitzendingen,

in verband met de terminologie die men gebruikt, over het feit dat morgen koninklijk commissaris Paula D'Hondt het nodig vindt om met de top van de BRTN te vergaderen om te bepalen hoe men de multiculturele maatschappij positief gaat voorstellen. Men komt er dus duidelijk voor uit dat men aan het manipuleren is, net zoals mevrouw Demeester het doet in haar teksten wanneer zij zegt dat zij absoluut wil dat alle krachten worden verzameld om aan de publieke opinie duidelijk te maken hoe positief die multiculturele maatschappij is.

De heer E. Van Rompuy : U komt ons hier de les lezen, het is onvoorstelbaar.

De heer F. Van den Eynde : In elk geval gaan wij aan de BRTN niet vertellen wat zij moeten zeggen. Wij bepalen dat niet. Wij zeggen enkel dat zij objectief moeten blijven. Daardoor is u geschokt. Het is duidelijk dat dit het enige is dat ik hier in dit incidentieel debat heb gevraagd, met name de toepassing van het eigen Reglement.

Ik stel vast dat de zogenaamde democratische partijen, en dit van de PVV tot en met de CVP geschokt zijn als men democratie en objectiviteit wil doen toepassen.

Welnu, dames en heren, wanneer ik zie wat u verstaat onder democratie en wanneer ik hoor wat u tolerantie noemt, dan heb ik schrik voor morgen want het totalitaire van 1984 staat voor de deur. *(Applaus bij het VB)*.

De Voorzitter : De heer Ulburghs heeft het woord. Hij is de laatste spreker in het mediadebat. Zijn spreektijd bedraagt vijf minuten.

De heer J. Ulburghs (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik zal alleen een klein gedeelte van het media-probleem bespreken aangezien collega Van Dienderen uitgebreid het standpunt van Agalev heeft vertolkt. Het gaat meer bepaald om de RAI. Ik geef vooreerst een klein historisch overzicht en dan zal ik het probleem zelf behandelen. Cultuur is de schep-

pende taal van een volk. Onze Vlaamse taal werd ons niet opgedrongen; wij hebben ze zelf veroverd. De ontmoeting tussen culturen verwekt echter een vonk, die een stap is naar de universele cultuur, zonder nochtans onze eigenheid te verliezen. De ontmoeting tussen de Italiaanse en de Vlaamse cultuur is in de geschiedenis bijzonder vruchtbaar gebleken.

De Voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Mag ik aan de spreker vragen of hij de ontmoeting van Vlaamse en Italiaanse cultuur bij voorbeeld ziet in het programma van de BRTN Felice, waarin Italianen voortdurend belachelijk worden gemaakt, en dit op de meest platvloerse manier door mensen die zich op het anti-racisme beroepen.

De heer J. Ulburghs : Ik moet eerlijk toegeven dat ik mij bij een dergelijk programma onbehaaglijk voel. Ik meen echter dat de stijl nu wel is veranderd. Oorspronkelijk kwam het programma nogal paternalistisch over.

Vanaf de fameuze trecento doorheen de quattrocento en de cinquecento kenden de Italiaanse stadstaten en republieken een intense uitwisseling met onze Vlaamse steden en gewesten. Beide gewesten vormden de economische en culturele aantrekkingspolen van Europa. De Italiaanse en Vlaamse primitieve schilders zowel uit Firenze, Rome, als uit Brugge en Gent wisselden hun kunst uit. Hetzelfde gold voor de Italiaanse renaissance en de Vlaamse barok. De bankiers van Firenze en Antwerpen waren de financiers van de machthebbers. Het principe van Machiavelli was een spiegel van de politieke macht, niet zoals ze moest zijn maar zoals ze was, niet alleen bij Lorenzo il Magnifico maar ook bij onze politici. De Italiaanse migranten zijn niet gekomen als kunstenaars of bankiers, maar om den brode. Toch zijn ze kunstenaars en scheppers van cultuur. Hun creatieve aanwezigheid is een culturele en economische weldaad voor Vlaanderen. Daarom is het zo belangrijk dat ze als Vlaming, die de Vlaamse taal vaak keuriger en

Ulburghs

met meer zwier spreken dan wij, het levend contact met hun eigen cultuur en taal niet verliezen. Wie de folkloristische groepen ontstaan in Limburg zoals 1. Campanioli of bella Italia en andere gezien heeft is overtuigd. Maar met de RAI kennen we een klein cultureel drama in Vlaanderen ; dit geldt trouwens ook voor de Franse gemeenschap. Dit feit is aangrijpend beschreven door de Vlaamse Magda Michielsen die doceert aan de Katholieke Universiteit van Nijmegen. In haar boek Italia mia beschrijft ze de Italiaanse vrouwen die als migrant, als mijnwerkersvrouw en als vrouw volledig gemarginaliseerd waren. Ze kenden noch hun taal, hun cultuur en hun land. Plots komt de RAI en ze zien met verbazing hun prachtig land, de sprankelende Italiaanse cultuur. Dit was voor hen een signaal om met fierheid de Vlaamse cultuur binnen te stappen, maar niet met lege handen. Magda Michielsen beschrijft in haar interviews op een uitermate spannende en ontroerende wijze de dag dat de RAI uit hun huiskamer verdwijnt. Ze kunnen zich niet meer situeren. Voor het ogenblik worden belangrijke programma's verstoord omdat de Italiaanse Regering geen auteursrechten betaalt voor de uitzendingen in de verschillende Europese landen, in tegenstelling tot Spanje dat speciale programma's uitzendt. Voor de Turken dreigen dit jaar dezelfde moeilijkheden als voor de Italianen. Dit probleem waarvan de migranten, maar ook Vlaanderen, het slachtoffer is, dient op het vlak van de bi-culturele akkoorden maar ook op Europees niveau te worden geregeld. Deze multiculturele regeling, mits respect wordt betoond voor eigen culturele regels, kan het Europa der volkeren en culturen ten goede komen. We vragen de Vlaamse Executieve en vooral de Minister van Cultuur de heer Weckx dit probleem zo snel mogelijk aan te kaarten en op te lossen, maar op een pluralistische wijze.

Tot hiertoe komt alleen de RAI-uno in Vlaanderen gedeeltelijk aan bod. Ze valt onder de invloed van de Democrazia Christiana. De RAI due van il partito socialista, de RAI tre

de PDS en andere en de laici. We betreuren die culturele verzuiling, maar we hebben op dat vlak geen lessen te geven. We vragen de toegankelijkheid van alle programma's van de drie zenders. We richten ons speciaal tot de TV-media, zowel Vlaamse als Italiaanse, die hier in Brussel aanwezig zijn om dit schrijnend en belangrijk cultureel probleem kenbaar te maken.

De Voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik dank u allen voor dit grondig debat.

Als Minister van Cultuur en lid van de Executieve was ik tijdens de voorbije weken in vier verschillende commissies aanwezig om mijn beleid uiteen te zetten. Dat was het geval in de Commissie voor Cultuur, in de Commissie voor de Media, evenals in de Commissie voor Financiën en Begroting tot op een bepaald ogenblik de heer Denys heeft opgemerkt dat deze Commissie daarover niet diende te oordelen. Tot slot was ik ook nog aanwezig in de advieswerkgroep voor Brussel en Vlaams-Brabant.

Over al deze commissievergaderingen werden uitvoerige verslagen opgesteld waarvoor ik de verslaggevers speciaal wens te danken. Zij hebben immers op zeer correcte wijze tamelijk ingewikkelde proceduredebatten weergegeven, waarvan de verslagen zeer belangrijk zijn. Het debat verliep hier soms nogal emotioneel, maar ik zal eerst een globaal antwoord geven op alle uiteenzettingen die ik hier heb gehoord. Verschillende sprekers, onder meer de heren Van Dienderen, Coveliers en nog anderen, hebben de problematiek van de lokale radio's naar voren gebracht. De heer Van Rompuy heeft ter zake een zeer concrete vraag gesteld en ter intentie van de Executieve een concrete suggestie gedaan. Op dit ogenblik voel ik mij evenwel verplicht de stand van zaken in herinnering te brengen, niet alleen omtrent de wetgeving ter zake, maar ook namens de rechtspraak en vooral inzake

het Arbitragehof, opdat wij geen verkeerde pistes zouden bewandelen.

In het arrest van het Arbitragehof van 7 februari 1991 wordt duidelijk bepaald dat de etherpolitie nog altijd tot de nationale bevoegdheid behoort. Tot op heden — ook vandaag nog — ben ik tot drie maal toe schriftelijk en telefonisch tussengekomen bij de huidige nationale Minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven, waarbij ik telkens heb aangedrongen op het garanderen van het zendcomfort voor de lokale radio's. Op dat vlak zijn wij een volk met enorm veel creativiteit. Wij hebben ontzettend veel lokale radio's, maar zij ontnemen elkaar gedeeltelijk het normale zendcomfort waarop zij recht hebben. De radio's storen mekaar onderling, in bepaalde streken worden zij gestoord door niet-openbare radio's van de Franse Gemeenschap en in andere regio's worden zij gestoord door buitenlandse zenders. Ik kan alleen maar vaststellen dat sinds mijn aantreden en ondanks herhaald aandringen tot vandaag tegen deze overtredingen niet wordt opgetreden. De nationale overheid heeft vroeger steeds verklaard dat de RTT zou optreden, wanneer er een nieuw koninklijk besluit zou zijn. Er is nu het koninklijk besluit van 10 januari 1992, op 3 maart jongstleden in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd, maar nog steeds stel ik vast dat ondanks mijn aandringen niet wordt opgetreden door de nationale Minister of door de autonome instelling, die nu, zoals u weet, een beheerscontract met de nationale Regering heeft afgesloten. Wij hebben dan ook het initiatief genomen om een vergadering te beleggen tussen onze administratie en de administratie van de RTT. Er worden sinds een aantal weken gesprekken gevoerd en wij hopen dat zij voor een oplossing zullen zorgen. Ik kan u in elk geval op het ogenblik enkel de stand van de wetgeving en de rechtspraak schetsen en uiteraard moet ik deze als Gemeenschapsminister ook naleven. Ik ben echter wel van oordeel dat de Vlaamse Gemeenschap op het ogenblik niet bij machte is het zendcomfort dat aan de vrije radio's werd beloofd, te garanderen. De storingen zijn ook niet allemaal het gevolg van het niet optre-

Weckx

den van de overheid. Er werden ook te veel frequenties aan de vrije radio's toegekend.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de Minister, moet er voor de etherpolitie geen onderscheid worden gemaakt tussen de technische aspecten, waarvoor de RTT inderdaad verantwoordelijk is, en de culturele aspecten, zoals het nagaan of er sprake is van ketenvorming, waarvoor u bevoegd bent ?

Minister H. Weckx : Mijnheer Van Dienderen, de problematiek van de erkenning en het eventueel intrekken van die erkenning is duidelijk onze bevoegdheid. Ik wil daarover geen misverstand laten bestaan. Wij treden ook op wanneer de procedure volledig is beëindigd. U weet dat er advies wordt gevraagd aan de Raad voor de lokale radio's. Daarna kan de Minister optreden. Ik probeer daarbij de reglementering maximaal toe te passen. Voor de etherpolitie en het eventueel repressief optreden is in de huidige omstandigheden, volgens het arrest van het Arbitragehof, nog altijd de nationale Minister van Verkeerswezen bevoegd. Wij zullen in de toekomst op dit vlak wetgevend moeten optreden, zowel in het nationale Parlement als in de Vlaamse Raad.

Zoals ik daarnet heb gezegd, zijn de storingen niet alleen het gevolg van het niet optreden. Wij moeten ook durven toegeven dat aan de lokale radio's te veel frequenties werden toegekend. Om dit op een langere termijn te kunnen verhelpen, is het noodzakelijk gedurende een bepaalde periode geen nieuwe radio's meer te erkennen. De representatieve verenigingen die de lokale radio's vertegenwoordigen hebben daarop zelf sterk aangedrongen tijdens twee gesprekken met mij op het kabinet. Ik hoop dan ook dat er vlug een regeling kan worden gevonden om het zendcomfort van de Vlaamse lokale radio's te waarborgen. Er zijn gesprekken bezig tussen de twee administraties en ik heb de ernst van het probleem vorige week bij de nationale overheid nogmaals aangekaart in een nieuw, gemotiveerd schrijven.

Inzake de regionale televisie heb ik gedaan wat in het regeerakkoord staat. Het decreet werd snel aangepast en op 27 mei jongstleden werden uitvoeringsbesluiten genomen. De regionale televisiestations uit het vroegere decreet, meer bepaald deze van Gent, Eeklo, Oudenaarde, Kortrijk, Roeselare, Tielt, Ieper, Leuven en Antwerpen moeten conform worden gesteld aan het nieuwe decreet. Ik verwacht deze dossiers de eerstkomende dagen. Ik moet immers advies vragen aan de Mediaraad nopens deze conformiteit. Ik hoop tijdig de herbevestiging van de erkenning te kunnen afleveren.

Tegelijkertijd zal op basis van het decreet van 23 oktober 1991 de bevestiging van de machtiging tot regionale reclame worden afgeleverd.

Voor de andere erkenningen zal de procedure van de publikatie in het Belgisch Staatsblad worden gevolgd. Wij zullen ervoor zorgen dat de termijn voor het indienen van de erkenning voldoende ruim is opdat men in de zeven andere regio's nog een aanvraag kan indienen zodat men het dossier kan samenstellen, in overeenstemming met het uitvoeringsbesluit van 27 mei jongstleden.

Er werden diverse uiteenzettingen gehouden in de Commissie over de problematiek van de regionale televisie in Brussel. De Vlaamse Executieve heeft na een lange discussie bij de bespreking van deze begroting, gelet op de specifieke toestand in Brussel, te uitzonderlijken titel een inschrijving in de begroting aanvaard onder het programma 99, het programma Brusselse aangelegenheden.

De Vlaamse Executieve heeft tegelijkertijd in haar besluitvorming gezegd dat dit in ieder geval geen open deur zou zijn naar de betoelaging vanuit de Gemeenschap voor de regionale televisie. Ik wil daarover geen misverstand laten bestaan.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Is het zo dat u als Minister van Cultuur geen tweede keer subsidie toekent aan lokale en regionale televisie ? Is dit een eenmalige operatie ?

Minister H. Weckx : De Vlaamse Executieve heeft gezegd dat er in de gegeven omstandigheden structureel een Vlaamse televisiezender in Brussel kan erkend worden op basis van het decreet op de regionale televisie. Zij is bereid in het programma 99 een bedrag in te schrijven in de begroting.

De heer A. Denys : U kan dus volgend jaar hetzelfde doen ? Blijft de deur open voor een verdere subsidiëring ?

Minister H. Weckx : Men moet aan de initiatiefnemers van de Vlaamse televisie in Brussel ook de kans geven te weten welke zekerheid ze de komende jaren inzake financiering hebben. Men zal natuurlijk geen investeringen doen om regionale televisie voor de Vlamingen in Brussel op te starten wanneer men geen zekerheid heeft inzake financiering.

De heer Chevalier stelde mij de vraag quid met de Vlaamse raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie ? U mag er vanop aan dat ik zal trachten deze raad zo vlug mogelijk samen te stellen. Overeenkomstig de bepalingen van het Cultuurpact heb ik reeds op 10 en 27 februari jongstleden een aantal kandidaturen opgevraagd. Het indienen daarvan heeft tot mijn spijt nogal wat tijd in beslag genomen en bovendien blijkt het ook niet zo eenvoudig om voor deze vrij nieuwe materie voldoende competente mensen te vinden. In de loop van de maand mei heb ik nog enkele voordrachten binnen gekregen, maar ik heb toen ook vastgesteld dat ik het artikel 2 van het besluit van 31 juli 1991 met de ingediende kandidaturen niet kan toepassen. De diverse ideologische groepen hebben bij hun kandidatuur namelijk geen enkele magistratuur gevoegd en het koninklijk besluit spreekt van een drietal leden van de magistratuur. Dit plaatst mij dus voor een structurele moeilijkheid, die ik in de komende weken zal proberen op te lossen.

Het is ook mijn wens dat de Vlaamse raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie zo spoedig mogelijk wordt samengesteld en kan functioneren. De ervaring met het vroegere orgaan, dat onder meer de code heeft

Weckx

opgesteld, is positief. Wij hebben ondertussen de nieuwe regeling en ik hoop nog deze maand op basis daarvan de nieuwe raad samen te stellen. In deze complexe wereld is hij namelijk een sleutelorgaan dat wij sterk nodig hebben om te kunnen optreden tegen degenen die van hun bevoegdheid misbruik maken of ze te buiten gaan. Dit geldt dan zowel voor de BRTN als voor VTM.

Ik kom nu tot een aantal meer punctuele vragen over de geschiedenis van radio Donna, die onder meer door de heer Coveliers in herinnering is gebracht. Wij hebben daarover reeds uitvoerig gediscussieerd in de Commissie. Op deze tribune heb ik vroeger reeds gezegd : indien wij in tempore non suspecto hadden geweten dat het in de ether brengen van Radio Donna, wat pas is gebeurd, zes weken nadat de beslissing hiervoor in de Raad van Bestuur was genomen, zou gepaard gaan met het ontnemen van een aantal frequenties aan andere BRTN-radio's, dan zou Radio Donna niet zijn gestart, of toch zeker niet op de voorziene datum. De BRTN heeft er ondertussen al wel voor gezorgd dat BRT1 opnieuw via de middengolf kan worden ontvangen en binnen enkele dagen zal ook de steunzender voor Antwerpen operationeel zijn, zodat Radio 3 in deze regio opnieuw op een min of meer behoorlijke manier zal kunnen worden beluisterd.

Over de kern van het debat hebben zowel mevrouw Dillen, als de heer Van Dienderen als de heer Denys gesproken. Het gaat dan over de financiering van de BRTN. In de Commissie hebben wij een goede afspraak gemaakt, die wij bij de bespreking van het vijfjarenplan van de BRTN hebben kunnen houden. Gelet op het feit dat de Commissie na een hele dag vergaderen, niet zinnens was om dat vijfjarenplan zomaar goedschiks aan te nemen en dat, ook door de PVV-fractie, bijzonder constructieve voorstellen werden gedaan voor een inhoudelijk beter gefundeerd meerjarenplan, hebben wij afgesproken dat wij eerst een voorstel zouden doen aan de Vlaamse Executieve, die voor

een deel de sleutel van de toekomstige financiering van de BRTN in handen had. Daarna zou dan contact worden opgenomen met de leden van de Commissie en met een delegatie van de Raad van Bestuur van de BRTN om te zien of er vanuit de stellingname van de Executieve bereidheid zou worden gevonden om de BRTN een grotere financiële rechtszekerheid aan te bieden in ruil voor een beter gestoffeerd meerjarenplan. Wij hebben die gesprekken gevoerd en suggesties gedaan. Ook nog een tiental dagen geleden hebben wij hierover vergaderd in de Commissie. Uzelf en de heer Van Mechelen waren verontschuldigd — en dit is geen verwijt — want u woonde een vergadering bij van de werkgroep van het nationaal Parlement met betrekking tot de onderhandelingen van gemeenschap tot gemeenschap.

De Executieve heeft een voorstel gedaan, dat de hele Executieve goedkeurt en dat bij consensus tot stand is gekomen. Wij suggereerden dat een aantal onderdelen van het decreet niet fundamenteel zouden worden gewijzigd maar wel zouden worden verduidelijkt ten einde het enorm moeilijke debat te besluiten in verband met begrotingsruiters die achteraf worden ingeschreven voor de voorgaande dienstjaren. Er werd dus gesuggereerd om het decreet op twee concrete punten te wijzigen.

U weet dat de BRTN twee voorstellen deed in verband met de financiering : ten eerste, dat men zou werken met een omroepindex — uit de debatten hebben wij echter geleerd op welke manier die omroepindex pijlsnel zou stijgen — en, ten tweede, dat de problematiek van de sponsoring zou worden opengegooid voor zowel VTM als de BRTN. De sponsoring is tot op heden afgebakend volgens de bepalingen in het decreet.

In plaats van een omroepindex toe te staan aan de BRTN die onbeheersbaar is — wat niet de schuld is van BRTN noch de onze, maar wat te maken heeft met de internationale markt en de rechten die alsmaar toenemen voor internationale producties of voor uitzendrechten — zou men volgens ons voorstel uitgaan van

een nominaal bedrag dat de weergave is van het kijk- en luistergeld voor de Vlaamse Gemeenschap. Dit bedrag zou worden ingeschreven in het decreet zodat de BRTN in de toekomst financiële rechtszekerheid heeft en weet op welke manier zij haar meerjarenplan kan opstellen.

Wij hebben dus een index sui generis ingeschreven, ons basierend op de gemiddelde uitgaven in 1990 en 1991 van de BRTN. De dotatie zal in de toekomst voor 53 ten honderd worden aangepast aan de loonindex van de diensten van de Executieve en voor 47 ten honderd aan de index van de consumptieprijzen. Dit is als het ware het tegenvoorstel van de Executieve om een oplossing te vinden voor de problematiek van de onzekerheid met betrekking tot het kijk- en luistergeld, die men trouwens kan aflezen uit de tabellen in de vijfjarenplanning van de BRTN.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Minister voor zijn bijkomende uitleg. Waarschijnlijk heeft hij die toelichtingen gegeven in de Commissie waarop wij waren verontschuldigd. Mijnheer de Minister, dit is slechts één aspect van de discussie, namelijk de centenkwestie. Een ander aspect vormt de inhoud van de discussie. Wij moeten ons engageren voor de centen maar wij moeten ook instemmen met de voorwaarden. Het protest van de heer Van Rompuy en zijn weigering om het eerste meerjarenprogramma goed te keuren hebben ook een inhoudelijke betekenis. Er moeten afspraken worden gemaakt want het gaat niet alleen over het geven van geld. Het gaat er ook om in welke mate de doelstellingen, die wij opleggen in het contract, worden gerealiseerd. Op welke wijze worden de kwaliteitsnormen vastgelegd en maakt men een referentiekader ? Wij hebben een poging gedaan om dit in de Commissie min of meer te omschrijven. De discussie is echter nog niet voltooid maar intussen geeft u wel de sleutel af, namelijk de financiering en het enige wapen waarover u beschikt. Als men spreekt over een contract, zijn er altijd twee aspecten : enerzijds de contractant die het geld geeft en anderzijds de voorwaarden.

Denys

Over die voorwaarden hoor ik u niets zeggen.

Minister H. Weckx : Mijnheer Denys, ik ben blij dat u dit onderwerp aanhaalt. Ik heb een gesprek gehad met een afvaardiging van de Raad van Bestuur van de BRTN en de administrateur-generaal. Over de inhoud van het vijfjarenplan heb ik hen het volgende gezegd. Nu zij weten wat het standpunt is van de Executieve over de financiering van dat plan, dus tot en met 1996, zijn wij van oordeel dat zij het moesten aanpassen gelet op de hearing in de Commissie voor de Media van de Vlaamse Raad die zij heel de dag hebben meege maakt. Zij hebben dat ook aanvaard. De deal met de BRTN is enerzijds dat de Vlaamse Raad instaat voor grotere rechtszekerheid inzake de financiering tot en met 1996, anderzijds dat de BRTN een inspanning doet om het meerjarenplan inhoudelijk te herzien.

De heer A. Denys : Wij willen dat gesprek verder positief en constructief voortzetten. Voor ons is echter een voorwaarde om die financiële regeling te aanvaarden dat de beide zaken gelijktijdig gebeuren, dat het ene akkoord er niet komt zonder het andere.

Ik vraag de leden van de meerderheid en de Minister of wij ons nu al zullen engageren voor de financiering of zullen wij eerst zekerheid krijgen dat de BRTN een nieuw meerjarenplan maakt ?

Minister H. Weckx : Mijnheer Denys, onze suggestie is een gevolg van de discussie in de Commissie over de begroting van de BRTN. Gelet op het advies van de afgevaardigde van het Rekenhof, de heer Lievens, stonden wij voor de moeilijkheid dat wij voortdurend het decreet op de BRTN impliciet wijzigen door het begrotingsdecreet. Wij stonden voor de keuze, ofwel verderwerken volgens het systeem dat eigenlijk onorthodox was, wat ik in de Commissie heb erkend, ofwel eerst een punt achter dat systeem zetten. Niet alleen het vijfjarenplan komt hier ter sprake, maar ook de moeilijkheden rond de begro-

tingsdiscussie die de Executieve ertoe heeft aanzet dit voorstel te doen aan de leden van de Commissie voor de Media en aan de BRTN.

De Voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de Voorzitter, op de vraag van de heer Denys kan ik ook maar antwoorden wat de Minister heeft gezegd. Wij nemen nu een decretaal initiatief voor een aangepaste financieringsbasis voor de BRTN, maar zoals de Minister heeft gezegd, de BRTN moet terugkomen naar de Commissie van de Vlaamse Raad met een aangepast meerjarenplan. Men is zich onvoldoende bewust dat het mechanisme dat wij voorstaan voor de volgende vier jaar 600 à 700 miljoen meer dotatie biedt voor de BRTN. De BRTN zelf had 1,6 miljard gevraagd. Nu wordt hen gevraagd het meerjarenplan te herzien, maar met 1 miljard minder, op basis ook van de discussie die zij hebben gehoord in de Commissie van de Vlaamse Raad. In september zullen wij het meerjarenplan opnieuw bespreken met, wat ook is bepaald in het decreet, de sanctiemogelijkheid de 4 ten honderd van het nieuwe rekeningssysteem opnieuw te veranderen in 2 ten honderd. Die discussie kan worden gevoerd naar aanleiding van de begroting 1993 die in oktober aan de Vlaamse Raad wordt voorgelegd. Wij gaan helemaal akkoord met de procedure die de Minister voorstelt.

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de Voorzitter, ter attentie van de heer Chevalier stip ik even aan dat de Minister bevestigt dat het decreet dat onder meer zijn naam draagt toch wel moeilijk toepasbaar was. Aan dat decreet van maart vorig jaar, dat onder meer de financiering van de BRTN regelde was wel verandering nodig.

Mijnheer de Minister, ingaand op de centenkwestie geeft u toe dat de BRTN zelf geen vat heeft op de kosten waarvoor de omroep is geplaatst. Die zijn afhankelijk van vooral internationale evoluties weergegeven in

de zogenaamde omroepindex. Het systeem dat u nu voorstelt wijkt daar sterk van af. Volgens de schattingen is er nog een 600 miljoen frank verschil. Ik vraag wat de BRTN moet doen gezien het verschil tussen wat de omroep vroeg op basis van de omroepindex en wat u voorstelt door de wijziging van het decreet. Moet de BRTN programma's schrappen, minder uitzendingen verzorgen, de Wereldomroep afschaffen zoals de RTBF al heeft gedaan, het koor of het orkest ontslaan, mensen aan de deur zetten of moet ervoor worden gezorgd dat er meer reclame komt, waarvoor nog heel wat ruimte is ? Men mag per uur 20 ten honderd zendtijd aan reclame besteden en nu gebruikt men maar 2 minuten. Is dat de oplossing die de Vlaamse Executieve voorstelt voor dit probleem ?

De Voorzitter : Alvorens het woord te geven aan de heer Denys, wil ik u toch doen opmerken dat wij nog een debat van vier uur voor de boeg hebben.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik stel vast dat men hier de wereld op zijn kop zet. Men geeft eerst het geld en pas later, in september, zal men het programma beoordelen. Ik veronderstelde dat de BRTN eerst een meerjarenplan aan de Commissie zou voorleggen en dat wij dat daar zouden bespreken. Dat is nu blijkbaar niet het geval.

De Voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de Voorzitter, ik herhaal wat de heer Van Rompuy, en ook de heer Chevalier, heeft gezegd. De BRTN weet nu waaraan hij zich moet houden. Bovendien werd afgesproken dat aan de Commissie voor de Media een aangepast vijfjarenplan zal worden voorgelegd. Daarover zal samen met de verantwoordelijke van de BRTN worden gediscussieerd. Door het decreet heeft de BRTN meer zekerheid op het vlak van de financiering. Wij zijn er inderdaad niet in geslaagd om de onzekerheid volledig weg te nemen, mijnheer Van Dienderen. Onze budgettaire ruimte is echter beperkt. De

Weckx

voorbij drie jaar is de dotatie van de BRTN met 600 miljoen toegenomen. De komende vier jaar zal er opnieuw 600 miljoen bijkomen. Wij vragen echter wel dat de BRTN zijn vijfjaarplan inhoudelijk zou aanpassen.

Mijnheer de Voorzitter, ik tracht af te ronden maar ik kan toch niet zo maar voorbijgaan aan de vele interessante ideeën en suggesties die in dit debat naar voren zijn gekomen. De heer Van Dienderen stelde de vraag of de reclamebeperking zal worden opgeheven ten voordele van BRTN, meer bepaald de televisie, en dat VTM ter compensatie een landelijke radio zou mogen uitbouwen. Daarover werd geen enkele afspraak gemaakt. Wel voer ik nog steeds gescheiden doch parallel gesprekken met BRTN en VTM. Men vraagt mij vrede te stichten in het medialandschap. Dat is een enorme uitdaging. Ik zal mij echter blijven inzetten opdat BRTN en VTM hopelijk binnen enkele weken nog eens samen rond de tafel zouden gaan zitten. Dit is in jaren niet meer gebeurd. Ik wil niet vooruitlopen op de resultaten daarvan, maar ik zal hoe dan ook trachten het regeerakkoord uit te voeren.

De heer P. Chevalier : Mijnheer de Minister, ik hoor hier vragen of dat gesprek in het openbaar zal doorgaan. *(Gelach)*

Minister H. Weckx : Daar heb ik nog niet over nagedacht. De heer Van Dienderen heeft ook een concrete vraag gesteld in verband met het tonen van geweld op televisie. Hij verwees daarbij naar een studie gemaakt in opdracht van de Kredietbank. Zijn suggestie om meer kinderprogramma's uit te zenden lijkt mij interessant. Ik zal het daar ook over hebben in mijn parallelle gesprekken met de twee omroepen. Anderzijds heb ik, na gunstig advies van de mediaraad, Kinder-Atelier — een initiatief dat in Antwerpen is ontstaan — toegelaten om TV-uitzendingen te verzorgen gedurende twee uur in het weekend. Wij trachten met kleine initiatieven tegemoet te komen aan de wensen op dit vlak.

Ik doe waarschijnlijk een aantal col-

lega's onrecht aan, dat is nochtans zeker niet mijn bedoeling, maar ik denk dat ik op de belangrijkste vragen heb geantwoord. Ik heb geprobeerd al de punten te ordenen. Ik zie niet onmiddellijk in hoe ik het probleem dat de heer Ulburghs heeft aangehaald moet oplossen. Ik zal echter proberen creatief te zijn. Hij heeft zelf gesuggereerd dat het storen van een aantal uitzendingen, bij voorbeeld van de RAI omdat Italië zou weigeren de auteursrechten te betalen terwijl andere landen dat wel doen, op Europees vlak moet worden opgelost. Mijnheer Ulburghs, u kunt ervan overtuigd zijn dat ik in de voorbereidende vergaderingen van de Raden van de Ministers van Cultuur en Mediabeleid dit probleem zal aansnijden. Als klein land zijn wij trouwens het best geplaatst om dit te doen. Een van de dingen die mij nog van het hart moeten nu ik sinds enkele maanden de Europese Raad van Cultuur volg is dat er te weinig gezamenlijke actie wordt gevoerd door de kleine landen. Dit dringt nog niet genoeg door in de Europese Commissie en in de Ministerraden. Er is daarvoor echter veel voorbereidend werk nodig. Tot dusver is het zo dat de culturele materies in de ruimste betekenis van het woord in de Europese Raad te veel vanuit economische hoek worden benaderd en dat het alleen de kleine landen zijn die daar mettertijd de grote landen zullen kunnen van overtuigen. Misschien zal de inschrijving van de artikelen 126 en 128 van het Verdrag van Maastricht een oplossing bieden. *(Applaus)*

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Voorzitter, ik heb met aandacht geluisterd naar het antwoord van Minister Weckx. Wat mij bijzonder interesseerde was het probleem van Radio 1 en Radio 3. Voor alle duidelijkheid wou ik de Minister toch nog een vraag stellen. Als op 20 juni de steunzender in het Antwerpse in werking treedt, mogen wij dan aannemen dat Radio 3 in het Antwerpse weer bereikbaar is zoals vroeger en kan de Minister mij ook meedelen op welke frequentie Radio 3 dan wordt uitge-

zonden ? In verband met Radio 1 had ik graag geweten of die uitzendingen op dit ogenblik op de middengolf bereikbaar zijn op dezelfde manier als vroeger.

De Voorzitter : Het woord is aan Minister Weckx.

Minister H. Weckx : Mijnheer de Voorzitter, de nieuwe frequentie waarop Radio 3 zal worden uitgezonden, wordt niet vrijgegeven. Men kan dit begrijpen, anders komen er immers kapers op de kust. In verband met uw eerste vraag over de datum van 20 juni die mij nu is toegezegd door de verantwoordelijken van de BRTN heeft men mij bevestigd dat dit een technische kwestie is. Ik moet dus wel voortgaan op het technisch antwoord dat men mij heeft gegeven. Men heeft mij gezegd dat het voor het Antwerpse en de Noorderkempen nagenoeg hetzelfde zal zijn als vroeger, maar dat er nog een klein probleem is. U weet ook dat er een aantal luisteraars waren in Nederland, aansluitend dus bij de Noorderkempen. Er zouden daar dus nog enkele problemen zijn inzake ontvangst van Radio 3.

De Voorzitter : Dames en heren, ik stel voor dat wij de vergadering schorsen tot 19.50 uur. Wij zullen dan de materie Cultuur behandelen.

— *De vergadering wordt geschorst om 19.20 uur.*

— *De vergadering wordt hervat om 20 uur.*

CULTUUR

De Voorzitter : Wij behandelen een tweede materie waarvoor Minister Weckx bevoegd is, met name Cultuur.

Ik herinner er u aan dat naar aanleiding van de bespreking van deze begrotingsmaterie in de bevoegde Commissie, eveneens de beleidsnota Toerisme in Vlaanderen van Minister Weckx werd behandeld.

Minister H. Weckx : Mijnheer de Voorzitter, de beleidsnota Toerisme in Vlaanderen is niet behandeld bij de bespreking van de begroting. Zij zal nog worden ingeschreven op de agenda van de laatste week van juni.

De Voorzitter : Dan heb ik mij helaas vergist.

De heer Hostekint, verslaggever, heeft het woord.

De heer P. Hostekint, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de Commissie voor Cultuur heeft op haar vergadering van 29 april de aan haar beoordeelde toegewezen artikelen en secties van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1992, onderzocht en besproken. Het is voor mij een eer om hierover een kort verslag te mogen uitbrengen.

Op vraag van de Commissie werden ook de internationale culturele betrekkingen en het cultuurbeleid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel besproken.

Als toelichting bij de begrotingsvoorstellen van het departement Cultuur, stelde de Gemeenschapsminister een beleidsbrief voor waarin hij de krachtlijnen schetste van het te voeren beleid in de nabije toekomst en de daaraan verbonden budgettaire consequenties.

Volgens Minister Weckx is deze beleidsbrief tegelijk ambitieus in zijn doelstellingen en bescheiden. Bescheiden omdat ingevolge de huidige korte legislatuur het niet mogelijk is een uitgewerkte visie te laten doorschemeren in de herziene begroting 1992. Zowel de beleidskredieten als de betalingskredieten stijgen met meer dan 7 ten honderd vergeleken met de aangepaste begroting 1991. In zijn toelichting legde de Minister voor de onmiddellijke toekomst het accent op de volgende punten : ten eerste, op de letteren wat te maken heeft met de problematiek van de ontleding en wat daarmee samenhangt ; ten tweede, op de jeugdsector omdat deze sector in de voorbije jaren stagneerde ; ten derde, op de volwassenenvorming en de sectoren van het sociaal-cultureel werk en de bibliotheeksector. In het sociaal-cultureel werk zijn er enkele nieuwe decreten van kracht geworden die zo optimaal mogelijk moeten worden uitgevoerd. In de bibliotheeksector

woulden tegen de vervaldatum van 1 januari 1995 de zestig gemeenten die nog geen erkende openbare bibliotheek hebben, in orde moeten zijn met het bibliotheekdecreet ; ten vierde, op de internationale culturele betrekkingen in het kader van het Europees voorzitterschap van België in de tweede helft van 1993 ; ten vijfde, op Brussel dat ook de culturele hoofdstad van Vlaanderen is.

Vervolgens ging de Minister in detail in op de verschillende secties van de begroting. Tijdens een geanimeerde en constructieve bespreking kwamen de diverse aspecten van het cultuurbeleid in Vlaanderen aan de orde. Bijzondere aandachtspunten van de commissieleden waren onder meer : het cultuurbeleid op halflange termijn, de Vlaamse operastichting, de sector volksontwikkeling, de verdeling van de gelden van de Nationale Loterij en de culturele uitstraling van Vlaanderen op internationaal vlak.

Inzake het cultuurbeleid op langere termijn pleiten verschillende commissieleden voor een algemeen en ruim debat op basis van een volledig afgewerkte beleidsbrief. Vraag is of deze brief er nog kan komen voor het reces.

Met betrekking tot de Vlaamse Operastichting zijn verschillende sprekers van oordeel dat de budgettaire problemen zeker geen aanleiding mogen zijn tot het herzien van de oorspronkelijke optie, namelijk het spelen van de Vlaamse Opera op twee podia, in Antwerpen en in Gent.

In de sector volksontwikkeling is er een discussie over de wildgroei aan instellingen en de verzuilingsproblematiek. De Gemeenschapsminister belooft daarover voorstellen te formuleren in de aangekondigde beleidsbrief. Over de geruchten in verband met een personeelsstop bij de koepelorganisaties stelt de Minister dat er binnen de begroting voldoende kredieten zijn om de personeelsleden van de koepelorganisaties te betalen. Wel is in het programmadecreet bepaald dat een personeelslid dat afvloeit in principe niet vervangen wordt.

In de sectie sport wordt voor de spij-

zing van het Vlaams Sportfonds gepleit voor een verdeling van de gelden van de Nationale Loterij op basis van de verdeelsleutel volgens de financieringswet, dus 56,5 ten honderd voor de Vlaamse Gemeenschap.

In verband met de culturele uitstraling van Vlaanderen op internationaal vlak zijn verschillende commissieleden van oordeel dat de inspanningen op dit gebied moeten opgedreven worden.

Voor de volledigheid wil ik vermelden dat de sectie sport werd besproken in aanwezigheid van de voorzitter van de Raad van Bestuur en de commissaris-generaal van het BLO-SO. Voor de sectie toerisme gebeurde dat in aanwezigheid van de voorzitter en de commissaris-generaal van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme.

De bespreking werd afgerond met een stemming. Bij de indicatieve stemming werden de aan de Commissie toegewezen artikelen van het ontwerp-decreet, alsmede de toegewezen secties van de begrotingstabel aangenomen met 10 stemmen tegen 2. De conformiteit tussen de administratieve begroting en de algemene uitgavenbegroting werd door de Commissie aangenomen met eenzelfde meerderheid. Er waren geen amendementen ingediend.

Ziehier, mijnheer de Voorzitter, een kort verslag van de werkzaamheden van de Commissie Cultuur.

De Voorzitter : De heer Stefaan De Clerck, verslaggever van het programmadecreet, verwijst naar zijn verslag.

De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik zou mijn toespraak willen beginnen met een citaat uit het uitstekend commissieverslag. Bij de bespreking van deze begroting 1992 denk ik dat het belangrijk is een blik te werpen op de begroting van 1993.

Zoals de verslaggever terecht aandeelde heeft zich in de Commissie een discussie ontplooid over de relatie tussen de beleidsbrief, zeg maar

Van Peel

het meerjarenplan op cultureel vlak, en de budgettaire middelen die daarvoor moeten worden uitgetrokken. De vraag rees toen over de volgorde waarin de beleidsbrief en de begroting moesten worden behandeld.

In de Commissie heeft de Minister een aantal belangrijke dingen gezegd in antwoord op de vragen van diverse commissarissen van diverse fracties : Met betrekking tot de opmerkingen over de budgettaire middelen van de cultuursector in het algemeen en meer in het bijzonder van die voor het realiseren van nieuwe decreten wil de Gemeenschapsminister duidelijk zijn : als de hoop op verbetering van de financiële mogelijkheden die door het nieuw aangekondigde decreet kan worden gewekt, nadien in de begroting niet bewaarheid wordt, dan verhoogt men alleen de frustraties die in die sector leven en krijgt de politieke geloofwaardigheid opnieuw een dreun. Mijnheer de Minister, u zegt dat u zich daarvoor niet wil engageren : Nieuwe middelen halen vanuit de herschikking binnen de cultuurbegroting lijkt in deze weinig realistisch. Een belangrijke uitspraak van uwentwege volgt : Het ambitieuze regeerakkoord inzake cultuur kan dus niet zonder bijkomende middelen worden gerealiseerd. Mijnheer de Minister, waarde collega's, met de budgettaire situatie van de Vlaamse Gemeenschap voor ogen denk ik dat dit inderdaad de uitdaging is waarvoor wij staan. Al zeven jaren maken wij het mee dat er een soort collectieve jammerklacht opstijgt vanuit de Commissie Cultuur als er over de begroting wordt gesproken. We komen uit een periode met een liberale minister in de oppositie. Dat was voor ons niet prettig, maar ook voor hem niet. Deze situatie heeft bijgedragen tot een zekere stagnatie. We staan nu voor een heel aantal uitdagingen waarvan er verschillende in de Commissie werden genoemd. Ik denk aan de uitdaging van de VLOS naar Gent toe, waarvoor de Minister zich terecht heeft geëngageerd, maar die een belangrijke meeruitgave van 100 miljoen veronderstelt.

Wij worden geconfronteerd met de

problematiek van de nieuwe decreten en van de volledige uitvoering van de reeds bestaande decreten. Om dit alles te realiseren is volgens mij een substantiële stijging van de middelen voor het cultuurbudget noodzakelijk. Mijn fractieleider stelde gisteren terecht vast dat de dotatie inzake de BRTN de helft van het cultuurbudget opsloopt. Onafgezien van het feit of dit al dan niet aan de BRTN wordt gegund — daar gaat het nu niet over — is het toch jammer dat de helft van het cultuurbudget van de Vlaamse Gemeenschap aan de mediasector — zeg maar aan de BRTN — wordt besteed. Dat is hoe dan ook een scheefgetrokken verhouding. Wij realiseren ons natuurlijk allen — en dat hebben wij de vorige jaren trouwens vastgesteld — dat er veel uitdagingen op ons afkomen, zoals de vergrijzing van de bevolking, het leefmilieu, de achterstand in openbare werken enzovoort. Het gevaar is dus zeer groot dat prioriteit verlenen aan het cultuurbudget precies niet de bekommernis van deze Executieve is. Dat is volgens mij niet alleen betreurenswaardig, maar ook onaanvaardbaar. Nu wij opnieuw een minister hebben in een normale politieke constellatie is het onaanvaardbaar dat wij er niet in zouden slagen de verzuchtingen die door de Commissie voor Cultuur de voorbije jaren werden geformuleerd, concreet budgettair te vertalen. Het voordeel ter zake is dat we spreken over miljoenen, en niet over miljarden. Dat is toch heel wat realistischer dan hetgeen voor andere programma's zou moeten worden voorzien. Indien wij er niet in slagen naar de begroting 1993 toe een substantiële stap voorwaarts te zetten, dan wordt de culturele sector ernstig in het gedrang gebracht en dan ontstaan de soms ergerlijke discussies binnen deze cultuurbegroting tussen de diverse sectoren. Een voorbeeld hiervan is de reactie van een bepaald dagblad toen de Minister zijn begroting bekendmaakte. Onmiddellijk ontstond zich een karicaturale discussie omdat de Minister had durven zeggen dat eerder aandacht zou worden besteed aan het jeugd beleid, aan de volkswontwikkeling en aan het letterenbeleid. Er werden immers prioriteiten genoemd ! Wij werden dan

onmiddellijk geconfronteerd met de karicaturale voorstelling als zou het gaan om een Minister van Tenten en Fanfares die geen oog zou hebben voor de kunst en een beleid zou voeren dat zou wegzakken in armzalig parochiaal provincialisme. Dit is betreurenswaardig omdat het vrij duidelijk is dat hier geen tegenstelling moet bestaan en dat het kunstmatig oppeppen van deze tegenstellingen bijzonder onvruchtbaar is. De kunstsector is totaal verschillend van de sociaal-culturele sector. Cultuurcreatie is wat anders dan cultuurspreiding. Al deze facetten zijn bijzonder belangrijk. Het ene uitspelen tegen het andere gebeurt slechts omdat wij reeds te lang in een budgettair carcan zitten. Ik zou het werkelijk droevig en onaanvaardbaar vinden indien men er niet zou in slagen een aantal bijkomende middelen vrij te maken voor de begroting 1993. Dat was trouwens aangekondigd in het regeerakkoord.

De rol van de sociaal-culturele sector blijft onvervangbaar. Over de rol van de volkswontwikkelingssector van het jeugdwerk van de amateuristische kunstbeoefening hoeft niet denigrerend te worden gedaan, zoals helaas uw voorganger in zijn boek wel heeft gedaan. Denigrerend doen over een sector waar mensen elkaar ontmoeten, waar vorming gebeurt, waar men iets tracht te doen aan de toenemende individualisering, vervlakking, coöning of hoe al deze nieuwe modewoorden mogen heten, is niet nodig. Het is zeer belangrijk dat deze sector bijkomende middelen krijgt en dan gaat het vooral over de uitvoering van de bestaande decreten. Ik heb tot mijn vreugde vastgesteld dat ondanks het zogenaamde verzuilingsdebat op dit moment zeer veel personen het middenveld, ook het sociaal-cultureel middenveld, in zijn waarde erkennen en dat wij op een meer reële manier beginnen te spreken over de verzuilingsdiscussie — hierover zal nog lang worden gediscussieerd —, alsook over de belangrijke sector van het sociaal-cultureel middenveld. Dat is goed. Het maakt het debat gezonder. Tot op heden werden in het verzuilingsdebat een aantal zaken door mekaar geslagen. Het gaat niet op kritiek op bijvoorbeeld de SERV

Van Peel

op dezelfde manier te behandelen als kritiek op bijvoorbeeld KWB. Dat zijn twee totaal verschillende zaken. Het is belangrijk dat die sector meer kansen krijgt. Het is even belangrijk — hier hoor ik ten onrechte kritiek — dat aan de kunstensector de nodige zuurstof kan worden gegeven. Niet alleen het sociaal-cultureel werk, ook de kunstensector levert op dit ogenblik een enorme bijdrage om in deze verwarrende tijden mensen te confronteren met nieuwe inzichten en gevoelens. Ik volg niet de kritiek waarbij men zich afvraagt waarom men nog honderden miljoenen in de opera zou steken omdat het een elitaire kunst is. Deze personen vragen zich af of het nodig is het tweede plateau in Gent te openen en of dat geld niet beter elders kan worden gebruikt. Dit is een volstrekt foute benadering. Het gaat niet op de twee sectoren tegen elkaar op te zetten. Zij moeten beide krijgen waar zij recht op hebben. Ik hoop dat dat zal kunnen gebeuren. Ik hoop ook op de realisatie van de centralisatie van de middelen, zowel die van de Nationale Loterij, alsook die van de bijzondere tewerkstellingsprogramma's. Is er reeds met uw nationale collega's enige vooruitgang geboekt inzake de problematiek van de gelden van de Nationale Loterij? Ik maak het nog steeds mee dat theatergezelschappen mij komen vinden vlak vóór of na het advies van de raad, maar een maand later komen zij mij vinden om te gaan pleiten voor de gelden van de Nationale Loterij. Wij kennen die problematiek. Is daarin enige vooruitgang geboekt?

Ik wens nog enkele punten concreet te behandelen. Ten eerste, de museumsector is een sector waaraan de voorbije jaren niet veel aandacht werd besteed, ten onrechte. Er is dringend nood aan een decretale basis voor de musea. Er is vooral nood aan impulsen om tot een dynamischer beleid van onze musea te komen. Volgens mij — dit is karikaturaal en het doet onrecht aan vele musea waar het beleid goed is — zijn er teveel verambtelijke, stoffige en publieksonvriendelijke musea. Dit is een probleem. Sta mij toe even in de

anecdote te vervallen. Gisteren heb ik het waar gebeurde verhaal gehoord over het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen waar twee bussen met toeristen om half elf 's morgens stonden te wachten — het normale openingsuur is tien uur —, maar er was niemand om deze personen op te vangen en er stond ook geen bord om te melden dat de ingang omwille van praktische redenen nu langs de zij-ingang was. Eens binnen vraagt de leider van de groep naar de zaal van de Vlaamse primitieven, waarna de suppoost de zaal van de Vlaamse primitieven aanwijst, maar bij het betreden van die zaal blijkt er geen enkele Vlaamse primitief te hangen, want omwille van waterschade waren gelukkig alle Vlaamse primitieven verwijderd, maar de suppoost was daar niet van op de hoogte.

Verontschuldig mij dit anecdotisch verhaal, maar het geeft toch iets weer van het publiekonnriendelijke beleid in een aantal van onze musea. Ik kan de vergelijking maken met een aantal musea in het buitenland. Zonder ze te willen idealiseren kan ik zeggen dat men er veel publiekonnriendelijker is, dat er op het vlak van animatie en educatie veel meer gebeurt, dat er speciale programma's zijn voor kinderen. Weliswaar deinst men er niet voor terug ook bepaalde zaken te commercialiseren in een aantal museumshops, maar als dit gebeurt binnen een aantal fatsoenlijke beperkingen heb ik daar niets tegen. Ik stel vast dat men hier soms meer energie steekt in tentoonstellingen dan in waardevolle vaste collecties. Er schort toch iets aan het beleid in vele musea met hun rijke collecties. Of dit via een decreet te verhelpen valt weet ik niet, maar in ieder geval meen ik dat er dringend nood is aan een impulsbeleid in deze sector en aan een grotere vrijheid om binnen die musea een beleid te voeren. Graag vernam ik daaromtrent de stand van zaken.

Mijnheer de Minister, over het podiumdecreet zal ik niet uitweiden. Er werd ons aangekondigd dat wij dit zo vlug mogelijk zullen bespreken. We stuiten daar natuurlijk ook op de budgettaire contraintes. Wat de beoelaging betreft van de infrastruc-

tuur, van muziek, theater en dans worden er in het decreet nogal wat verwachtingen gewekt. Het zou inderdaad nogal erg zijn indien u uw belofte het decreet te doen goedkeuren in het najaar niet zou kunnen waarmaken en u tegen de sector zou moeten zeggen dat er geen geld is. In de marge van dit podiumdecreet wens ik te vragen of u misschien enige toelichting kan geven bij de recente problemen die zijn gerezen bij de KVS. Ik heb vastgesteld dat nogal wat theaternissen zich ongerust maken over de toekomst en het lot van de KVS, waar het spookbeeld van de verdwijning van het gezelschap opdoemde.

Betreffende het sociaal-cultureel werk ben ik zeer verheugd over de grotere aandacht die u heeft besteed — en die zich budgettaire heeft geuit — aan het jeugdwerk, een sector die wat stagneert. Ik betreur het dat vanuit de Vlaamse Jeugdraad niet anders werd gereageerd op de voorstellen. Ik neem aan dat men niet te vlug euforisch doet over beleidsvoorstellen en budgettaire realisaties van de Executieve, maar men had minstens mogen erkennen dat op dat vlak een belangrijke vooruitgang werd geboekt. Wat het jeugdwerk betreft vind ik wel dat wij ons moeten hoeden voor een nieuwe trend die erin bestaat dat men zoveel aandacht geeft aan alle mogelijke initiatieven voor de kansarmen dat men het jeugdbeleid slechts belangrijk vindt in de mate dat er iets wordt gedaan voor kwetsbare groepen. Ik vind dit een volstrekt foutieve benadering die steeds meer opgang maakt. Het is nogal duidelijk dat er extra aandacht moet gaan naar kwetsbare groepen, maar het is even duidelijk dat heel het jeugdbeleid niet geënt mag zijn op die aanpak. Het is ook heel belangrijk een jeugdwerk uit te bouwen voor jongeren die niet in een marginale situatie zitten. Ik geef een voorbeeld van deze trend. In de aan de gang zijnde ronde-tafelbesprekingen wordt onder meer aandacht besteed aan de problematiek van de kinderopvang. Men probeert op grote schaal de hele sector in de welzijns-sfeer te drukken, voorbijgaand aan de bestaande voorzieningen. In vele

Van Peel

gemeenten bestaan er uitgebouwde jeugddiensten en sociaal-culturele werken, ook naar jongere kinderen toe. Het zou bijzonder fout zijn daar een nieuw systeem van kinderopvang te creëren, met nieuwe centra en zelfs nieuwe infrastructuur, waar plots veel meer middelen naartoe gaan dan heel de sector ooit bij elkaar heeft gezien.

De problematiek in verband met de tenten is voldoende bekend. Ik denk echter dat dit een typisch voorbeeld is van iets waarvoor u in de begroting van 1992 de juiste stappen hebt gezet. U hebt de onmiddellijke nood al een beetje kunnen lenigen. De achterstand ter zake is zo groot, zoveel groepen zijn daardoor getroffen dat het een volgehouden budgettaire inspanning veronderstelt om die achterstand in te lopen.

Een punt in verband met het sociaal-cultureel werk betreft de zelforganisatieproblematiek voor migranten. Wij stellen vast dat er zich een discussie aan het ontspringen is over hoe heel de sociaal-culturele sector voor de migranten best zou worden aangepakt en georganiseerd. Ik stel ook vast dat er nogal wat verschillen zijn tussen de diverse beleidsadviezen die op ons afkomen. De Hoge Raad voor Volksonwikkeling gaat zeer ver in het geven van een advies dat ertoe strekt een heel eigen culturele organisatie voor de migranten mogelijk te maken. Het koninklijk commissariaat is op dat vlak veel gereserveerder. Er zijn ook voorstellen van het VICIM. Mijnheer de Minister, ik dring erop aan dat ter zake geen beslissingen worden genomen vooraleer wij ons hier in deze Raad in een open debat een oordeel kunnen vormen alvorens, wellicht te vlug, een aantal dingen op de sporen te zetten die achteraf misschien niet zo goed doorzocht zouden blijken. Er is trouwens een debat gepland. Voorzitter Sleetx heeft de Werkgroep Migranten samengeroepen. Deze zal binnenkort vergaderen en er zullen hoorzittingen met de diverse organisaties, die beleidsadviezen geven, plaatsvinden. Ik vraag dus om in elk geval te wachten met het nemen van

beslissingen vooraleer in deze Raad een gesprek heeft plaatsgevonden en waaruit beleidsoriëntaties kunnen voortspruiten.

Ik kan niet nalaten toch nog even te herhalen, dat in verband met heel de problematiek van de bovenbouw in de sociaal-culturele sector voor volwassenen de koepelproblematiek moet worden aangepakt en dat de huidige acht koepels met de bovenbouwkoepel die daarrond functioneert volstrekt niet doelmatig zijn voor de beleidsbehartiging die ze daar moeten voorzien. Ik verwacht dus van u, zoals in het regeerakkoord staat, dat er een voorstel tot een grondige reorganisatie van die bovenbouw zou komen.

Tot besluit wens ik drie concrete vragen te stellen. Ten eerste, een aantal collega's van vijf verschillende fracties hebben een voorstel van decreet opgesteld, ertoe strekkend de Vlaamse Hoge Raad voor de Sport een decretale basis te geven. Mijn vraag is of u achter het voornemen staat om zo vlug mogelijk deze instelling te creëren. Ik denk dat het belangrijk is. Ik moet zeggen dat ik het des te belangrijker vind na de ietwat teleurstellende antwoorden die wij in de Commissie van het BLOSO hebben gekregen. Ik denk niet aan de globale aanpak maar vooral aan de problematiek van het geweld in de sport, niet alleen in de beroeps- maar ook in de amateursport. Ik ben van mening dat het BLOSO er zich nogal vlug van afmaakte door te zeggen dat het er eigenlijk niets mee te maken had. Ik ben het daarmee niet eens. Ik denk dat bij voorbeeld een instelling als de Hoge Raad voor de Sport dit soort van maatschappelijke bekommernissen misschien beter zou kunnen behartigen.

Ten tweede, wat is de stand van zaken in verband met de vaste boekenprijs? U bent ervoor, de meerderheid in deze Raad is ervoor, maar de nationale Minister doet niet mee. Werkt dit nu in het Overlegcomité of zou het nuttig zijn, mijnheer de Minister, dat wij vanuit deze Raad een offensief zouden starten, maar dan in het nationale Parlement.

Ten derde, en dat is misschien een

stokpaardje, wij hebben bij andere begrotingsbesprekingen, reeds veel en morgen zullen wij het er weer over hebben, over de belangrijke sector van de sociale huisvesting gesproken. Ik heb erop aangedrongen dat de esthetische problemen die daarmee samenhangen ook zouden worden bekeken. De architecturale vormgeving van deze sociale huisvesting is bijzonder belangrijk. Ik ken in Antwerpen sociale huisvestingscomplexen uit de jaren dertig die een architecturale uitstraling en karakter hebben. Ik ken er andere uit de jaren zeventig die nu reeds als monsters van lelijkheid kunnen worden geklasseerd.

Als wij een extra inspanning doen inzake de sociale huisvesting denk ik dat het belangrijk is dat u met uw collega's overleg pleegt zodat er ook op dat vlak vanuit de Executieve de nodige impulsen zouden worden gegeven. (*Applaus bij de C VP en de SP*)

De Voorzitter : De heer Berben heeft het woord.

De heer P. Berben (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, enkele maanden geleden stonden wij op ditzelfde spreekgestoelte om het regeerakkoord te bespreken en om het aangekondigde nieuwe cultuurbeleid onder de loupe te nemen. Daar waar wij bij de bespreking van de regeringsverklaring reeds aanhaalden dat er geen visie naar voren werd gebracht van wat dan wel een nieuw cultuurbeleid zou kunnen zijn, moeten wij nu bij de bespreking van de aangepaste begroting-1992 tot dezelfde vaststelling komen. Er is geen sprake van een nieuw cultuurbeleid. Evenmin wordt duidelijk gemaakt welk beleid deze Regering voorstaat. Mijnheer de Minister, wij stellen vast — en ook collega Van Peel heeft erop gewezen — dat de begroting van cultuur slechts lichtjes is gestegen. Wat mij nog het meest stoort — maar ik stel vast dat collega Van Peel intussen het halfroond heeft verlaten — is dat de CVP en de SP, niettegenstaande de regeringsverklaring en alle andere voorafgaandelijke verklaringen, hebben toegelaten dat het budget van cultuur niet is verhoogd. Nochtans

Berben

werd een belangrijke inbreng beloofd. Er werd een drastische verhoging van de middelen voorzien. Toch moet ik vaststellen dat al deze mooie uitspraken geen doorgang hebben gevonden.

Mijnheer de Minister, diezelfde partijen stelden nog tijdens de amtsperiode van uw voorganger, Minister Dewael, dat het cultuurkabinet na deze liberaal meer armslag zou krijgen. Mijnheer de Minister, uw eigen partij, de CVP, stelde reeds lang voor de verkiezingen dat zij het departement cultuur opnieuw wou beheren. Geen probleem, maar ik stel mij de vraag : om wat te doen ? Op dit punt is uw beleidsbrief toch wel zeer tekenend. Inderdaad, uw beleidsbrief is ambitieus en tegelijkertijd bescheiden. Dit is een grote tegenstelling. Met ambitieus bedoelt u : nieuwe middelen — maar deze ontbreken ; met bescheiden bedoelt u dat de tijd tussen uw aanstelling en het opstellen van deze begroting te kort was om een beleidsvisie voorop te stellen. Wij moeten dus vaststellen dat reeds van bij het begin elke visie ontbreekt, wat wij ten eerste betreuren.

Mijnheer de Minister, men zou u in deze situatie kunnen vergelijken met een gevormd musicus — en ik weet dat u veel van muziek houdt evenals ikzelf — een cellospeler, die met zijn instrument de scène moet betreden en dan vaststelt dat hij niet alleen zijn strijkstok maar ook zijn muziekpartituur achter de schermen is vergeten. Hiermee bedoel ik dat u niet over de werkmiddelen beschikt die eerder waren beloofd.

Mijnheer de Minister, uw begrotingsontwerp stemt technisch in grote mate overeen met het initiële ontwerp van uw voorganger. U legt geen eigen klemtonen behalve dan op het gebied van jeugd en Brusselse infrastructuur. De PVV-fractie kan deze begroting dan ook slechts als middelmatig beschouwen. Wat nog veel erger is, wij vrezen dat precies door-het gebrek aan visie het cliëntelisme, de politieke klantenbinding, van de zuilen terug fors ingang vindt in het cul-

tuurbeleid, meer dan in het verleden het geval was. Wij zijn het met u eens dat de stijgingen van de budgetten in de sector bibliotheken, culturele centra en amateuristische kunstbeoefening, zich in de minst zuilgebonden initiatieven situeren. Daartegenover staat dat u de middelen voor de gevoelige en meer zuilgebonden sector zoals de sector jeugd drastisch verhoogt.

Het is niet correct wanneer collega Van Peel zegt dat de liberalen geen respect zouden hebben voor sociaal-cultureel werk. Ik kan dat getuigen aangezien ik heel wat vrijwilligerswerk doe. Bijgevolg kan ik hiervan voor vele anderen en voor mezelf gevoelen.

Mijnheer de Minister, de PVV herhaalt haar vraag tot een discussie over het geheel van de kredieten in de sectoren jeugd en volksontwikkeling. Zoals u weet zullen tijdens de volgende jaren, gelet op de beschikbare kredieten, de thans toegekende middelen niet meer volstaan om aan al de noden van die sectoren te voldoen.

Uit de voorliggende begroting blijkt dat de ideologische groeperingen trachten de decreten enkel te gebruiken voor eigen protectionistische doeleinden.

In de Commissie hebben wij uitvoerig gesproken over de ingreep bij de koepelorganisaties. Ik denk evenwel dat het hieraan niet veel zal veranderen.

Mijnheer de Minister, mag ik erop aandringen dat u, vooraleer een dergelijke arbitraire maatregel te nemen, een antwoord zou geven op de vraag hoe u dan het beleidsvoorbereidende en adviserende werkveld in de toekomst bij de totstandkoming van uw beleidsvisie wil betrekken.

Mijnheer de Minister, ondanks de vrijwel complete gelijkheid van de cijfers, is het echter duidelijk dat u breekt met het vorige beleid. Het cultuurbeleid wordt terug in handen genomen door de zuilgebonden verenigingen. De doelstelling van het be-

leid wordt opnieuw het tevreden stellen van organisaties en instellingen. Het subsidiariteitsbeginsel doet opnieuw zijn intrede in het Vlaams cultuurbeleid en zulks ten koste van de kunstsector. Ik begrijp ter zake noch de SP, noch de Volksunie.

De Voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel : Collega Berben, ik begrijp uw uiteenzetting niet goed. U zegt dat dit in grote lijnen de technische voortzetting is van deze begroting en toch spreekt u over een enorme breuk in het beleid en in de visie, terwijl deze totaal verschillend zijn, vandaar dat ik vooral heb gesproken over de uitdagingen in het kader van de begroting 1993. Dit is de invulling van een ontwerp-begroting, die klaar lag, maar waar hier en daar wijzigingen werden aangebracht. Bovendien spreekt u over de klassieke problemen in verband met de verzuiling. Wanneer er dan één concrete maatregel wordt voorgesteld, met name deze inzake de koepelgroeperingen, roept u onmiddellijk moord en brand en zegt u dat zulks niet mag of kan. U beweert dat ter zake eerst een visie moet worden bepaald. Het is een bewarende maatregel, die thans in het programmadecreet is voorzien, ten einde ervoor te zorgen dat de sector niet groeit, zodanig dat men, indien men tot een rationalisatie zou komen, geen nieuwe problemen zou creëren. Ofwel vindt u dat belangrijk, ofwel klopt heel uw verhaal niet over subsidiëring van ideologische en zuilgebonden organisaties. Mijnheer Berben, volgens mij is het het één of het ander.

De Voorzitter : De heer Berben heeft het woord.

De heer P. Berben : Collega Van Peel, wat de koepelorganisaties betreft, heb ik vooral bezwaar tegen de juridische ingrepen, onder meer het feit dat wanneer een personeelslid met pensioen gaat of ingevolge andere omstandigheden afvloeit, niemand in de plaats mag worden aangesteld. Mijnheer de Minister, dat is voor mij een ernstige ingreep. Immers, u treft

Berben

daarmee vooral de kleine koepels en niet de grote, maar die grote koepels worden natuurlijk door u verdedigd.

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Voorzitter, ik wil de heer van Peel met zijn opmerking op de heer Berben gelijk geven. Het is een boeiend debat dat wij gedeeltelijk reeds in de Commissie hebben gevoerd tijdens de besprekingen van het programma-decreet en de maatregelen ter afslanking van de koepels. Ik heb er geen probleem mee dat op een bepaald ogenblik concrete maatregelen worden genomen.

Toch betwist ik de vorm van deze ontzuilende maatregelen. De Minister heeft ook toegegeven dat wij de bestaande koepels kunnen afslanken, maar dat volgens het Cultuurpact er nog steeds nieuwe koepels kunnen bijkomen. Mijnheer Van Peel, toch ben ik ervan overtuigd dat de stappen naar ontzuiling moeten kaderen in een gehele visie en geconcretiseerd moeten worden binnen een bepaald tijdskader. Het is daarom ook belangrijk dat wij door een beleidsbrief en een planning op iets langere termijn voor de verschillende sectoren een zicht krijgen op de intenties van de Minister die dan via de Werkgroep Ontzuiling in concrete daden kunnen worden omgezet. Wij beschikken nu niet over deze beleidsbrief en toch worden er concrete maatregelen doorgesluisd. Dat is de kar voor de paarden spannen.

De heer P. Berben : De sectoren waaraan de Minister meer subsidies toekent, zijn precies de meest verzuilde sectoren. Ik geef als voorbeeld de sector Jeugd, waarvoor aanzienlijk meer kredieten zijn uitgetrokken. Misschien zal de Minister dit ontkennen, maar ik blijf erbij dat dit één van de meest verzuilde sectoren is. Indien de Minister daaraan meer geld geeft, is dit voor mij veelbetekenend, maar het gaat wel steeds ten koste van andere sectoren.

Minister H. Weckx : Mijnheer de Voorzitter, mag ik hier even onderbreken, dan moet ik straks op deze opmerking niet meer antwoorden. De heer Berben beweert dat de sector Jeugd de meest verzuilde sector is. Ik verzet mij daartegen met klem. Op het ogenblik hebben we de grootste moeilijkheden om het decreet op de gemeentelijke cultuurraden uit te voeren, precies omdat de jeugdsector op lokaal vlak zich afzet tegen het feit dat zij zich daarvoor moeten aansluiten bij een bepaalde zuil of ideologische groep. Ik verzet mij dus met klem tegen de boute bewering van de heer Berben.

De heer J. Geysels : Zeer juist.

De heer P. Berben : Mijnheer de Minister, ik zal niet ingaan op technische details. Wij hebben het daarover in de Commissie reeds gehad. Ik stel u één duidelijk vraag : vindt u het wenselijk dat het debat over ontzuiling, dat in de vorige legislatuur was begonnen, wordt voortgezet ? De PVV antwoordt op deze vraag positief en kregen van u graag een duidelijk antwoord.

Minister H. Weckx : Mijnheer Berben, ik zal u onmiddellijk een antwoord geven. De Werkgroep Ontzuiling heeft de top van mijn administratie gevraagd een nota op te stellen over deze materie. Zij hebben dit gedaan en zullen aanwezig zijn tijdens de hearing waarop zij hun nota zullen kunnen commentariëren en op concrete vragen zullen antwoorden. Schuif mij dus geen intenties in de schoenen die ik niet heb. Ik bewijs door daden dat ik het debat over ontzuiling zeker niet wil boycotten, integendeel.

De heer M. Van Peel : Ik vind dat een merkwaardige verklaring, mijnheer Berben, gisteren verklaarde uw fractievoorzitter, de heer Denys, dat hij absoluut niet meer de noodzaak en de reden zag om vanuit de PVV nog deel te nemen aan de Werkgroep Ontzuiling.

De heer J. Geysels : Wij hebben de heer Denys nog gevraagd of hij daarover niet wenste na te denken.

De heer P. Berben : Mijnheer de Minister, ik twijfel niet aan uw goede intenties en ik hoop dat u ook niet twijfelt aan de mijne. Ik zal mijn uiteenzetting beëindigen met de volgende opmerking : in de culturele activiteiten zijn er heel wat organisatoren en vrijwillige beoefenaars die helemaal niet tot de zuilen behoren. Ik kan u frappante voorbeelden aanhalen waarbij de belangengroepen de vrijwilligers tegenwerken. Dit is niet in het belang van de beoefenaar en de normale gebruiker van cultuur. Ik zet mij daar dan ook tegen af.

Mijnheer de Minister, wij zullen uw begroting niet goedkeuren omdat u terug begint met het subsidiariteitsbeginsel. Dit is voor ons onaanvaardbaar.

De Voorzitter : De heer Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik stel vast dat de heer Berben de muzikale terminologie blijft hanteren. Het was in het verleden inderdaad ook altijd een klaagzang wanneer de begroting cultuur werd besproken.

De Minister waarschuwt er inderdaad heel terecht voor in de toelichting dat er bepaalde hoop wordt gewekt en dat dit in concrete begrotingscijfers moet worden omgezet om een nieuwe dreun aan de politieke geloofwaardigheid te vermijden. Het ambitieuze regeerakkoord vereist inderdaad meer middelen. Omdat culturele bewustwording en politieke mondigheid hand in hand gaan moeten er meer middelen worden vrijgemaakt.

Het vierspan van de democratie is maar volledig als naast de politieke, economische en sociale ook de culturele democratie een kans krijgt. Dit betekent concreet onder meer de uitbouw van een aantal voorzieningen die de mogelijkheid tot participatie vergroten. Dit vergt echter geen bekrompen middelen. Krenterigheid als norm voor een cultuurbeleid is een luxe die wij ons niet langer kunnen veroorloven, vooral niet op een ogenblik dat wij geconfronteerd wor-

L. Peeters

den met de nieuwe en dwingende opgave, meer bepaald het leren samenleven in een multi-culturele samenleving. Dit is alleszins de uitdaging voor de komende jaren en daaraan zullen veel middelen moeten worden besteed. Wij stellen met veel genoegen vast dat er in deze begroting voor het jeugdbeleid en de volksoontwikkeling eindelijk een inhaaloperatie is, beide werden immers jarenlang stiefmoederlijk behandeld.

Wij verheugen ons over de oprichting van een interdepartementale Commissie, de aandacht voor de migranten jeugd en de vaste wil om de voorstellen van het koninklijk commissariaat voor migranten te helpen realiseren. Zo is er ook het voornemen om tot verbetering van de detachering van de leerkrachten naar het jeugdwerk te komen, het voornemen om via de uitbouw van de vzw JINT het internationaal jeugdbeleid verder tot stand te brengen en, niet onbelangrijk, de vaste wil van de diverse fracties om tot een decreetale regeling te komen voor een gedecentraliseerd jeugdbeleid als initiatief van de leden van deze Vlaamse Raad en om daarvoor ook de nodige middelen op te eisen.

Bij de discussie over de beoordeling van de middelen voor uw cultuurbeleid wil ik erop wijzen dat er nog steeds een belangrijk volume aan het beleid en aan ons toezicht ontsnapt. Het gaat hier onder andere om de middelen van de Nationale Loterij, die ondertussen een openbaar bedrijf is geworden. Deze Nationale Loterij kent jaarlijks aanzienlijke financiële middelen toe aan instellingen en initiatieven waarvan de werking rechtstreeks tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap behoort. Voor 1988 was het bedrag hiervan 279 miljoen voor het cultuurbeleid. Met deze gelden ontstaat er een parallel subsidiëringscircuit dat uw eigen cultuurbeleid doorkruist, dat op geen enkele wijze door deze Vlaamse Raad kan worden gecontroleerd, dat zijn middelen op een lukrake manier kan verdelen zonder ook maar één criterium in acht te nemen. Dienaan-

gaande maakte het Rekenhof begin 1990 trouwens de opmerking ten gronde dat deze financieringstechniek het soevereine en exclusieve gezag van de gemeenschap ontzenuwt.

Collega Geysels en ikzelf hebben bij deze Vlaamse Raad een resolutie ingediend, ondertekend door de vijf partijen, om de overheveling van deze middelen te vragen en om deze kwestie ter sprake te brengen op het Overlegcomité van nationale Regering en Executieve en om tegelijkertijd deze overheveling reeds voor het jaar 1993 te vragen. Dit voorstel van resolutie moet ook uw uitdrukkelijke steun krijgen en wij vragen dan ook of ter zake de nodige initiatieven reeds werden genomen. Bij het afzonderlijk gedeelte over het sportbeleid kom ik nog even terug op het oneigenlijk gebruik van deze gelden van de Nationale Loterij. Ik wil ook even aandacht vragen voor het literatuurbeleid. Anno 1992 staan wij voor de paradox dat een zelfstandige Vlaamse Regering er nog altijd niet is in geslaagd een coherent letterenbeleid te ontwikkelen. De Gemeenschapsminister heeft zelf kunnen vaststellen dat Nederland beschikt over een bedrag dat ongeveer zes maal hoger ligt dan het bedrag dat voor de Vlaamse auteurs beschikbaar is. Om tot een gelijkaardige, dit is niet noodzakelijk dezelfde, subsidiëring te komen moet dat bedrag alleszins drastisch worden verhoogd. Tot ons genoegen hebben wij kunnen vaststellen dat in de begroting 1992 hiervoor reeds een signaal werd gegeven, zoals de Minister het uitdrukt. Voor de aankoop van boeken werd het beschikbare krediet verhoogd van 6,2 miljoen in 1991 tot 7,6 miljoen in 1992 en het krediet voor de lezingen werd opgetrokken. Een effectieve steun aan de literatuur impliceert voor ons echter allereerst de erkenning van het schrijversvak. Een eerste stap naar de volwaardige erkenning van het beroep lijkt ons de verhoging van de op kwalitatieve basis toegekende subsidiebedragen. Dit moet evenwel gebeuren onder de voorwaarde dat dit bedrag noch willekeurig noch onder de norm voor iedereen hetzelfde wordt vastgelegd.

Er moet ook een maximum worden gesteld aan de individuele toelage, op basis van een vast te stellen inkomen-grens, bij overschrijding waarvan men geen subsidie meer kan genieten maar wel erkend blijven als auteur. De subsidiegever zou naar Nederlands model een vierjaarlijkse letternnota moeten uitbrengen met precieze en gedetailleerde normen, criteria en suggesties voor aanpassingen. De nood aan een nieuw en coherent beleid is des te dringender, omdat Vlaamse auteurs thans aanspraak kunnen maken op een Nederlandse werkbeurs en vice versa. De Nederlandse Minister van Cultuur heeft trouwens reeds een oproep gedaan om de beide subsidiëringssystemen samen te laten sporen. Ook auteursverenigingen in Vlaanderen pleiten al jarenlang voor een gezamenlijke subsidiepolitiek. Intussen heeft ook de Vlaamse Commissie van Advies ter Bevordering van de Nederlandse Letteren een mijns inziens constructief voorstel geformuleerd. Wij zijn van oordeel dat de voorstellen van deze Commissie de basis kunnen vormen, rekening houdend met onze budgettaire ruimte. Zij zijn een stap in de goede richting. Wij hopen dan ook, mijnheer de Minister, dat u die voorstellen zult overnemen.

Omdat literatuur ook een heel belangrijke economische dimensie heeft, moet in overleg en in samenwerking met uitgevers, boekhandels en auteurs een productie-, distributie- en afzetbeleid worden gestimuleerd.

Er moet worden geijverd voor een vaste boekenprijs. Het ontbreken daarvan is de belangrijkste oorzaak van de verzwakking van de infrastructuur van de boekhandel, van de vermindering van de dienstverlening en van de verarming van het aanbod. Het doet ons dan ook genoegen dat de Minister aan de Taalunie heeft beloofd dat een vaste boekenprijs nog dit jaar een feit wordt. Daarmee komt inderdaad een einde aan het jarenlang gehakketak dat de afwikkeling van dit dossier heeft verhinderd. Kan de Minister ons de stand van zaken meedelen en wordt de voorop-

L. Peeters

gestelde timing nog steeds gerespecteerd ?

Enigszins buiten uw bevoegdheid, mijnheer de Minister, maar waarvoor u toch een stimulans kan betekenen, is het sociaal statuut van de kunstenaar. Momenteel heerst er nog de grootste onduidelijkheid. Door een gebrek aan concrete maatregelen genieten tal van artiesten nog steeds geen enkele sociale bescherming : geen werkloosheidsverzekering, geen ziekteverzekering, geen pensioenrecht. Een zo stevig mogelijke regeling op sociaal vlak is dan ook noodzakelijk. Wij deden ter zake reeds een aantal voorstellen. Het artiestenstatuut moet in principe een werknemersstatuut zijn. Alle kunstenaars moeten worden ondergebracht in eenzelfde sociaal zekerheidsstelsel. Tegelijkertijd moeten instellingen voor openbaar nut worden uitgebouwd voor free-lance uitvoerende kunstenaars en moeten maatregelen worden genomen voor scheppende kunstenaars.

Mijnheer de Minister, ik wil de vraag herhalen die ik in dit verband in de Commissie heb gesteld. Ik zou graag op de hoogte worden gebracht van de resultaten van de diverse onderzoeksopdrachten. Twee opdrachten werden gegeven door uw voorganger : enerzijds een opdracht aan een extern advocatenbureau voor een bedrag van 2,5 miljoen en anderzijds een rapport dat werd opgesteld door een milicien van het kabinet van uw voorganger en vervolgens van uzelf. Het is van belang dat de leden van de Raad op de hoogte worden gebracht van die rapporten.

Mag ik even terugkomen op het filmbeleid. In het tijdperk van de snel oprukkende beeldcultuur kan het belang van een adequaat filmbeleid bezwaarlijk worden onderschat. Wij gaan ervan uit dat economische en culturele steun op elkaar moeten worden afgestemd. Heel belangrijk is in dit verband het voorontwerp van filmdecreet dat op 24 juli van vorig jaar door de Vlaamse Executieve werd goedgekeurd. Daarin werd dui-

delijk gestreefd naar een symbiose tussen de tot voor kort gescheiden culturele en economische subsidiëring. Wij blijven onveranderd de basisfilosofie van dit ontwerp aankleven en dringen aan op de spoedige bespreking van dit ontwerp van decreet. Wij hebben een gelijkaardige vraag met betrekking tot het podiumdecreet waarover in een vorige Executieve een akkoord werd bereikt en waarvoor nu nieuwe initiatieven worden genomen. Kan de Minister verduidelijkingen geven met betrekking tot zowel het ontwerp van filmdecreet als het ontwerp van podiumdecreet ?

Mag ik bovendien in verband met film en cultuur ook even uw aandacht vragen voor het Beeldencentrum te Antwerpen. Dit initiatief wil een einde maken aan de stiefmoederlijke behandeling van de niet-commerciële film. Momenteel heerst hierover grote onduidelijkheid. Het is dan ook aangewezen dat de Minister zijn intenties ter zake verduidelijkt. Zoals ik in de Commissie heb gedaan verheug ik mij erover dat in het Vlaams regeerakkoord voor het eerst een belangrijk afzonderlijk hoofdstuk werd opgenomen over Brussel.

Ik wil kort twee concrete en dringende initiatieven vermelden. Ten eerste, bestaat de noodzaak een volwaardiger statuut tot stand te brengen voor de circa 250 personeelsleden die nog steeds met een DAC-contract werken in de sociaal-culturele sector. Doorheen de jaren zijn zij mede de steunpunten geweest voor een volwaardige uitbouw van het Nederlandstalig cultureel en sociaal leven in onze hoofdstad. Zij verdienen dringend een beter sociaal statuut. Ik heb dit ook gezegd in het adviescomité voor Brussel.

Ten tweede, pleit ik voor verdere en hernieuwde kansen van het kinderen jeugdtheater in Brussel. Dat werd op een zeer ongelukkige wijze uitgedreven en miskend, hoewel meer dan 20.000 bezoekers er nuttig gebruik van konden maken. Wij hebben met zijn allen de plicht hieraan nieuwe impulsen te geven en rekenen daarvoor ook op de medewerking van de Minister.

Ik sluit mij aan bij de vraag van de heer Van Peel over de KVS waar wij steeds nieuwe initiatieven tot stand zien komen. Graag kreeg ik enige verduidelijking over de plannen.

In de beleidsverklaring staan belangrijke beleidspunten met betrekking tot de sportsector, de actie voor de jeugdsport, het voorstel een nieuwe decretale regeling tot stand te brengen voor de sport, modernisering van de BLOSO-centra. Dit sluit aan bij de beleidslijnen van de Raad van Bestuur van die parastatale en dat is blijkbaar terug te vinden in de voorstellen van deze instelling.

De beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve, meer bepaald van Gemeenschapsminister Weckx wordt niet hard gemaakt in de dotatie 1992. In de totale begroting voor cultuur blijft de sportsector stiefmoederlijk behandeld. De voorgestelde verhoging van de dotatie is slechts een verschuiving van posten. Ik stel voor dat de Vlaamse Raad zich aansluit bij mijn vraag de dotatie voor BLOSO in de toekomst verder te verhogen zodat de subsidiedecreten gegarandeerd volledig kunnen worden uitgevoerd, 30 miljoen naar de sportfederaties en 20 miljoen naar de sportfunctionarissen.

Ik had beloofd even te handelen over de gelden van de Nationale Loterij voor de sportsector. Wij hebben vastgesteld dat de doorstorting van de gelden een onaanvaardbare achterstand heeft. Nu pas is het saldo voor 1990 doorgestort aan BLOSO, het saldo voor 1991 nog niet. Voor 1992 is natuurlijk ook nog niets uitbetaald. Vermits deze gelden moeten dienen voor de betoelaging van de Vlaamse sportfederaties is het een onaanvaardbare toestand dat nog steeds moet worden gewacht op gelden die reeds toegekend hadden moeten zijn in de periode 1990-1991.

Het is ook te betreuren dat de nationale Minister van Financiën heeft beslist voor de jaren 1990 en 1991 de verdeling van de gelden over de sportfondsen van de gemeenschappen op basis van de vroegere verdeelsleutel uit te voeren. Voor Vlaande-

L. Peeters

ren is dat 54 ten honderd, en dat is niet conform de financieringswet waarin het percentage van 56 ten honderd fungeert. Dit betekent voor het Vlaamse sportfonds een jaarlijks verlies van ongeveer 10 miljoen, of voor de periode van 1990 tot nu een bedrag van 30 miljoen. Die toestand is onaanvaardbaar. Ik vraag de Minister dan ook met klem daartegen te protesteren. Het verheugt mij dat de jongste tijd een aantal parlementaire initiatieven werden genomen met betrekking tot het sportbeleid. Het parlementair initiatief van collega Schellens inzake de Hoge Raad voor de Sport heeft aanleiding gegeven tot een nieuw initiatief waaraan leden van verschillende fracties hebben meegewerkt. Het voorstel van decreet in verband met het aantal uren lichamelijke opvoeding op school is het eerste concreet resultaat van de Werkgroep Sport in de Vlaamse Raad. Er is ook een discussie aan de gang over het optimaal gebruik en de inplanting van sportinfrastructuur en het decreet betreffende de weddetoelagen van sportfunctionarissen zal eerlang worden aangepast. De Vlaamse Raad besteedt dus opnieuw meer aandacht aan het sportbeleid. Wij zullen in ieder geval op de ingeslagen weg verder gaan.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil hiermede eindigen. Collega Seeuws zal nog andere aspecten van de begroting van cultuur behandelen. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer De Man heeft het woord.

De heer F. De Man (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, ik zal beginnen in de stijl van een sedert enkele maanden bekend radioprogramma en het niet hebben over het actieplan met betrekking tot de fysieke conditie van de jeugd, dat is naar verluidt bij BLOSO in de maak. Ik zal het ook niet hebben over de manie die alle ministers blijkbaar treft, met name het uitdelen van vele miljoenen voor de zogenoemde integratie van vreemdelingen. Ook de Minister van Cultuur verklaart in zijn beleidsnota

dat hij de richtlijnen van Paula Dhondt stipt zal naleven en dus de vele miljoenen die gevraagd worden voor de migrantenorganisaties, ter beschikking zal stellen. Ik zal het ook niet hebben over de oproep tot een heuse Kulturkampf tegen het Vlaams Blok die in de Commissie voor Cultuur gelanceerd werd door SP en AGALEV. Mijns inziens is multi-cultuur helemaal geen cultuur. Ik zal het er ten slotte ook niet over hebben dat de verdeelsleutel tussen Franstaligen en Nederlandstaligen nog steeds in het nadeel is van het Vlaams Sportfonds. De heer Peeters heeft daarover trouwens reeds gesproken. Ik wil het wel hebben — en daarmee sluit ik ook enigszins aan bij de heer Peeters — over de huidige moeilijkheden van het Sportfonds. Mijnheer de Minister, kunt u mij vertellen waarom ADEPS geen enkel probleem heeft met de uitbetaling van haar fondsen door de Nationale Loterij en waarom dat bij BLOSO wel problemen stelt ? Aangezien de Nationale Loterij haar stortingen aan BLOSO niet doet, moeten de erkende sportfederaties zeer lang wachten op hun fondsen. Begin mei had BLOSO nog een tegoed van ongeveer 100 miljoen. De achterstallen voor 1990 zijn intussen betaald. De betalingen voor 1991 en de twee schijven voor 1992 blijven echter uit. Ik kijk met spanning uit naar uw antwoord.

Wat de cultuur betreft stel ik vast dat de brede kloof tussen beleid en burger blijft bestaan. Ik illustreer dit met enkele voorbeelden. Het programma van de meeste culturele centra in Brussel sluit niet aan bij de verzuchtingen van de Brusselse Vlamingen. Men richt daar liever een Nicaragua-avond, een Arabische muzieknacht of een wereldmuzieknacht in waaraan de Vlaamse Brusselaar geen boodschap heeft. Een ander voorbeeld is Brussel gekleurd, dit multi-cultureel feest dat twee weken geleden werd ingericht in zes Brusselse gemeenten op initiatief van de Nederlandstalige sociaal-culturele verenigingen van de hoofdstad. De kranten meldden terecht dat de opkomst eerder beperkt was. Dergelijke initiatieven houden de plaatselijke

buurtwerkers wel bezig maar in feite gaat het om ideologische masturbatie, meer niet.

Natuurlijk zitten wij ook hier met de gesel van de politisering. Ik verwijs naar de benoemingen in de parastatale instellingen en naar de vele miljoenen die worden toebedeeld aan bevriende organisaties. Mijn collega van de PVV heeft het daarover ook reeds gehad.

In dat verband zou ik toch graag wijzen op de enorme discrepantie die er bestaat tussen wat de Vlaamse regeerders over hebben voor hun zuilen en koepels, en wat men over heeft voor de Vlaamse culturele noodgebieden : Brussel, de rand, de Voerstreek. Ik geef het voorbeeld van Voeren. In 1987 heeft men besloten om een positieve discriminatie toe te passen ten voordele van de Vlaamse Voerenaars. Welnu, daar is niet zo veel van te merken. Het cultureel centrum in Moelingen laat al twaalf jaar op zich wachten. Het onwettige centre culturel van de Franstalige kolonistoren van Voeren staat er ondertussen al. In dit Franstalig centrum biedt men nu accommodatie voor de Nieuwe Franstaligen uit de streek en geeft men een culturele onderbouw voor de gecamoufleerde knokploegen van Happart en CO. Happart kent ook nog de volledige 300.000 frank cultuursubsidies toe aan de Franstaligen. Een klacht hierover van de Vlaamse Voerenaars loopt al jaren. En wat geeft dit budget aan de Vlaamse Voerenaars ? Een schamele 200.000 frank. Wat doet de Vlaamse Regering voor het Voerens toerisme ? Er werd één DAC'er aangesteld, daar waar men in gelijkaardige toeristische trekpleisters gemakkelijk drie tot vier man benoemt.

Een ander opvallend falen van het cultuurbeleid dat al een hele tijd aan de gang is : men koopt zogenaamde kunst voor vele miljoenen en wat blijkt ? Het gaat om krabbels, vlekken, blokken, planken, gevonden voorwerpen en andere afval. De verantwoordelijke daarvoor is de heer Jan Hoet, de grote goeroe van de kunstwereld in Vlaanderen. Ik zal

De Man

hem niet zelf aanvallen. Ik zal een stukje citeren uit de Humo van vandaag waarin de heer Jan Hoet het heeft over een werkje van de heer Wim Delvoye, een zogenaamde kunstenaar, die een tegelvloer met drollenmotief heeft gemaakt. Ik citeer Jan Hoet in Humo : Het lijkt misschien triviaal, maar iedereen moet naar de WC, van hoog tot laag. De menselijke stoelgang kent geen hiërarchie. Einde citaat. Dat is misschien grappig, maar of daaraan nog geld moet worden besteed is een andere vraag. Jan met de Pet heeft er alleszins geen boodschap aan, de kloof tussen wat de overheid koestert en subsidieert is zeer duidelijk niet de kunst die de burger waardeert. Jan met de Pet probeert ondertussen zijn kinderen toch wat kunstzinnigheid mee te geven door ze naar het kunstonderwijs te sturen en zie : de Vlaamse regeerders komen met een voorstel om de inschrijvingsgelden zo maar eventjes met 100 ten honderd te verhogen. De bloei van de kunstacademies die de voorbije jaren kon worden vastgesteld, is inderdaad voor een groot deel te wijten aan de anti-culturele houding van het gewone onderwijs. Maar dat kan ik Minister Weckx niet aanwrijven, misschien wel zijn partij.

Inzake toerisme, wil ik het ook nog even hebben over het ontslag van de vorige voorzitter van het Commissariaat-generaal voor Toerisme, de heer Rudolf Van Moerkerke, omdat er hieromtrent nog geen respons geweest is vanwege het Vlaams Blok. In de kranten stond te lezen dat hij voornamelijk opstapte omdat hij niet gelukkig was met de aanwezigheid van een extremist van het Vlaams Blok in de Raad van Bestuur. Enige tekst en uitleg is hier dus onontbeerlijk. Ten eerste, doet RVM zich graag voor als een Vlaamse ondernemer. Hij was in zijn jeugd trouwens actief in de Dietse Blauwvoetvondels en in het Jeugdverbond der Lage Landen. Maar in feite is hij nu een volbloed unitarist. Zijn luchtvaartmaatschappij heet Air Belgium, hij is bestuurder in de groep Brussel Lambert enzovoort. Dat hij niet graag een

Vlaams-nationalist in zijn Raad van Bestuur zag komen, zal dus wel kloppen.

Ten tweede, wees het Vlaams Blok juist de heer Antoon Van Eeckhout aan als afgevaardigde in die Raad. En de heer Van Eeckhout zou een geducht tegenstander geweest zijn van RVM. Hij is buitengewoon docent toerisme en vertegenwoordigt met zijn Vereniging van Vlaamse Reisbureaus niet minder dan 87 ten honderd van de reisagenten in Vlaanderen. In die functie is hij al de jaren in de toerismesector de rem op het imperialisme van RVM. Zo bijvoorbeeld klaagt hij sedert geruime tijd aan dat bij het toekennen van de vergunningen A, B en C voor reisbureaus gesjoemeld wordt, onder meer wanneer het gaat om de filialen van RVM. De heer Van Eeckhout heeft ons ook gewezen op de vele inmengingen van CVP, SP en PVV, vooral in de voorbije legislatuur.

De heer J. Demeulenaere : Mijnheer De Man, de vergunningen worden toch afgeleverd door het Technisch Comité, niet door de heer Van Moerkerke.

De heer F. De Man : Ik beweer alleen dat de PVV toen de heer Dewael de lakens uitdeelde ook gesjoemeld heeft met de vergunningen en dat de heer Van Eeckhout zwaar in botsing is gekomen met de PVV.

De heer J. Demeulenaere : Kent u de heer Van Eeckhout goed ?

De heer F. De Man : Van in de Raad van Bestuur.. .

De heer J. Demeulenaere : Als u hem goed kent dan moet u weten dat de heer Van Eeckhout in het verleden al vaker gebotst heeft, met meerdere kabinetten.

De heer F. De Man : Daarom is hij bij het Vlaams Blok gekomen.

Dan wil ik het ook nog hebben over de kwaal van de verzuilde vzw's die in de toeristische sector opereren. Vanuit de politieke zuilen zijn heel wat vzw's actief die een oneerlijke concurrentie betekenen voor de com-

merciële sector. Die oneerlijke concurrentie wordt bovendien gesponsord door de staat en dus door de belastingbetaler. Zo worden er reizen ingelegd naar Indonesië of Thailand. Wat die reizen nog met sociaal toerisme te maken hebben kan ik moeilijk begrijpen. Het kan niet langer dat reizen van syndicale bonzen, mutualiteitskaders, politieke mandatarissen voor een deel bekostigd worden door de belastingbetaler. Voor het Vlaams Blok is en blijft sociaal toerisme uitsluitend bedoeld voor de minder gegoeden van ons volk en moet dat voornamelijk tot het eigen land beperkt blijven. Exotische reizen zijn van het goede te veel. Hierbij aansluitend moet ik vaststellen dat het met het kampeertoerisme, dat zeker tot het sociale toerisme kan worden gerekend, nog altijd pover gesteld is. Het Commissariaat-generaal voor Toerisme geeft zichzelf overigens een brevet van onbekwaamheid wanneer het na zoveel jaren zelf moet toegeven dat er weinig goede kwaliteit te bespeuren valt in het kampeertoerisme. (*Samenspraken tussen de heer Van Rompuy en de heer De Man*) De heer Van Moerkerke wist ook te zeggen dat hij opstapte omdat hij niet kon werken met de logge structuur van het Commissariaat-generaal. Als de heer Van Moerkerke dat vond, dan had hij zich beter kwaad gemaakt op het systeem van de politieke benoemingen dan op het Vlaams Blok dat de euvele moed heeft een lastig persoon naar de Raad van Bestuur van het Commissariaat-generaal te sturen. Als het Commissariaat-generaal niet veel prestige heeft, niet hoog scoort, is dat zeker ook te wijten aan het parachuteren van minder bekwame mensen die bijvoorbeeld uit de toeristische vzw van een of andere zuil worden gehaald.

Met Maastricht voor de deur wil ik het dan nog hebben over de internationale culturele betrekkingen. Het belang van een steeds verder doorgedreven samenwerking met Nederland, eerst en vooral op het vlak van de cultuur, cultuur in de brede betekenis van het woord, wordt steeds duidelijker. De reden ligt voor de hand. In de Europese Gemeenschap van morgen, de EG van de twaalf en

De Man

later van de twintig of dertig staten, moeten alle 21 miljoen Nederlandstaligen zoveel mogelijk samenwerken. Dat is levensnoodzakelijk. De grens tussen Zuid- en Noord-Nederland is voor ons een onnatuurlijke grens. Wij willen die grens afgebouwd zien. Daarom onder meer moet de Taalunie geactiveerd worden. Het verheugt ons dat de Minister daar werk wil van maken. Verheugend is ook de goede samenwerking inzake de Frankfurter Buchmesse en de groeiende samenwerking tussen de Vlaamse en de Nederlandse ministeries van Cultuur en Onderwijs. De zeldzame keren dat het goed is moet het ook worden gezegd.

Als volksnationalist wil ik nog waarschuwen voor de cultuurparagraaf van het Unieverdrag van de EG. Gisteravond is daar overigens ook nog even over gedebatteerd, samen met de heer Suykerbuyk van de CVP. Volgens hem is er geen vuiltje aan de lucht, maar ik denk dat dat niet klopt. Als Europa niet de ambitie had om zich met cultuur bezig te houden, dan zou er geen cultuurparagraaf zijn. Als Vlaams-nationalisten zijn wij principieel gekant tegen zo een cultuurparagraaf. U zal daar overigens meer van merken als de discussie over Maastricht in volle hevigheid losbarst.

Samenvattend wil ik mijn kritiek uiten op drie punten van het beleid. Net als zijn collega's geeft de Minister miljoenen uit om de melting pot-lobby ter wille te zijn. Hij geeft tientallen miljoenen uit aan bevriende organisaties en zuilen, maar slechts kruimels aan de Vlaamse noodgebieden. Zo geeft de Minister 200.000 frank aan de culturele raad van Kraainem en Linkebeek, maar 3 miljoen aan de vzw Amateurstische Volksontwikkeling van de Christelijke Arbeidersbeweging. Zoiets kan niet. Bovendien moeten wij vaststellen dat de door de Minister gesubsidieerde centra, verenigingen en vzw's een soort cultuur brengen die — als het al geen metapolitieke propaganda is — niet aansluit bij de verzuchtingen van de gewone man in de

straat. Dergelijk cultuurbeleid kunnen wij derhalve niet goedkeuren. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De Voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer H. Lauwers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik zal kort enkele punten aanraken over de culturele sector in het algemeen en over de sociaal-culturele sector in het bijzonder. Een aantal dingen zijn reeds gezegd, we hoeven hier niet langer te blijven dan nodig is.

Niemand kan ontkennen dat het budget voor cultuur van 1991 naar 1992 substantieel is verhoogd. Iedereen zal het er met mij over eens zijn, ook u mijnheer de Minister, dat de uitgaven voor cultuur nog altijd laag zijn in vergelijking met de ons omringende landen. Dat neemt niet weg dat dit een belangrijke eerste stap is van de stijging met 7 ten honderd. Dit kan dan gulzig of ondankbaar klinken, toch hebben we er alle belang bij dat de overheid haar verbintenissen zo veel mogelijk tracht na te komen, haar contracten kan uitvoeren en gewekte verwachtingen kan inlossen. Niet alleen is het belangrijk voor de rechtszekerheid in de sociaal-culturele sector maar ook voor de politieke geloofwaardigheid van het beleid, door de uitvoering van de bestaande decreten. Collega Van Peel heeft dit reeds voldoende beklemtoond. Maar ook de geloofwaardigheid van wat op stapel staat hangt hiervan af ; ik denk aan het museumdecreet, het podiumdecreet, het decreet op het lokaal en regionaal jeugdwerk. We zullen er altijd behoeftig voor moeten zijn om aangegane contracten ook effectief uit te voeren. Vandaar zeg ik dat het hier om een eerste stap gaat en dat er nog meer nodig is.

Ik sluit mij graag aan bij het pleidooi van Leo Peeters om meer vat te krijgen op de gelden van de Nationale Loterij. Deze gelden worden nu in de culturele en de welzijnssector verdeeld. Dit is een onaanvaardbare interferentie met het overheidsbeleid en bovendien een scheeftrekking, want sommige organisaties komen daarvoor in aanmerking en maken daarvan gebruik en andere niet.

Ik wil ook nog eens wijzen op de noodzaak om een zo efficiënt mogelijke controle uit te oefenen op de aanwending van de middelen, niet als methode om te besparen dan wel om erover te waken dat de schaarse beschikbare middelen ook echt aan het reële sociaal-culturele werk zouden worden besteed en niet aan allerlei papieren mantelorganisaties die tussen de plooiën van de decreten vallen. Dat betekent dus de bestaande kaders aanvullen met inspecteurs. Ik dacht trouwens dat de Minister daarmee begonnen was wat het jeugdwerk betreft. Hetzelfde geldt mutatis mutandis voor de andere sectoren.

Wat de jeugdsector betreft zal mijn betoog vrij bondig zijn. Het was een goed initiatief vanwege de Minister onmiddellijk na de regeringsverklaring de interdepartementale cel effectief te installeren om te komen tot een meer geïntegreerd jeugd welzijnsbeleid. Bovendien mag deze sector zeker niet klagen aangezien de middelen op één jaar tijd stegen van 15 tot 17 ten honderd, hetgeen als een zeer belangrijke eerste stap kan worden beschouwd. Het is ook hier weliswaar een eerste stap, omwille van de uitvoering van het decreet landelijk jeugdwerk waaromtrent nog wat achterstand moet worden ingehaald en omwille van de financiering voor het onderhoud en de eventuele aankoop van tenten. Mijnheer de Minister, ik ben van oordeel dat de operatie van decentralisatie van het lokaal en regionaal jeugdwerk enkel en alleen werkbaar, haalbaar en realiseerbaar is mits een substantiële budgettaire verhoging van 150 miljoen. In dat verband zal trouwens binnenkort een decreet worden ingediend, dit na overleg met de diverse geledingen van dat werk. Indien deze verhoging niet kan worden gegarandeerd dan beginnen wij er beter niet aan en laten wij best alles bij het oude. Dit kan ik niet voldoende benadrukken. Ik zal niet verder uitweiden over die tentenaffaire. Ter zake heeft de Minister wellicht gedaan wat hij moest doen. De ingeroepen hulp dienaangaande is uiteraard wat zwak uitgevallen. Zo'n project raakt de jeugdgroepen uiteraard meer dan geld dat via andere kanalen bij hen terecht komt, omdat het zichtbaar en tast-

Lauwers

baar is. Daarom kan hier sprake zijn van een vrij pijnlijke affaire. Bovendien zullen de begrotingskredieten die nu extra werden toegevoegd pas in 1993 een effect hebben.

Voor het volgende punt had ik mij graag tot de heer Berben willen richten, maar van de PVV-fractie valt op dit ogenblik weinig te bespeuren. Het idee van de verzuiling van het jeugdwerk is fictief. Op enkele uitzonderingen na bestaan er inzake het jeugdwerk geen bindingen en zelfs geen loyaliteiten met politieke partijen. Er is zelfs geen decreet met betrekking tot de koepels. Integendeel, voor wat het cultuurpact betreft bestaat er in de Jeugdraad voor de Vlaamse Gemeenschap al jaren een verstandige en open toepassing in onderling overleg. De moeilijkheden die er nu zijn met betrekking tot de lokale cultuurraden, zijn oplosbaar. De omzendbrief van de heren Poma en Galle destijds is een goede aanduiding van de wijze waarop het cultuurdecreet ter plaatse wordt toegepast. Dit bewijst dat de verzuiling in die sector zo goed als verwaarloosbaar is. Het is niet — dit geldt ook voor de volwassenensector — omdat een aantal organisaties vertrekken vanuit bepaalde waardeoriëntaties of maatschappelijke opvattingen, dat zij per definitie verzuild zijn. Integendeel, er zijn twee soorten vormingswerk : de waardenexplicitatie en de waardenconfrontatie. In het ene geval heeft men het over meer waardengebonden werk en in het andere geval over een meer pluralistische vorm van vormingswerk. Geen van beide hoeven per definitie tot verzuiling te leiden. Ik hoop dat hiermee deze begripsverwarring voorgoed de wereld uit is.

Waar het gaat over volwassenenwerk is het wel waar dat er een veel te zware, versnipperde en verzuilde bovenbouw is. Dit moet worden geherstructureerd en dat staat inderdaad in het regeerakkoord. Ter zake moeten wij zoeken naar een formule waarbij er een beleidsvoorbereidend instrument is, alsook een onderzoeksinstrument, met daarnaast een hoge raad, met daaronder werksoor-

telijke federaties die als het ware de steunpilaren moeten zijn van deze beide. Dit mag niet beletten dat daarbij ook waardengebonden verenigingen van sociaal-culturele organisaties kunnen worden betrokken. Ik denk dat het ene het andere niet uitsluit. Ik pleit alleen voor een werksoortelijke federatie als ondersteuning van de twee bovenstructuren die wij noodzakelijkerwijze nodig hebben, met name een instrument van beleid en een administratie.

Zonder dat wij momenteel zicht hebben op hoe het nu verder moet met die herstructurering (wij zullen op 22 juni de nota bespreken die momenteel nog op uw kabinet ter goedkeuring ligt, maar die door uw ambtenaren werd opgemaakt om de invloed van het cultuurpact te bespreken) ondertussen, op een arbitraire wijze, de vervanging van personeel opschorten, is ongehoord. Het is een vorm van besparing op de koepels. Dat is zo afhankelijk van toeval. U zegt wel dat met de opzegtermijnen er de facto geen problemen zijn. Dat is waar voor het geval dat de werkgever ontslaat, maar dat is niet waar voor het geval de werknemer ontslag neemt, want dan gelden andere opzegtermijnen. Ik heb enkele maanden geleden gelezen dat BAC ongeveer 300 miljoen per jaar schenkt aan het ACW. Kleinere koepels zoals BVVO, Vakbel of VCK hebben niet zulke sponsors. Ik vind dit op zijn minst een erg eigenaardige regeling. Wat het nog erger maakt is dat dit het klimaat, dat wij nodig zullen hebben voor het voeren van serene gesprekken over de herstructurering op die manier vertroebelt. Ik vraag u nogmaals ernstig te overwegen dit niet zonder meer uit te voeren zolang er enig zicht blijft op vooruitgang van die gesprekken en het slechts als drukingsmiddel op termijn te gebruiken. Ik denk bij voorbeeld aan medio 1993. Om technische redenen is het niet mogelijk daarop nu nog een amendement in te dienen, want dan moet alles terug naar de Commissie en dat is op dit moment niet haalbaar. Ik vraag de uitvoering ervan enigszins op te schorten.

De heer J. Geysels : Dat is wel mogelijk.

De heer H. Lauwers : Ik rond af, mijnheer de Voorzitter, maar ik wil nog één zaak zeggen. Wat de herstelling van de decreten betreft, ben ik het principieel eens met de Minister. Ik heb wel enige argwaan wanneer hij stelt dat er een hogere instapdrempel moet worden voorzien voor de instellingen. Dit speelt momenteel in het voordeel van de ingebouwde instellingen, die een verzekerd publiek en een verzekerd bereik hebben via vakbonden en ziekenfondsen, wat in schril contrast staat met de oorspronkelijke volkshogescholen, die voor elke cursist moeten werven. Vandaar dat ik wil aandringen op een onderscheid tussen de ingebouwde en de onafhankelijke vormingsinstellingen. Daarnaast kan men zich de vraag stellen of het echte syndicale vormingswerk per definitie door de cultuurbegroting moet worden betaald. Hetzelfde kan men zich afvragen voor de politieke vorming.

Het onderwerp eigen organisaties van de migranten zal ik bij een volgende gelegenheid behandelen. Wel meen ik te mogen zeggen dat wij zoveel mogelijk aandacht moeten schenken aan de integratie van de migrantenorganisaties in de bestaande decreten. Wij moeten zeer behoedzaam tewerk gaan, juist omwille van de segregatie, die tot stand zou kunnen komen bij eigenstandige organisaties. In het verleden hebben andere, op zich emancipatorische bewegingen, zoals de arbeidersbeweging, een zeer grote verdienste gehad, maar zij hebben tegelijkertijd tussen katholieken en vrijzinnigen zeer segregierend gewerkt. Dergelijke toestanden moeten wij inzake migrantenorganisaties absoluut vermijden.

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de sector kunst en cultuur wordt niet alleen gestimuleerd door een politiek van subsidiëring. Oordeelkundige subsidiëring is natuurlijk belangrijk, maar er moet en kan meer gebeuren. Kunst en cultuur moeten vooral in Vlaanderen in de gangbare ideologie hoger worden geplaatst in de hiërarchie der waar-

Dierickx

den. De artiest, de vertolker, de scheppende kunstenaar, moet iemand worden. Een kunstenaar is meer waard dan een manager. Wanneer wij het woord artiest in de mond nemen, geven wij het vaak een neerbuigende bijbetekenis. Er moet worden bedacht dat niet alleen duizenden medeburgers van elementen uit ons cultuurpatrimonium willen genieten, maar dat eveneens duizenden op verschillende niveaus en wijzen willen participeren in de beleving, de uitvoering, de verrijking en de terbeschikkingstelling van kunst en cultuur. Het is in de artistieke en culturele sfeer dat miljoenen mensen een rol willen spelen en geluk en bevrediging vinden. We hebben te doen met een belangrijke factor in de strijd tegen de vereenzaming. De duizenden die in de culturele sector bedrijvig zijn, moeten worden gewaardeerd en aangemoedigd. Zij moeten worden begeleid door bekende, culturele en artistieke leiders, door geïnspireerde regisseurs, door onderlegde deskundigen, door ernstige kunstcritici, door politici die echte belangstelling tonen en aan promotie doen door hun geïnteresseerde aanwezigheid en participatie. Hoeveel gangmakers van kunst en cultuur hebben wij in het Parlement ? Zij moeten worden begeleid door begaafde organisatoren van manifestaties, wedstrijden enzovoort, door mensen die begaan zijn met de uitstraling, ook over de grenzen heen, van het Vlaamse cultuurpatrimonium, door beleidsmensen die het onderwijs minder ten dienste stellen van de industriële megamachine en meer van hen die het cultuurpatrimonium beheren en verrijken. Om dit alles te bereiken moeten talloze grote en kleine maatregelen worden getroffen en moeten door de politieke en culturele leiders toonaangevende daden worden gesteld.

Mijnheer de Minister, daar wij weinig tijd hebben wil ik toch even uw aandacht vestigen op iets dat ik heb gelezen in het tijdschrift *Streven*. Verwijzend naar verschillende geschriften van Georges Adé, onder meer *De grote boodschap* en *Hoe literair is Antwerpen ?* heeft Rudi Laermans het in *Streven* over het Vlaamse pro-

vincialisme. Zijn artikel verscheen in het maartnummer van 1992 onder de titel *Cultuur tussen hier en ginder*. Rudi Laermans raakt een belangrijk probleem aan. Hij schrijft : Dat Vlaanderen op de culturele wereldkaart oogt als een kleine provincie heeft minder te maken met de lage mondiale status van de Nederlandse taal, en veel meer met de afwezigheid van een culturele metropool met voldoende uitstraling en, vooral, erkennings- en consecratiemacht ; en : Vlaanderen heeft gewoon geen cultureel centrum, geen centrale plaats waar het geroezemoes van snelle geruchten en de polyfonie van lovende stemmen, afwijzende meningen en originele gedachten de auteurs, schilders of denkers voortdurend uitdaagt of ontmoedigt, stimuleert of bekritiseert. Vlaanderen kent wel degelijk scènes en klankkasten, maar die brengen weinig meer voort dan verzuilde veto's en af en toe een langgerekte jammerklacht over het bestaande gebrek aan cultuur. Einde citaat. Hierop een paar reacties : Houdt de Vlaamse culturele wereld wel van polyfonieën, van lovende stemmen en afwijzende meningen ? Houdt men in Vlaanderen van het meningsverschil, van de polemiek, van het debat waarin meningen uitdagen, stimuleren, ontmoedigen ? Als er in Vlaanderen een afkeer is van een voor een groter publiek waarneembaar cultureel debat, als de Vlaamse culturele leiders niet willen inhaken of inhakken, niet willen verwijzen naar het werk van anderen, dan zal er nooit een ware „erkennings- of consecratiemacht” ontstaan, zelfs niet wanneer morgen Antwerpen, Gent of een andere stad wordt uitgeroepen tot de door Rudi Laermans gezochte Vlaamse culturele metropool.

De Voorzitter : Mijnheer Dierickx, de heer Annemans vraagt het woord voor een onderbreking.

De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans : U spreekt van een bevorderend en stimulerend debat tussen tegengestelde strekkingen. Is dat ook van toepassing op het politieke debat ? Of mogen daar bepaalde partners worden uitgesloten ?

De heer L. Dierickx : Mijnheer Annemans, wij zouden het politieke debat moeten kunnen verheffen en niet maken tot een uitwisseling van korte-termijnverwijten in de zin van Wat hebt u gedaan toen u in de Regering zat ? of : Wat heeft uw collega toen gezegd ? Dat noem ik korte-termijnverwijten. De Vlaamse Raad zou ook een centrum kunnen zijn met erkennings- en consecratiemacht als wij daartoe de nodige inspanningen leveren en enigszins afwijken van onze gewoonten.

De heer G. Annemans : Ik bedoel een politiek debat over lange-termijnopties, over fundamentele kwesties zoals de culturele identiteit of over de multiculturele samenleving. In dergelijke debatten moeten alle partners met tegengestelde meningen aan bod kunnen komen en hun mening met elkaar kunnen confronteren wat tot een goede osmose moet kunnen leiden. U bent dus niet voor uitsluitingen in het politieke debat of gelden er andere normen voor het culturele debat ?

De heer L. Dierickx : Ik denk dat iemand die stevig in zijn schoenen staat geen enkel debat ontwijkt. Ik wil zelfs het debat over de identiteit aangaan. Ik ben er namelijk van overtuigd dat er een verlangen naar eigen identiteit bestaat. Ik weet echter ook dat het zeer moeilijk is het begrip eigen identiteit te omschrijven. Het ontbreken van een erkennings- en consecratiemacht is niet alleen nadelig voor de uitstralingsmogelijkheden van het Vlaamse landsdeel, maar ook voor de Vlamingen zelf : hoe kunnen zij inzicht en overzicht verwerven als zovelen parallel cultureel en artistiek bedrijvig zijn, als convergenties en botsingen worden vermeden, en als die toch plaatshebben, hebben ze vaak een wrokkig en grimmig karakter, als de kritiek die van de onverschilligheid is, als zij die zich uiten, nalaten of weigeren waarneembaar mede te delen waarover ze het eens en oneens zijn. Ten overstaan van het grote publiek hebben natuurlijk wel consecraties plaats. Dit gebeurt dan door toedoen van VTM en de populaire radiozenders van BRTN. Ze beperken zich tot het consacreren van gewezen schoonheidskoninginnen, zangvedet-

Dierickx

ten, en specialisten van de Vlaamse — soms niet onverdienstelijke — leuterhumor. Consecraties van Vlaamse toneelacteurs, journalisten, auteurs, schilders, regisseurs, componisten, dirigenten, vertolkers, hebben zelden of nooit plaats, zeker niet door middel van radio en televisie. Dat de televisie in het consecratieproces een doorslaggevende rol speelt, kan niet worden betwist. Er is een aanzienlijk verschil voor het grote publiek tussen boodschappen die worden uitgeschreven, uitgesproken, uitgezonden en uitgestraald. Voor het grote publiek telt alleen wat wordt uitgestraald.

Rudi Laermans betreurt niet alleen het Vlaamse provincialisme ; hij poogt ook dit provincialisme te omschrijven : Het eerste soort van provincialisme prefereert hier boven ginder ; het tweede imiteert of parafraseert hier wat ginder gebeurt. Ik ben het hiermee niet eens. Ik zou eraan toevoegen : ernstig nagaan wat ginder gebeurt om wat hier aan de hand is oordeelkundig te waarderen, is geen provincialisme. Nagaan wat ginder aan de hand is kan ons inziens risicoloos en nuttig gebeuren inzake het ecologische denken. Het ecologische, filosofische en politieke denken in Vlaanderen moet niet onderdoen voor het buitenland. Het beperkt zich niet tot imiteren en parafrasen. Ik wil daarop nu niet verder ingaan.

Wij moeten wel de vraag stellen of wij in dit landsgedeelte beschikken over een centrum met erkennings- en consecratiemacht. Zo een centrum kan de verzuiling doorbreken en uitstraling geven aan ons cultuurleven. Zo een centrum vormen is mijns inziens veel interessanter in de strijd tegen de zogenaamde verzuiling dan er alleen maar larmoyant over te spreken. Ik meen dat wij voor de uitstraling van ons cultureel leven veel meer kunnen doen door een dergelijk centrum in het leven te roepen. Dit is veel efficiënter dan ons in nationalistische krampachtige samentrekkingen te verdringen.

Over nationalisme alleen maar het volgende. Nationalisme speelt zijn

rol, maar met nationalisme kan niet aan de toekomst van deze wereld worden gebouwd. (*Applaus bij AGALEV en SP*)

De Voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Cultuurminister, dames en heren, een eerste fundamentele bemerking is dat de dotatie aan het BLOSO ontoereikend is om de bestaande decreten uit te voeren, aangezien de meeste slechts voor 65 ten honderd kunnen worden uitgevoerd.

De alarmerende berichten over de fysieke conditie van de Vlamingen en het ledenverlies van onze sportverenigingen moet ons er in de onmiddellijke toekomst toe aanzetten meer middelen voor de sport vrij te maken. Investeren in sport is investeren in gezondheid en in positieve samenwerking onder de burgers.

Een tweede fundamentele bemerking is dat de eerste resultaten van de parastatale BLOSO grotendeels positief zijn, namelijk meer openbaarheid van bestuur en minder willekeur bij het toekennen van subsidies en andere materiële voordelen aan federaties, verenigingen of personen.

Een derde fundamentele bemerking is dat het Vlaamse sportbeleid doorkruist en tegengewerkt wordt door de subsidiëerspolitiek van de Nationale Loterij, maar hierover onmiddellijk meer naar aanleiding van de subsidie van 15 miljoen aan het BOIC — Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité. Ik verheug mij over het informele standpunt van de Minister van Cultuur dat de nog unitaire sportfederaties hun structuren zullen moeten aanpassen door eindelijk te splitsen in autonome vleugels zoals het decreet van 2 maart 1977 het voorschrijft. De oud-Belgische unitaire bewering dat de Koninklijke Belgische Voetbalbond KBVB niet kan gefederaliseerd worden in een Vlaamse en een Waalse voetbalbond raakt kant noch wal. Wat doet men dan met Schotland en Wales, Noord-Ierland en vele andere deelgebieden, die toch ook in internationale competities voetballen. Waarom zouden de

Fareur-eilanden met 40.000 inwoners en als onderdeel van het kleine Denemarken wel mee mogen voetballen en Vlaanderen met 6 miljoen inwoners niet ? Wanneer zullen de geconstipieerde unitaristen eindelijk inzien dat hun achterhoedegevecht geen zin meer heeft en dat het hoog tijd wordt dat de splitsing wordt doorgevoerd en het Vlaamse decreet van 2 maart 1977 eindelijk wordt nageleefd. Deze Vlaamse wet wordt met Vlaamse medeplichtigheid voortdurend overtreden.

Ik hoop dat de Minister er zal over waken dat het BLOSO geen geld meer geeft aan niet-erkende federaties zoals het unitaire BOIC, dat in 1992 15 miljoen frank subsidie krijgt, een bedrag waarbij alle Vlaamse erkende federaties watertanden. En hier wens ik mijn ongenoegen te uiten over de manier waarop het BOIC de leden van de Raad van Bestuur van het BLOSO heeft onder druk gezet, nadat een meerderheid van deze Raad van Bestuur op 16 oktober 1991 een verhoging van de subsidie, die volgens mij ten onrechte door Minister Dewael was beloofd, van 5 naar 15 miljoen had afgewezen. Ik citeer uit de notulen van de Raad van Bestuur van BLOSO van 20 november 1991 : Kris Poté verklaart namens de CVP-fractie dat er druk is geweest tot op het randje van het toelaatbare politiek, familiaal, via de media. Ende citaat. Uit het antwoord van de Minister op mijn schriftelijke vraag van 6 februari 1992 blijkt dat de beslissingen van de Raad van Bestuur van het BLOSO pas mogen openbaar gemaakt worden nadat de notulen zijn goedgekeurd. Wij stelden ook vast dat de avond na de beslissing van de Raad van Bestuur geen 15 miljoen aan het BOIC te geven er in de media een ware hetze werd gevoerd met onjuiste gegevens en dit 5 weken voor de goedkeuring van de notulen. Hier hebben leden van de BOIC-lobby in de Raad van Bestuur van het BLOSO ongestraft het reglement van inwendige orde van de Raad van Bestuur overtreden.

Alle erkende Vlaamse sportfederaties kregen op de begroting 1992 samen 332 miljoen voor werkingskosten en propagandatoelagen. Dit

Caudron

steekt schril af tegenover de gelden die het BOIC van de overheid krijgt : 65 miljoen van de Nationale Loterij, 15 miljoen van het BLOSO, en vermoedelijk ook nog iets van het Ministerie van Volksgezondheid. In antwoord op mijn vraag aan de Gemeenschapsminister las ik dat het BOIC in 1991 3,5 miljoen plus materiële steun plus 806 personeelssteun in manuren van BLOSO kreeg. Het BOIC monopoliseert voor een groot deel de sponsormarkt ten nadele van de sportfederaties. Kortom het BOIC dreigt, als een door de overheid niet erkende sportfederatie, met honderden miljoenen overheidsgeld per olympiade een rol te spelen die het niet toekomt. Ik wil er tevens op wijzen dat door de beslissing van de Vlaamse Regering om, in weerwil van het verzet van de Raad van Bestuur van het BLOSO, toch 10 miljoen méér te geven aan het BOIC, de erkende Vlaamse sportfederaties 10 miljoen werden afgenomen van de eerst toegemeten subsidies ! Het BOIC moet geen sporbeleid voeren of mee bepalen : dit is door de wetgever integraal aan de Gemeenschappen toegewezen. Het BOIC moet enkel de deelname aan de olympische spelen regelen.

De Volksunie acht het totaal onaanvaardbaar dat niet erkende sportfederaties als lid van officiële Vlaamse commissies worden toegelaten. Zo wordt de Vlaamse raad voor medisch verantwoorde sportbeoefening voorzeten door een arts van het BOIC en zetelen eveneens twee BOIC-artsen in de disciplinaire commissie van deze raad.

Het toppunt is dat namens de sportfederaties de Raad van Bestuur van het BLOSO genoyauteerd wordt door twee vertegenwoordigers van unitaire sportfederaties zoals de Koninklijke Belgische Voetbalbond, de heer Jan Peeters en de Belgische Motorrijdersbond, de heer Bruneel, tevens ook lid van het unitaire BOIC.

De Volksunie protesteert nogmaals krachtig tegen het protocolakkoord van 29 juni 1989 dat toenmalig Cultuurminister Dewael heeft afgesloten met het BOIC. Wij stellen voor dat

een nieuw protocolakkoord wordt opgemaakt dat rekening houdt met de opmerkingen van de administratie van BLOSO van 12 juni 1989. Punt 6 luidt als volgt : De Gemeenschapsminister zal zich beijveren om het BOIC officieel te laten erkennen en hiermee verbonden te laten betoelagen voor zijn werking. Daar dit punt indruist tegen het decreet van 2 maart 1977 stelt BLOSO terecht voor dit te vervangen door wat volgt : Het BOIC zal zich beijveren om te voldoen aan de culturele autonomie.

Het uitvoeringspercentage van het decreet op de Vlaamse sportfederaties bedraagt ongeveer 60 ten honderd. Dit is onaanvaardbaar, omdat de geldstroom verkeerd wordt geleid. Ten eerste moeten volgens het Rekenhof de middelen van de Nationale Loterij van rechtswege rechtstreeks naar de Vlaamse Gemeenschap gaan en moet de verdeelsleutel, die volgens de financieringswet van 1989 5 ten honderd aan Vlaanderen geeft, toegepast worden. Aldus derft het BLOSO 10 miljoen per jaar. Ten tweede moet de Nationale Loterij alle gelden die voor sportpromotie bedoeld zijn, rechtstreeks aan de Gemeenschappen storten, zodat dit sportbeleid niet meer doorkruist wordt door een nationale subsidiëringpolitiek aan unitaire structuren, zoals het BOIC : 65 miljoen, de Voetbalbond : 25 miljoen, een wielploeg : 65 miljoen en nog vele andere.

Over het Commissariaat-Generaal van het BLOSO wil ik waarschuwen dat terwijl dit bestuur in het verleden als een CVP-huis werd beschouwd, dit nu geen SP-filiaal mag worden, zoals verschillende feiten mij laten veronderstellen. Zo krijgt de socialistische vzw Arbeiders Toeristenbond ATB-Natuurvrienden een belangrijke opdracht bij de organisatie van de LCK-cursus initiator Alpijnski deze zomer in Kaprun in Oostenrijk.

Ik stel eveneens vast dat er nauwelijks nog personeel belast is in het BLOSO met de werking van het Vlaamse Bureau Topsport, waarin vooral de begeleiding van beloftevolle Vlaamse jongeren centraal stond. Of zijn hier misschien ook afspraken gemaakt met het BOIC ?

Betreffende de schoolsportfederaties wil ik er eveneens voor waarschuwen dat men ook hier niet vervalt in het steunen van structuren. Ik stel immers vast dat veel vrijgestelden binnen de schoolsportfederaties meer actief zijn als reisleider en congresganger dan als bezieler van schoolsport voor allen. Geef aan de 200 sportactiefste scholen in Vlaanderen elk 50.000 frank en er zal meer schoolsport bedreven worden dan nu met structuren die het geld groten-deels opsloppen.

In verband met het NSVO vraag ik mij ook af of deze schoolsportfederatie goed handelt door zoals onder andere Sporta lid te zijn van het COS, Christelijk Overlegcentrum voor de Sport, dat zich bij het BLOSO als ideologische overlegstructuur, dus als politieke structuur, aandient. Stel u voor dat de schoolsportfederatie van het gemeenschapsonderwijs lid zou zijn van de Socialistische Centrale voor Sportbeleid, SCS, of van het Liberaal Overleg voor de Sport, LOS, of van de Volksunie Sportkommissie, VUSK. En waarom stelt het BLOSO 1 personeelslid, de heer Seppion, ter beschikking van NSVO en niet van de 2 andere schoolsportfederaties ? Heel wat vragen dus bij de schoolsport, waar de structuren belangrijker worden dan de eigenlijke opdracht.

Betreffende het wetgevend sportbeleid hoop ik dat de Minister erin slaagt om enkele decreten zo vlug mogelijk in te dienen, nadat de Vlaamse Hoge Raad voor de Sport voor sommige, door de tijd voorbijgestreefde, decreten reeds lang nieuwe ontwerp teksten heeft voorbereid. Ik denk vooral aan nieuwe decreten voor : erkenning en subsidiëring van sportfederaties, het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar met vooral een billijker transfertregeling naar een andere vereniging, een Vlaamse Hoge Raad voor de Sport, waarvoor ook toenmalig VU-senator Blanpain een voorstel van decreet heeft ingediend en het verplicht minimum aantal uren LO in het secundair onderwijs. Hierover zullen wij morgen in de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid kunnen discussiëren.

Caudron

Vooral voor een nieuw erkennings-decreet doe ik enkele voorstellen. Ten eerste, elke federatie verplichten tot het oprichten van een medische commissie die waakt over de medisch verantwoorde beoefening van de betreffende sport. Ten tweede, elke grote Vlaamse sportfederatie verplichten om bij het door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde personeel een sporttechnisch verantwoordelijke aan te duiden. De ervaring leert dat — op enkele uitzonderingen na — de sportfederaties investeren in administratief personeel, maar niet in sporttechnisch personeel. Deze sporttechnisch verantwoordelijke moet een universitair opgeleide en ervaren toptrainer zijn die belast is met onder andere evaluatie van het niveau van het trainerskader van de federatie, sporttechnisch beleid van de federatie, toezicht op de sporttechnische werking van de eventuele topsportschool, inbreng in de denkcél van de LCK, Landelijke Commissie Kadervorming, contacten met de deskundigen van de binnen- en buitenlandse universitaire instituten voor lichamelijke opvoeding.

Over de reglementering inzake propagandatoelagen doe ik twee voorstellen. Het oubollige koninklijk besluit van 28 april 1965 over propagandatoelagen staat vol anachronismen die door de staatshervorming verbijstreefd zijn. Zo komen volgens dit koninklijk besluit voor propagandatoelagen enkel atleten of ploegen in aanmerking die het prestige van België kunnen verhogen of de Belgische sport kunnen dienen !!! Tevens wordt het reglement inzake propagandatoelagen voor clubmanifestaties best aangevuld met een artikel dat bepaalt dat de benaming voor de manifestatie Nederlands zou zijn, zoals recentelijk vaak gevraagd door de Vlaamse cultuurverenigingen. Dus geen Flanders Cup meer, maar wel een Beker van Vlaanderen enzovoort.

Ik durf ook te vragen aan de voogdijminister van de BRTN dat de Raad van Bestuur van de BRTN volgende opmerkingen zou agenderen en er een bespreking aan zou wijden. Ten

eerste, meer aandacht in het medium TV voor de competities van de erkende Vlaamse sportfederaties en een billijker behandeling. Zo moeten erkende Vlaamse federaties geld betalen aan de BRTN, opdat hun competitie zou worden uitgezonden, terwijl aan vooral unitaire niet erkende federaties miljoenen wordt betaald om uit te zenden !! Ten tweede, bij de komende Olympische Spelen ook voldoende aandacht besteden aan de Paralympics, de spelen voor gehandicapte personen.

Ziedaar, mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, enkele bedenkingen en voorstellen van de Volksunie, die deze cultuurbegroting met heel wat reserves dan toch maar zal goedkeuren.

De Voorzitter : Ik stel vast dat de heer Decorte afwezig is. Hij wordt dus van de sprekerslijst geschrapt.

De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, zoals ieder jaar is de belangstelling voor de begroting van cultuur op dit late avonduur evenredig met het belang dat de Vlaamse Gemeenschap aan de haar zo moeilijk bevochten cultuurautonomie hecht. Mijnheer de Minister, ik durf er voor pleiten dat de nodige middelen ter beschikking worden gesteld van uw departement om uw belangrijke en veelzijdige taken naar behoren te kunnen vervullen.

Het is duidelijk dat de tijd waarin cultuur slechts als een toegevoegde economische waarde werd aanvaard, gelukkig achter ons ligt. Zelfs uw voorganger, mijnheer de Minister, kwam al vlug tot de bevinding dat de rentabiliteit van cultuur niet kan worden gemeten met markteconomische benaderingen en dat de wet van vraag en aanbod op dit domein dus niet zonder meer van toepassing is. De waarde van cultuurgoederen laat zich nu eenmaal niet reduceren tot een louter prijskaartje, zoals neoliberale economen ons soms willen voorhouden. Niemand onder ons echter die het belang van de economie voor ons leven en welzijn durft loochenen,

en dit belang strekt zich inderdaad ook uit tot het culturele domein : men kan zich bezwaarlijk een bloeiend cultureel leven voorstellen met als voedingsbodem een economische en sociale puinhoop. Naarmate de voorbije decennia het economische allesoverheersend dreigde te worden, ook in het politieke en het persoonlijke leven, kwam er gelukkig een tegenreactie op gang waarbij steeds meer mensen zich realiseerden dat de economische groei op zich het leven niet zinvol kan opvullen. Jaren geleden waarschuwde de Duitse socioloog Max Weber ons reeds voor een al te zakelijke en utilitaire wereld waarin geen plaats meer zou zijn voor mysterie en poëzie, en een nog oudere auteur hield ons voor dat de mens niet van brood alleen leeft. Een economisch streven naar meer welvaart moet dus kaderen in een ruimer begrip, waarin materiële voordelen in evenwicht worden gehouden door de ontwikkeling van sociale, morele en geestelijke ambities. Dit wil zeggen, door zich te bewegen op het vlak van de cultuur in de breedste zin van het woord, en op dit van het onderwijs natuurlijk, maar daar kom ik straks nog op terug. Ondertussen blijkt steeds meer dat de cultus van de homo economicus ook op maatschappelijk vlak ware ravages heeft aangericht. Het is duidelijk dat steeds meer bevolkingsgroepen worden uitgesloten van materieel en geestelijk welzijn, van opleiding, vorming en informatie. Dit resulteert in een verlies van vertrouwen in de rationaliteit van de maatschappelijke orde wat, in combinatie met de scepsis over de onmogelijkheid om deze te corrigeren, het wezen zélf van de democratie in gevaar brengt. Ook al omdat culturele bewustwording de politieke mondigheid in de hand werkt moeten er steeds meer middelen worden vrijgemaakt voor de culturele sector. Wij worden trouwens geconfronteerd met een nieuwe, dwingende opgave, te weten het leren samenleven in een multiculturele samenleving.

Niet alleen de jongste verkiezingsuitslagen, maar ook de recente spanningen vormen een signaal, vooral in grootsteden als Brussel en Antwerpen. De jongste rapporten van Koninklijk Commissaris Paula D'Hondt

Seeuws

zijn ook op het culturele vlak richtinggevend voor het beleid. Een multi-culturele samenleving betekent immers ook een rijkdom aan culturele patronen die op elkaar inwerken en elkaar bevruchten. De integratie van meerdere bevolkingsgroepen in een democratisch en pluralistisch bestel is niet alleen een noodzakelijkheid, maar het is voor onze eigen cultuur ook een unieke kans van verrijking. Sceptici onder ons zullen wellicht doen opmerken dat de cultuurspreiding tot op heden haar doel heeft gemist. De bestaande cultuurpolitieke instrumenten blijken voor een deel onvoldoende of ongeschikt om de toegang tot het culturele gebeuren te verruimen en bereiken, zo blijkt, hun doelgroepen niet. Dit mag nochtans geen argument zijn om de legitimiteit ervan in twijfel te trekken, want dezelfde opmerking geldt evengoed voor de zogenaamde democratisering van het hoger onderwijs. De sociale determinatie bepaalt nog altijd of men in staat zal zijn deze of gene culturele waarden te assimileren. Wie geboren wordt in een gezin waar kunst en cultuur onbekend en dus onbemind zijn, zal maar moeilijk alleen de weg vinden naar wat zich onder deze verzamelnaam aanbiedt. Om hieraan te remediëren zal men dus opnieuw moeten onderzoeken hoe men de toegankelijkheid van culturele goederen beter kan verbeteren. In functie hiervan lijkt het mij fundamenteel dat de onderwijspolitiek een integrerend bestanddeel vormt van een ruimere cultuurpolitiek die ernst maakt van haar eigen objectieven. Ik betreur dat onderwijs en cultuur nog steeds onder twee gezagsdragers vallen. Ik hoop dat wij ooit de dag meemaken dat onderwijs consequent als een deel van onze cultuur wordt beschouwd en dat deze twee onder één minister ressorteren. Sociale ongelijkheden in de participatie aan de artistieke cultuur, evenals verschillen in leefwijze en smaak, beantwoorden immers niet toevallig aan ongelijkheden in schoolse opleidingsniveaus, die op hun beurt parallel lopen met ongelijkheden in sociale afkomst. Hoeveel stemmen zijn niet reeds opgegaan om zich te beklagen over het cultureel deficit bij kinderen

en jongeren ? Kunst in de klas heeft dus duidelijk een nieuwe beleidsvisie nodig. Ik nodig de Minister uit om hierover een afspraak met zijn collega te maken. Een nieuwe relatie tussen kunst en onderwijs impliceert dan ook een voortdurende en dynamische vorming van de leerkrachten zelf en in dat opzicht moet kunst dus een logisch en verplicht onderdeel vormen van de lerarenopleiding aan de normaalscholen en aan de universiteiten.

Kunst kan voor de school een ideaal profileringsmiddel worden door, bijna zonder extra investeringen, een keuze aan te bieden uit een ongeheel rijk en gevarieerd cultureel aanbod.

Mijnheer de Voorzitter, in een Vlaams Parlement zou een pleidooi voor meer middelen voor cultuur eigenlijk overbodig moeten zijn, maar wij — en ik voel mij mee verantwoordelijk, zetten niet altijd consequent in werkelijkheid om wat wij met de lippen belijden. Wat ons, in tegenstelling blijkbaar met Nederland ontbreekt, is die viscerale reflex, waardoor wij als vanzelfsprekend in het verweer komen wanneer een stuk van ons cultureel patrimonium in gevaar komt. Ik moest hieraan denken toen ik in de krant las hoe Belgische historici in een geheim archief in Moskou tientallen uiterst belangrijke archiefcollecties hebben ontdekt. Terwijl Nederland een paar weken geleden met Rusland al een overeenkomst sloot voor de terugkeer van zijn archieven, staan onze wetenschappers vooralsnog met lege handen. Het is een toestand die symptomatisch is voor een gebrek aan alertheid die wij ons niet langer kunnen veroorloven. Doen wij alles wel beter wat we zelf doen ? Indien het antwoord inderdaad bevestigend is, dan moeten we het in de eerste plaats bewijzen op het domein waarvoor we jaren geleden onze culturele autonomie hebben bevochten.

Mijnheer de Voorzitter, ik zou willen besluiten met enkele punctuele opmerkingen die ik ook in de Commissie heb gemaakt en waarvoor ik de Minister wil waarschuwen.

Ten eerste zijn er bedenkingen over

het operagebeuren, waarop ook de verslaggever al alludeerde. Na de grondige structurele en artistieke hervormingen die geleid hebben tot één operagezelschap, kan er geen sprake van zijn om de bespeelbaarheid van twee plateaus in Antwerpen en Gent in vraag te stellen, zoals bleek uit uw voorzichtige begrotingsvooruitzichten. De stad Gent ondermeer is altijd haar financiële verplichtingen nagekomen en we krijgen tegen september 1993 één van de mooiste operagebouwen ter wereld ter beschikking van een eigen, enthousiast operapubliek. Mijnheer de Minister, alle afspraken ter zake moeten nu verder worden gehonoreerd, zoals het past tussen partners die een engagement hebben genomen en hun verplichtingen nakomen.

Ten tweede, heeft de Vlaamse Executieve in haar regeringsverklaring de intentie geuit om de overlegstructuren en het sociaal-cultureel werk te herstructureren. Het werkveld heeft hierop niet negatief gereageerd en bereidt zich intensief voor op een geargumenteerde debat over rol en taak van de beleidsvoorbereidende koepelorganisaties, de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling, en het Vlaams Centrum voor de Volksontwikkeling. Van het beleid hoort men echter niet dezelfde intentie om op een bedachtzame en overlegde manier te reageren. Ook dit is reeds door andere sprekers vermeld. Integendeel, zonder enige voorafgaande consultatie werden eenzijdige operaties in de begroting ingevoerd en moeten we vaststellen dat het krediet van het pluralistische VCVO met nagenoeg 800.000 frank wordt vermindert, en dit op een moment waarop in dit centrum aan een project wordt gewerkt rond de nieuwe uitdagingen voor het sociaal-cultureel werk en de heroriëntatie van de sector in het kader van de nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen. Er is ook het voorstel om gedurende twee jaar personeelsleden, die de overkoepelende organisaties verlaten, niet meer te vervangen. Dit is een maatregel die inhoudelijk op niets stoelt en die het lot van de koepelorganisaties afhankelijk maakt van toevallige omstandigheden bij het personeel. Een herstructurering van de overlegstructu-

Seeuws

ren in het sociaal cultureel werk verdient een weldoordachte besluitvorming en daarvoor, mijnheer de Minister, zijn wij wel vragende partij. In afwachting vragen wij u de voorgestelde ingrepen op te schorten. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Demeulenaere heeft het woord.

De heer J. Demeulenaere (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, na de uiteenzetting van mijn collega Berben over de cultuurbegroting zelf ga ik dieper in op de secties sport en toerisme. Bij de analyse van deze toch niet onbelangrijke secties in de cultuurbegroting heb ik mij laten leiden door een zin in een toespraak over cultuurbeleid, ik citeer : als de politiek de cultuur kwalitatief wil sturen drijft men af naar partijpolitieke of ministeriële willekeur. Einde citaat. Deze ondubbelzinnige taal werd uitgesproken te Elewijt op 22 juli 1991 in een slottoespraak van CVP-voorzitter Herman Van Rompuy op het colloquium Opnieuw een cultuurbeleid voor Vlaanderen, ingericht door de CVP-fractie van de Vlaamse Raad. Medio 1991, een half jaar voor de wetgevende verkiezingen was Patrick Dewael Cultuurminister, maar claimde de CVP het departement cultuur. Het is toch opzienbarend dat juist de CVP, die kwaliteit zo hoog in haar vaandel voert, die kwaliteit opzij zet in de meest uitgesproken persoonsgebonden materie, cultuur. Bij monde van haar voorzitter vraagt deze partij geen kwaliteit maar kwantiteit. De macht van het getal. De macht van het aantal. De macht van de zuilen.

Nu handel ik over het toerisme. Uiterst actueel en zeer opvallend is de aanstelling van de heer Jansens tot nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur van het VCGT. Deze aanstelling concretiseert de partijpolitieke en verzuilde praktijken. Hoe kan iemand die gepatroneerd wordt door het ACW een dergelijke functie naar behoren uitoefenen ? Hoe kan deze persoon een objectieve houding aannemen in verband met het sociaal toerisme ? Hij is toch tegelijkertijd vragende en biedende partij. De be-

leidsverklaring bevat prioriteiten die tussen 1991 en 1995 moeten worden gerealiseerd. Een groot aantal initiatieven worden op basis van de begroting in 1992 niet uitgevoerd. Ik geef enkele voorbeelden. Ten eerste, in de beleidsnota staat onder 3.1, infrastructuur, dat men moet uitgaan van toeristische ontwikkelingsplannen voor het richten van de subsidies naar de regio's. Het VCGT stelt aan de leden van de Vlaamse Raad geen toeristisch ontwikkelingsplan Vlaanderen voor. Integendeel, de subsidies toeristische uitrusting om dat de schragen worden van 30 miljoen verminderd tot 8 miljoen voor heel Vlaanderen. Ten tweede, in de beleidsnota staat dat het noodzakelijk is verder te gaan met de ondersteuning van de reserveringscentrale van de Horeca, BTR. In de begroting wordt de toelage verminderd. Ten derde, in de beleidsnota staat onder 3.18, kampeersector, dat men de overheidssteun zal verhogen. Het VCGT schrijft hiervoor geen budget uit. Hieruit besluit ik dat de Minister beleidsdoelstellingen onderschrijft die niet of onvoldoende zullen worden gerealiseerd.

Zoals reeds eerder gezegd is de sector van het sociaal toerisme nog steeds een typevoorbeeld van verzuiling. Elke vakbond, elke mutualiteit heeft zijn koepelorganisatie in deze sector. Het VCGT schrijft onder artikel 533.06, toelagen aan verenigingen van sociaal toerisme, een bedrag in van 13,4 miljoen frank voor subsidiëring aan 50 ten honderd van de propaganda, de voorlichting en de animatie van het sociaal toerisme. Uit de beleidsverklaring valt af te leiden dat deze sector ook een beroep wil doen op het belangrijke promotieartikel 523.01, dat kredieten bevat voor onder andere deelname aan beurzen. Dat kan niet, aangezien de sector sociaal toerisme hiervoor via artikel 533.06 reeds financiële middelen krijgt conform de bepalingen van het koninklijk besluit op het sociaal toerisme. Ik beweer trouwens dat de verdeling van de subsidies niet ernstig gebeurt. Ook het Rekenhof maakte hierover een opmerking. Bovendien is deze subsidiepost een overlapping met de subsidie voor Volksontwikkeling en Jeugd en wel-

licht ook met de subsidie van de mutualiteitscentra. Een kleine illustratie : een tijdschrift over vrijetijdsbesteding kan zowel door Volksontwikkeling als door het VCGT gesubsidieerd worden.

De verhoging van de kredieten voor logiesverstreckende bedrijven is een goede zaak, temeer daar ze worden aangewend voor ondersteuning van de modernisering. Toch is er een achterstand in de uitbetaling van de premies. Bovendien worden er nog premies aangevraagd door niet-vergunde bedrijven in exploitatie. Deze kunnen zonder verlies van premie illegaal hun werk verder zetten. Quid indien het budget onvoldoende zou zijn om alle aangevraagde premies uit te betalen ? De beleidssector is vaag over de toekomstperspectieven van deze sector. Vlaanderen vakantie-land is een gedegen promotie. De idee om volgend jaar ook instellingen voor sociaal toerisme in de brochure op te nemen, lijkt tegenstrijdig. Men lokt aldus een confrontatie uit tussen beide sectoren die elk een eigen doelgroep hebben. Wij kunnen hier gerust spreken van een anomalie, een kaakslag voor de eenmanszaken, de kleinere hoteliers maar tevens voor de cafés en restaurants. In feite is heel de horecasector het slachtoffer. In deze sector werken vele duizenden mensen. Zij verwerven er hun inkomen en betalen belastingen. Dit geldt trouwens ook voor de werkgevers. Met hun belastingen gaat men dan instellingen subsidiëren die, dank zij die subsidie, oneerlijke concurrentie kunnen voeren met de horecasector.

Mijnheer de Minister, u zal wellicht aanvoeren dat het sociaal toerisme een andere doelgroep heeft dan de horeca. Dat is inderdaad juist. Wij zijn niet gekant tegen sociaal toerisme, maar wij moeten toch vaststellen dat het sociaal toerisme teveel cliënten afsnoept van de horeca die kunnen betalen maar omwille van hun zuilgebondenheid erin slagen gebruik te maken van het sociaal toerisme. Mijns inziens moet in het decreet worden bepaald welke inkomensgroepen mogen en kunnen worden toegelaten tot het sociaal toerisme. Het gaat immers niet op dat een directeur-generaal met een genereuze

Demeulenaere

wedde, betaald door de belastingbetaler, nog eens profiteert van diezelfde belastingplichtige en de plaats inneemt van de eenvoudige werkmans met een bescheiden inkomen die niet terecht kan in de toeristische sector die voor hem is voorbehouden.

Bij de Vlaamse Raad werd een nieuw ontwerp van decreet ingediend inzake de kampeersector. Nochtans worden op de begroting geen kredieten uitgetrokken voor dit nieuw initiatief. Sta mij toe, mijnheer de Minister, u te herinneren aan de markante uitspraak van één van uw gewezen medewerkers : Bredene is een negerdorp. Ik ga met die uitlating niet volledig akkoord, maar ik moet wel toegeven dat zij werd ingegeven door bepaalde mistoestanden in de kampeersector.

De invoering van een toeristische belasting ergert ons. De beleidsnota spreekt ter zake van een contributie van het toeristisch bedrijfsleven. Dit is absurd. Onze fractie zal zich hiertegen verzetten omdat de belastingdruk in de toeristische sector reeds abnormaal hoog is en deze sector bovendien zeer belangrijk is voor de werkgelegenheid.

Mijnheer de Voorzitter, ik kom nu tot mijn besluit. Er moet dringend werk worden gemaakt van een toeristisch actieplan Vlaanderen, een marketing-plan inzake infrastructuurontwikkeling, strategie, onthaal en promotie dat uitgaat van de noden van de regio's en van de toerist en niet van de noden van de zuilen. In het VCGT moet er absolute prioriteit verleend worden aan de oprichting van een dienst binnenlands produkt, met een eigen imago ten dienste van de Vlaamse toeristische markt. Enkel een beleid waarin het economische en het sociaal toerisme op een rechtvaardige manier worden behandeld, met aandacht voor hun eigen profiel en hun eigen noodwendigheden, kan op een positieve manier bijdragen tot de ontwikkeling van het toerisme in Vlaanderen. Als men echter, zoals aangekondigd door de CVP-voorzitter, de kwaliteit vervangt door de kwantiteit, zal ook het toerisme ten ondergaan aan een ver-

zuilde mentaliteit, waar men enkel aandacht heeft voor de belangen van de door u allen gekende organisaties. Tot mijn spijt moet ik vaststellen dat ook de sport gevangen zit in de macht van het getal. Enkele eenvoudige voorbeelden kunnen dit illustreren. Waarom werden in de begroting 1992 de toelagen aan de socialistische centrale voor sportbeleid en aan het christelijke overlegcentrum voor de sport verdubbeld ? Zij krijgen nu ineens 200.000 frank, terwijl de toelagen aan het liberaal overlegcentrum voor de sport en aan de VU-sportcommissie behouden blijven op 100.000 frank. Vorig jaar kregen deze overlegstructuren allemaal hetzelfde. Nu wordt er een opvallend onderscheid gemaakt. Het is werkelijk dramatisch vast te stellen dat de helft van de middelen van BLOSO worden aangewend als personeelskosten. Hier geldt letterlijk de macht van het getal.

Mijnheer de Minister, u stelt een goede werking van BLOSO voor. In dat verband zou ik u toch willen vragen erop toe te zien dat de onderlinge samenwerking tussen die centra wordt geactiveerd, onder meer door het aan elkaar uitlenen van materiaal. De regels inzake veiligheid en hygiëne moeten niet alleen in privé-bedrijven worden gerespecteerd, ook bij BLOSO is dat een must. Een toelage geven van 50 frank per uur voor werken die ongezond zijn is in mijn ogen geen oplossing. In Nieuwpoort werd een werkhuis gebouwd waar onder meer polyestertuig zal worden hersteld. Daar zou de veiligheid wel optimaal zijn. Betekent dit dan dat al het polyester materiaal daar zal worden gerepareerd ? In Oostende bouwt BLOSO een infrastructuur uit voor 64 overnachters. Weet de Minister dat het sanitaire blok zich op een andere plaats bevindt ? Weet hij dat er daar al evenmin een refter is ? In Brugge is er een magnifieke atletiekpiste, maar horden en startblokken ontbreken.

Tenslotte nog dit. Sport en toerisme zijn inderdaad in hetzelfde bedje ziek. Waar toerisme voortaan wordt geleid door iemand met ACW-signatuur is de voorzitter van de Raad van Bestuur van BLOSO een CVP-sena-

tor. Ik heb geen moeite met de persoon van mijnheer Diegenant, maar wel met het feit dat ook deze parasitaire wordt overheerst door partijpolitieke belangen, daar waar zij op de eerste plaats de belangen van de sportieve burger dient te behartigen. Zolang bepaalde personen terzeldertijd rechter en beklagde kunnen spelen is er iets fundamenteel mis. Uiteraard geldt dit ook in de sectoren sport en toerisme.

Om al deze redenen zal mijn fractie de cultuurbegroting dan ook niet goedkeuren.

De Voorzitter : Mevrouw Creyf heeft het woord.

Mevrouw S. Creyf (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de bespreking van de begroting 1992 en het programmadecreet zou ik de bijzondere band tussen Vlaanderen en Brussel willen onderstrepen en willen pleiten voor een geactualiseerde beleidsvisie op dit gebied. Vertrekkende van de idee dat er een eigentijdse visie nodig is op de band Vlaanderen-Brussel zal ik daarbij in het bijzonder vier aspecten behandelen.

Ten eerste, vanuit Vlaanderen moeten wij de bijzondere band met Brussel goed onderhouden. Door de laatste staatshervorming werd een goede institutionele structuur tot stand gebracht : de band tussen Vlaanderen en de Vlaamse Brusselaars is ook institutioneel erkend. Vanuit Vlaanderen werden ten aanzien van Brussel reeds heel wat beleidsnota's of beleidsvoorstellen geformuleerd. Ik denk hierbij in het bijzonder aan de beleidsbrief van Gemeenschapsminister Weckx.

Ook in deze begroting vinden we een aantal belangrijke prioriteiten terug. Zo wordt de dotatie aan de Gemeenschapscommissie verhoogd met ongeveer 10,5 ten honderd, vooral om haar slagkracht op het gebied van welzijn en gezondheid te verruimen. Zeer belangrijk is ook dat de nodige financiële middelen uitgetrokken worden om de tijdelijke huisvesting van de Ancienne Belgique, de Beurschouwburg en het Kaaithater in het ABC-complex te financieren. De re-

Creyf

gionale TV-zender in Brussel en de voortzetting van acties in het kader van Bruisend Brussel zijn zeer belangrijk voor de versterking van de Vlaamse aanwezigheid en van de Nederlandse taal in Brussel. De heer Denys vroeg zich af of TV-Brussel nodig was. Ik zou daarop willen antwoorden dat Brussel nood heeft aan een eigen communicatie- en media-beleid. In dit beleid is TV-Brussel niet de enige pijler, maar wel een belangrijke pijler. TV-Brussel moet echter passen in een globaal beleid. Het zou goed zijn mocht het media-beleid in Vlaanderen meer aandacht schenken aan Brussel dan tot nog toe het geval is.

Ten tweede, een geactualiseerde beleidsvisie inzake de band Vlaanderen-Brussel, is nodig. Wij blijven volledig achter de huidige institutionele structuur en beleidsnota's staan. Maar zoals op tal van andere Vlaamse beleidsdomeinen wordt ook het Vlaams beleid tegenover Brussel evenwel met een aantal nieuwe uitdagingen geconfronteerd. Het Vlaams beleid dient nu reeds deze nieuwe uitdagingen te onderkennen en daarop een geactualiseerde, eigentijdse beleidsvisie te ontwikkelen.

Als nieuwe uitdagingen zien wij onder meer de volgende. Op institutioneel vlak willen wij hier zeker niet vooruitlopen op de resultaten van de Gemeenschapsdialoog, maar toch willen we hier nu al uitdrukkelijk stellen dat ook na de rechtstreekse verkiezing van de Vlaamse Raad, de aanwezigheid van de Vlaamse Brusselselaars in de Vlaamse Raad gewaarborgd moet blijven. De volgende institutionele fase is uitermate belangrijk voor de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Op dit ogenblik participeren de Brusselse Vlamingen aan het beleid in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. In de Brusselwet zijn waarborgen ingebouwd om te beletten dat de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve zouden besturen tegen de Vlaamse Gemeenschap. Dezelfde wet voorziet in de autonomie van de Brusselse Vlamingen in alle aangelegenheden die het onderwijs, de cul-

tuur, het welzijn en de gezondheid betreffen. De Brusselse Vlamingen hebben in Brussel participatie aan het beleid afgedwongen van de Franstaligen. Het kan toch niet of het zou toch al te straf zijn indien de Brusselse Vlamingen na de volgende institutionele hervorming, niet zouden kunnen participeren aan het beleid van de gemeenschap waartoe ze behoren. Het gevaar bestaat dat wanneer Vlaanderen over een eigen rechtstreeks verkozen parlement zal beschikken, Vlaanderen en Brussel uit elkaar zullen groeien. Precies daarom willen wij uitdrukkelijk stellen dat de institutionele band tussen Vlaanderen en de Vlaamse Brusselselaars niet mag worden verbroken. In Brussel is ook te merken dat de relatie Wallonië-Brussel aan het evolueren is. De Franse Gemeenschap hevelt steeds meer bevoegdheden en middelen over naar de Franstalige Brusselselaars waardoor langzaam maar zeker een vervreemding tussen beide moet optreden. Bovendien verwacht het Waalse Gewest steeds meer financiële tussenkomsten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De verhouding tussen Vlaanderen en Brussel is op een andere wijze geëvolueerd. De Brusselse Vlamingen zijn een blijvende minderheid binnen de Vlaamse Gemeenschap en kiezen voor een trouwe band met Vlaanderen. Maar ook Vlaanderen heeft voor Brussel gekozen. Bij decreet van 6 maart 1984 werd Brussel tot hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap gekozen. En dat houdt consequenties in. Vlaanderen moet in zijn beleid ten aanzien van Brussel een nieuwe dimensie toevoegen: het moet zijn verwachtingen uitspreken ten aanzien van Brussel-Hoofdstad. Vlaanderen moet zich in dat verband als eisende partij opstellen. Het moet zich bijvoorbeeld uitspreken over de economische ontwikkeling die ten dienste moet staan van Vlaamse bedrijven. Vlaanderen moet duidelijk zijn in wat het van Brussel verwacht inzake mobiliteitsbeleid, inzake ruimtelijke ordening, leefmilieubeleid . . . en uiteraard in wat het van Brussel verlangt als cultuurpodium voor Vlaanderen. We betreuren het dat in de beleidsnota over het Vlaams buitenlands beleid van de Voorzitter van de Vlaam-

se Executieve geen aandacht werd besteed aan de belangrijke rol die Brussel als hoofdstad van Vlaanderen kan spelen in het Vlaams buitenlands beleid. Omwille van zijn Europese en internationale roeping biedt Brussel aan Vlaanderen heel wat uitstralingsmogelijkheden en is het de toegangspoort voor tal van internationale contacten. Vlaanderen heeft zich in zijn beleid ten aanzien van Brussel tot nu toe te veel beperkt tot de gemeenschapsmateries. Nochtans heeft de Brusselwet met de oprichting van de nieuwe Brusselse Instellingen, een nieuwe dynamiek doen ontstaan in Brussel. We moeten erkennen dat Brussel als Hoofdstedelijk Gewest goed functioneert. Het wil op een aantal terreinen ook een actieve rol spelen. Zo is Brussel bijvoorbeeld traag maar zeker zijn achterstand op het gebied van het leefmilieu aan het inhalen. Vlaanderen en Brussel doen er goed aan samen aan tafel te gaan zitten voor problemen zoals het leefmilieu, maar ook voor de oplossing van het mobiliteitsvraagstuk, de noodzakelijke infrastructuraanpassingen. Brussel en Vlaanderen moeten intergewestelijke akkoorden afsluiten inzake planning en inzake verdeling van onkosten.

Ten derde, de Europese en internationale roeping van Brussel is een vaststaand feit. Mens en ruimte heeft zopas een studie beëindigd in opdracht van Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest Chabert over de impact van de Europese instellingen in Brussel. De studie onderlijnt vooral de globale economische impact die zwaar positief is. Ik wil echter niet blind zijn voor de negatieve gevolgen. De EG-ambtenaren en een nog steeds groeiend aantal functionarissen van internationale organisaties werken te Brussel, maar wonen voor het grootste deel in Vlaams-Brabantse gemeenten. Welk beleid dient men te voeren om goede relaties met hen aan te gaan en om te verhinderen dat zijn de verfransingsdruk nog doen vergroten? Vlaams-Brabant voelt ook de druk van de verstedelijking in de sterk stijgende grond- en huurprijzen, en die druk laat zich zelfs voelen buiten Vlaams-Brabant in de omliggende arrondissementen tot Ninove, Aalst, Leuven, Mechelen enzovoort.

Creyf

In veel gemeenten kunnen de jonge Vlaamse gezinnen geen betaalbare gronden of huurwoningen meer krijgen en zijn bijgevolg verplicht uit te wijken. De gemeentebesturen kunnen de toestand op een oververhitte woningmarkt niet alleen aan en hebben dringend decretale en financiële hulp nodig om de sociale verdringing van de eigen inwoners tegen te gaan. De ruimte ingenomen door bedrijfszones, kantoorgebouwen, luchthaven, wegen enzovoort wordt steeds groter. De leefbaarheid van de landbouw wordt in vraag gesteld. Deze ontwikkelingen brengen economische voordelen met zich mee, maar anderzijds vormen zij ook een bedreiging voor de leefbaarheid van de betrokken gemeenten voor de plaatselijke bevolking, voor het landschap en het leefmilieu. De sociale verdringing in Vlaams-Brabant is reëel. Om deze ontwikkelingen te beheersen moet een omvattend en geïntegreerd beleid worden gevoerd. Met het oog op een geïntegreerde aanpak van de specifieke problematiek in Vlaams-Brabant wordt door het programma-decreet een investeringsfonds voor grond- en woonbeleid voor Vlaams-Brabant opgericht. Naast de Vlaamse Gemeenschap zullen ook diverse overheidsorganen en de privé-sector hierin kunnen participeren. Vanaf de start in 1992 zal dit fonds over een financiële beleidsruimte van 1 miljard beschikken. De Vlaamse Executieve zal een deel van de financieringslast van dit fonds ten laste leggen van de Vlaamse begroting. Daartoe werd in de begroting voor 1992 een niet-gesplitst krediet van 100 miljoen voorzien. Er worden initiatieven in het vooruitzicht gesteld onder meer op het gebied van huisvesting, mobiliteit en sociale voorzieningen. Hoewel het positief is dat het vast voornemen bestaat om iets aan de problematiek van Vlaams-Brabant te doen en daartoe een instrument tot stand wordt gebracht, betreuren wij ten zeerste dat er ter zake geen enkele beleidsvisie en concreet actieprogramma wordt ontwikkeld. Ook de SERV drong daarop in zijn advies sterk aan ! Wij dringen er dan ook ten sterkste op aan dat dit nieuwe infrastructuurfonds zou optreden op basis

van een duidelijk beleidsplan en actieprogramma en dat dit beleidsplan zo vlug mogelijk zou worden besproken in het Advies- en Overlegcomité Brussel en Vlaams-Brabant van de Vlaamse Raad.

Mijnheer de Voorzitter, ik kom nu tot mijn vierde punt dat ik bondig zal uiteenzetten. Wij dienen vanuit Vlaanderen te streven naar meer kennis van zaken, naar meer terreinkennis wat Brussel en Vlaams-Brabant betreft. Het Advies- en Overlegcomité Brussel kan hierin een actieve rol spelen. Het moet aan informatieverwerving doen over de situatie van de Brusselse Vlamingen, over de woonproblemen en de mogelijkheden van het Infrastructuurfonds, over de gevolgen van de EG-aanwezigheid enzovoort. Meer in het algemeen pleit ik ervoor dat alle gemeenschapsministers hun beleid ten aanzien van Brussel en Vlaams-Brabant komen toelichten in het Advies- en Overlegcomité. In de toekomst willen wij ook meer dan sectie 99 — Brusselse initiatieven van de Vlaamse begroting bespreken. Wij hopen dat wij daarbij kunnen rekenen op de medewerking van de Vlaamse Executieve.

De Voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer J. Van Hauthem (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, aanzien mijn spreektijd beperkt is zal ik bondig zijn. Eerst en vooral zou ik het willen hebben over één aspect van het beleid ten aanzien van Brussel, dat door mevrouw Creyf ook werd aangehaald, met name de problematiek van de eventuele overheveling van bevoegdheden en middelen van de Vlaamse Raad naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie van het Brussels Gewest. Het is zo dat van bij de start van de Vlaamse Gemeenschapscommissie hierover nogal wat verwarring bestond. Een aantal leden wensten dat zoveel mogelijk bevoegdheden zo spoedig mogelijk zouden worden overgeheveld van de Vlaamse Raad naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Gelukkig is dat niet doorgegaan. Van bij de aanvang reeds waarschuwde ik

de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor een dergelijk scenario, precies omdat het de banden tussen Vlaanderen en Vlaams Brussel zou doen verwelken tot een paar financiële vezels die al gauw zouden worden doorgeknipt. Trouwens, in de beleidsverklaring van de Vlaamse Regering staat het hoofdstuk over Brussel, samen met de rubriek externe aangelegenheden, onder het grote hoofdstuk Vlaanderen in de wereld. Dat lijkt mij vrij symbolisch, maar dan wel in de negatieve zin.

Mijnheer de Minister, de standpunten aangaande de overheveling van zoveel mogelijk bevoegdheden en middelen zijn nu wat afgezwakt. Daarom zou ik u, naar aanleiding van deze begroting, willen vragen welke filosofie u er ter zake op nahoudt. Wat moet worden overgeheveld en in functie van wat ? In uw beleidsverklaring las ik dat ten eerste het domein en ten tweede de efficiëntie uw uitgangscriteria zijn. De efficiëntie kan echter zeer elastisch zijn. Inderdaad, vandaag is het ene efficiënt en wordt het overgeheveld omdat men ervan uitgaat dat de Vlaamse Gemeenschap daar beter zelf kan voor zorgen — wat in een aantal gevallen wel zo zal zijn —, maar morgen kan wat anders als efficiënt worden beschouwd en worden overgeheveld enzovoort. Ik vrees dat men hierdoor de deur op een kier zet ; dat men weet waarmee men begint, maar dat men niet weet waarmee men eindigt, zodanig dat het gevaar bestaat dat op een aantal essentiële domeinen als het ware een tweesporenbeleid zal worden gevoerd. Het ene beleid zal in de Vlaamse Raad voor Vlaanderen worden ontwikkeld, terwijl een ander, misschien zelfs tegengesteld beleid in de Gemeenschapscommissie voor de Brusselse Vlamingen zal tot stand komen. Wat is nu precies de filosofie ? Hoe ziet u die overheveling van bevoegdheden en middelen van de Vlaamse Gemeenschap naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel, niet alleen nu, naar aanleiding van deze begroting, maar ook op middellange en lange termijn ?

Een volgend punt — ik heb het reeds aangehaald tijdens mijn interpellatie

Van Hauthem

van de vorige vergadering van de Vlaamse Raad over TV-Brussel, behandelt de vermenging van gewesten en gemeenschapsbevoegdheden. Ik heb u toen reeds een aantal voorbeelden aangehaald. Graag zou ik daarover uw standpunt kennen. Graag ken ik ook uw standpunt over wat zich vorig jaar binnen al de instellingen van het Brussels Gewest heeft voorgedaan. Toen werd een resolutie goedgekeurd die geleid heeft tot een gemengde commissie binnen de Brusselse instellingen om het overleg met mensen en groepen binnen het Brussels Gewest van buitenlandse oorsprong te organiseren. Het gaat mij niet om de inhoud van wat die commissie doet. Het gaat mij om de vorm want de tekst die daartoe heeft geleid werd in alle vergaderingen van de instellingen van het Brussels Gewest goedgekeurd. Dat wil zeggen zowel in de Brusselse Gewestraad als in de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. In mijn ogen kan dat niet want elke vergadering heeft zijn bevoegdheden. Zeker waar het de scheiding tussen gewesten en gemeenschapsbevoegdheden betreft, werd die regel hier geschonden. Hetzelfde geldt voor de inhoud. Die commissie is proportioneel verdeeld. Hierin zetelen uiteraard voor het grootste gedeelte Franstaligen, maar ook Nederlandstaligen. Die commissie moet advies geven over elke wetgevende ordonnantie, verordening, voorstel of ontwerp van verordening of van ordonnantie dat wordt ingediend, hetzij in de Gewestraad, hetzij in de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, hetzij in de Vlaamse Gemeenschapscommissie die betrekking heeft op feiten waar de vreemdelingenproblematiek om de hoek komt kijken. Ik geef u een concreet voorbeeld. Wanneer in de Vlaamse Gemeenschapscommissie een voorstel of ontwerp wordt ingediend met betrekking tot het onderwijs, en waar in dit ontwerp ook de vreemdelingenproblematiek in het onderwijs ter sprake komt, moet dat ontwerp verplicht aan die Gemengde Commissie worden voorgelegd. Ik weet dat het hier niet om een bin-

dend advies gaat. Die Gemengde Commissie kan alleen advies geven. In mijn ogen is dit echter een uitholling van de autonomie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Wanneer wij zulk voorstel of ontwerp in verband met vreemdelingen in het Vlaams onderwijs in Brussel naar die Gemengde Commissie verzenden, betekent dit dat ook Franstaligen hun zeg hebben over wat er in het Vlaams onderwijs gebeurt. In mijn ogen kan dat niet. Graag verneem ik uw ideeën hieromtrent want u bent nog steeds de voorgedij-Minister. Kan u in de toekomst iets doen tegen dergelijke voorstellen van resolutie die in de Vlaamse Gemeenschapscommissie werden goedgekeurd? Mijnheer de Minister, ziedaar de twee punten waarover ik graag met u heb gepraat. Ik dank u bij voorbaat voor uw antwoord.

De Voorzitter : Aangezien de heren Anciaux en Van Rossem niet aanwezig zijn worden zij van de sprekerslijst geschrapt.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik zal de algemene opmerkingen die mijn collega Dierickx heeft gemaakt niet herhalen. Ik wens aan de Minister twee concrete problemen voor te leggen die wij in de Commissie even hebben besproken.

Mijnheer de Minister, het eerste probleem heeft te maken met het dossier van de ontzuiling. Wij hebben het daarover gisteren tijdens de algemene bespreking reeds gehad. Ik wens echter een aantal facetten in herinnering te brengen die te maken hebben met uw departement.

De programmawet voorziet een bepaalde afslankingsoperatie voor de koepels met in het kader van wat het regeerakkoord de betere coördinatie noemt. Ik verschil van mening met bepaalde collega's of hiermee een reële stap is gezet naar ontzuiling. Ik vraag mij ook af of dit de goede methode is. Ook wil ik aandringen op iets wat u in de Commissie zelf heeft gezegd, namelijk dat u op korte termijn — naar aanleiding van de begro-

ting 1993 — uw visie daarop zou bekendmaken aan de Commissie, zodat daarover kan worden beraadslaagd. Het is de bedoeling eerst de globale visie en de bijhorende maatregelen te onderzoeken en van daaruit concrete stappen te zetten.

Hetzelfde geldt voor de evaluatie van de decreten. Dat is een dossier dat al jarenlang aansleept en dat nooit tot concrete initiatieven heeft geleid. In uw memorie van toelichting bij de begroting meldt u dat u de vormingsinstellingen meer middelen zal geven, maar dat u tevens een verhoogde drempel zal invoeren. U anticipeert aldus op discussies die niet ten gronde gevoerd zijn om een aantal stappen te zetten die niet de goede richting uitgaan. Vandaar dat ik, ten einde discussies over sluipende besluitvorming te vermijden, aandrings dat u uw concrete planning ter zake bekend zou maken zodanig dat wij in de Commissie voor de Cultuur en in de Werkgroep Ontzuiling initiatieven kunnen nemen. Wat ons betreft mag daarover geen misverstand bestaan. Men kan natuurlijk ook het deksel op het dossier zetten en dan blijft alles hetzelfde.

Mijnheer de Minister, u hebt daarstraks op een opmerking van een collega van de PVV-fractie gezegd dat de jeugdsector niet zo verzuild is. Mag ik u herinneren aan een brief die u waarschijnlijk hebt gekregen, waarin een belangrijk gedeelte van de jeugdsector, op 25 maart van dit jaar, opmerkingen heeft gemaakt in verband met het verzuilend effect van het decreet over de gemeentelijke inspraak dat we tijdens de vorige legislatuur hebben goedgekeurd — wij hebben toen tegengestemd — en waarbij er op gewezen wordt dat voornamelijk artikel 6 van het decreet niet aangepast is aan de reële ontzuilende werking van 200 adviesraden in Vlaanderen. Toen hebben wij vruchteloos getracht artikel 6 te veranderen. De jeugdsector komt daar nu op terug en mijn vraag is dan ook concreet of u deze wensen opvolgt.

Wat de ontzuiling betreft wil ik u nog herinneren aan een vraag die ik reeds in de Commissie heb gesteld. U weet

dat er tientallen klachten worden ingediend bij de Cultuurpactcommissie met betrekking tot de toepassing van het Cultuurpact, meer bepaald inzake de participatie van de gebruikers in een aantal officiële adviesorganen. Er zijn meerdere klachten geweest van de BVVO in verband met vertegenwoordiging van de gebruikers in de Hoge Raad voor Volksontwikkeling. De Cultuurpactcommissie heeft daarover nu een belangrijke uitspraak gedaan. Zij heeft de Executieve aanbevolen een aantal maatregelen te treffen zodat de participatie van de gebruikers beter gerealiseerd kan worden. Ik heb daarop in de Commissie geen antwoord gekregen. Ik denk dat het antwoord van de Executieve op die adviezen ook ontzuilend kan werken.

Een tweede probleem dat ik met u even wil aankaarten handelt over de voorstellen die mevrouw D'Hondt in een brochure van april 1992 heeft gedaan met betrekking tot de ondersteuning vanuit de Vlaamse Gemeenschap van de organisaties van migranten. In haar interessante brochure heeft zij tot besluit een aantal concrete voorstellen geformuleerd. Zij pleit voor een centrum dat zowel op het niveau van de kunsten als op het niveau van het sociaal-cultureel werk initiatieven zou nemen. Zij pleit voor de effectieve ondersteuning op het niveau van de gemeenten van initiatieven van migranten. Tenslotte pleit zij ook voor, en zij laat eigenlijk twee denkpijlen open, ofwel een raamdecreet waarbij verenigingen van migranten kunnen worden gesubsidieerd ofwel voor de aanpassing van het bestaande decreet van sociaal-cultureel werk zodat migrantenorganisaties daarvan gebruik kunnen maken. Zij steunt zich onder meer, maar niet uitsluitend, op een aanbeveling van de Hoge Raad voor Migranten van november 1989 en van de Hoge Raad voor Volksontwikkeling van maart 1992. Haar prijskaartje ligt lager dan de aanbeveling van de Hoge Raad. Ik heb hierover echter nog de volgende vragen : ten eerste, is het juist dat er in de Executieve nog meningsverschillen bestaan over de subsidiëring van deze initiatie-

ven ? Is er daarover een contact met uw collega, mevrouw Demeester, die toch de coördinator is voor deze problematiek ? Is er daarover discussie en kan dit eventueel leiden tot het terugschreeven van de beloften die u in de Commissie hebt gedaan ? Ten tweede, aanvaardt u de concrete aanbevelingen en denkpijlen van mevrouw D'Hondt ? Zet u daar een planning, ook een budgettaire planning op ? Wanneer kunnen wij dat verwachten ? (*Applaus bij A GA LE V en de SP*)

De Voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, collega's, op dit ver gevorderde uur zal ik trachten kort te zijn. Toch zal ik proberen een inspanning te doen om in te gaan op een aantal concrete vragen die mij werden gesteld en waarop het antwoord niet in het verslag zou zijn terug te vinden. Er werden inderdaad een aantal vragen gesteld ofwel omdat zij bij de bespreking in de Commissie niet aan bod zijn gekomen ofwel omwille van het feit dat wij in de Commissie over het onderwerp heen zijn gegaan. U moet evenwel daarachter geen enkele kwade bedoeling zoeken.

Mijnheer de Voorzitter, vooraleer concreet op de gestelde vragen in te gaan, wil ik de verslaggever danken voor zijn schriftelijk en ook mondeling verslag.

Ik ben van oordeel dat dit debat bij momenten goed was en zelfs van een hoog niveau. Het zou misschien beter zijn — en ik hoop dat wij daartoe ooit de gelegenheid krijgen — meer aandacht te besteden aan uiteenzettingen zoals de heren Dierickx en Seeuws ze hebben gehouden. Ik meen dat wij op dat ogenblik een meer maatschappelijk gefundeerd debat zouden krijgen over cultuur, debat dat wij in deze Vlaamse Raad moeten kunnen voeren. Ik zal daarbij nu niet blijven stilstaan, omdat ik nu eenmaal een keuze moet maken. Ik meen bovendien dat een dergelijk debat beter niet wordt gehouden naar aanleiding van de bespreking van de begroting omdat in een dergelijk debat vele technische vragen worden

gesteld. Ik zal in ieder geval van mijn kant een inspanning doen, en misschien moeten wij onze creativiteit laten werken hoe dit debat vanuit de Commissie kan worden aangebracht in de vergadering van de Vlaamse Raad. Wij moeten de kans krijgen het maatschappelijk belang van cultuur binnen onze gemeenschap fundamenteel uit te praten ; ik meen dat zulks in het verleden veel te weinig is gebeurd. Ik kan mij trouwens geen grote debatten herinneren over de maatschappelijke betekenis van cultuur.

Ik kom nu tot een aantal punctuele vragen die door verschillende sprekers werden gesteld in verband met de sector van de sport en het toerisme. Wat deze twee sectoren betreft mag men niet uit het oog verliezen dat de Vlaamse Raad via diverse decreten, onder meer met het decreet op het bestuurlijk beleid en nog andere decreten betreffende de sector toerisme, het inzicht had deze bevoegdheden maximaal aan de paracommunautaire instellingen door te spelen. Wanneer men de Minister dus concrete vragen stelt nopens het gebruik en het toekennen van toelagen, evenals over beleidsbeslissingen enzovoort, mag men niet vergeten dat de Vlaamse Raad gewild heeft dat naar deze instellingen een grote autonomie zou gaan. De enige voogdij die de Minister nog heeft is het negatief administratief toezicht. In feite wordt het beleid gevoerd door de betrokken raden van bestuur. Ter zake werden een aantal vragen gesteld, waarop ik niet zal antwoorden maar die mij wel interesseren. Trouwens, ik heb af en toe mijn wenkbrauwen gefronst bij het horen van sommige opmerkingen, die ik als voogdijminister aan de vertegenwoordigers van de Executieve, die toegevoegd zijn aan deze parastatalen zal overmaken om hen te vragen ter zake hun bevoegdheid uit te oefenen. Immers, indien inderdaad een aantal van die zaken die hier werdenesignaleerd, effectief zouden zijn gebeurd buiten de bevoegdheid van de betrokken paracommunautaire instelling dienen zij in ieder geval hun controlerende functie uit te oefenen en de Minister daarvan op de hoogte te stellen. Inderdaad, indien er be-

Weckx

paalde misbruiken of afglijdingen zijn dienen deze op een of andere manier te worden rechtgetrokken, ook al zou de Minister op dat ogenblik op een negatieve manier moeten ingrijpen door zijn regeringscommissaris opdracht te geven eventueel een veto uit te spreken ten einde de Minister toe te laten dat veto te bekrachtigen. Ik wou dit ter inleiding toch even stellen in verband met de sportsector en de sector van het toerisme.

Verschillende leden hebben in hun uiteenzettingen de problematiek van de Nationale Loterij naar voren gebracht. Verleden jaar werd door het nationaal Parlement een nieuwe wet goedgekeurd waardoor de Nationale Loterij een openbaar bedrijf is geworden. Op dit ogenblik is er evenwel weinig of geen ruimte voor overdracht van middelen naar de gemeenschappen. Wel zal er opnieuw overleg worden gepleegd over de criteria. Het zal daarbij onder andere gaan over de mogelijke ontkoppeling van enerzijds de overheidstoelage en anderzijds de toelage van de Nationale Loterij. Het huidige systeem vraagt immers een bewijs van toelage vanwege de gemeenschap alvorens men in aanmerking kan komen voor een eventuele toelage van de Loterij. In voorbereidende besprekingen onder ambtenaren wordt gesuggereerd beide toelagen los van mekaar te beschouwen. In elk geval zal ter zake in uitvoering van artikel 18 van de wet van 22 juli 1991 een akkoord moeten worden afgesloten en zal aan de gemeenschap advies moeten gevraagd worden. Ik signaleer u echter dat ik voor 1992 nog geen dossiers heb gekregen. Ik vrees dus dat wij opnieuw op weg zijn om een ruime achterstand op te lopen. In verband met het Sportfonds worden enkel de saldi voor 1990, en zelfs nog niet voor 1991, betaald, hoewel was toegezegd dat dit samen zou gebeuren. Ik zal er bij de Lotto opnieuw op aandringen dat dit engagement wordt nagekomen en dat ook de dossiers voor 1992 zonder dralen worden ingediend.

De heer M. Van Peel : Mijnheer de Minister, u spreekt van een ontkop-

peling van de toelage via de Lotto en de toelage via de overheid. Dit versterkt echter precies het probleem. Diverse collega's en ikzelf hebben dit probleem hier aangeklaagd, namelijk het probleem van een parallel beleid door de Lotto. Nu worden in elk geval initiatieven gesubsidieerd die ook door de Vlaamse overheid worden gesteund. Als deze binding wegvalt, wordt de problematiek precies versterkt. Ik begrijp dat dus niet goed.

Minister H. Weckx : De eventuele ontkoppeling zal gepaard gaan met het invoeren van een advies vanuit de Gemeenschap. Als u de zaak helemaal zou loslaten, zou er inderdaad een nog sterker tweesporenbeleid ontstaan dan in het verleden. De Lotto en de nationale collega van Financiën hebben mij echter nog geen uitsluitel kunnen geven of het advies van de Gemeenschap bindend zal zijn. Dat zou natuurlijk de zaak vergemakkelijken, want op dat ogenblik heb je het beleid in handen. Men kan dit echter niet uit de wetgeving afleiden. Ik hoop nog altijd dat wij er zullen in slagen door afspraken te maken met de Lotto. Hoewel het advies op dit ogenblik wettelijk niet bindend is, zou men er toch mee rekening moeten houden en het niet zomaar naast zich neerleggen. Er is op dat vlak evenwel een nieuwe wetgeving en een andere wijze van werken. Voor het eerst zijn daarover gesprekken aan de gang tussen de diverse administraties. Wij hopen dat wij op die manier een einde kunnen maken aan het doorkruisen van het beleid van de Gemeenschap. Het is misschien nog wishfull thinking, maar ik hoop dat men wel degelijk met de adviezen van de Gemeenschappen zal rekening houden.

In verband met de museumsector is het zo dat de administratie klaar is met een voorontwerp van decreet, dit vraagt een ernstige middelenverhoging, mijnheer Van Peel. Deze wordt door de administratie geraamd op 250 miljoen op jaarbasis. Ik heb in de Commissie gezegd dat wij van het vroegere systeem moeten afgeraken. Het eerste artikel van de decreten die in de Vlaamse Raad worden goedgekeurd begint altijd met : binnen de perken van de begroting. Deze de-

creten kunnen achteraf hoegenaamd niet worden uitgevoerd om louter budgettaire redenen. Het museumdecreet moet nog door mijn kabinet worden onderzocht en er moet advies worden gevraagd aan diverse geleidingen. Ik ben in elk geval niet van plan om een dergelijk, belangrijk decreet in te dienen bij de Vlaamse Raad wanneer ik bij voorbaat weet dat er de eerstkomende jaren geen middelen zullen zijn om het uit te voeren. Daarom moeten wij onze toevlucht nemen tot kleine middeltjes. U hebt zelf de anecdote verteld van het Koninklijk Museum voor de Schone Kunsten van Antwerpen. Via het programmadecreet doen wij een poging om daar te komen tot een dienst voor autonoom beheer. Dit zou een eerste stap kunnen zijn om dit belangrijk museum toe te laten het beheer voor een gedeelte autonoom te voeren en voor eigen inkomsten te zorgen, waarover de beheerders natuurlijk bij de Vlaamse Executieve en de Raad verantwoording moeten afleggen. Op een soepeler manier dan nu het geval is zullen zij het museum voor het publiek meer toegankelijk kunnen maken.

Toen wij op het departement kwamen, was er over het podiumdecreet dat door mijn voorganger bij de Vlaamse Executieve was ingediend, nooit advies gevraagd van de Raad of van de eigen administratie. Wij hebben dat willen verhelpen en ik kan u zeggen dat wij op het ogenblik beschikken over een advies van deze twee instanties en dat wij beperkte wijzigingen zullen doorvoeren. Een daarvan is dat de betoelaging van private infrastructuur, die in het decreet was opgenomen en waarvan wij op voorhand weten dat wij dit toch niet kunnen financieren, niet zal worden weerhouden. Wij willen namelijk niet vervallen in het euvel van een decreet dat voor een belangrijk gedeelte niet kan worden uitgevoerd.

Verschillende sprekers hebben vragen gesteld over de KVS in Brussel. Het enige dat wij daarover tot dusver hebben gezegd is dat wij een onderhandeling met de stad Brussel en met de Vlaamse Gemeenschap zouden op gang brengen. Hiervoor is een datum vastgelegd in de tweede helft van de

Weckx

maand juni. Ik zal dan ook een gesprek hebben met de schepen van de stad. Vorige zaterdag heeft er echter onverwacht ook een vergadering plaatsgevonden van theatermakers die hun bekommernis uitten omdat zij geruchten uit politieke hoek hebben opgevangen dat de KVS als repertoiregezelschap van Brussel zou verdwijnen. Ik heb onmiddellijk een bericht gestuurd naar de betrokken theatermakers om mede te delen dat de Vlaamse Minister van Cultuur van oordeel is dat het ondenkbaar is dat de KVS als repertoiregezelschap zou verdwijnen uit de hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap. Dit gerucht gaat dus niet van ons uit, integendeel. De stad Brussel en de provincie Brabant hebben het decreet in feite nooit uitgevoerd terwijl de vorige Executieve een inhaaloperatie heeft gedaan van 42 miljoen. Wij bewijzen daardoor dat de Vlaamse Executieve — ook de huidige — er niet aan denkt om dit belangrijk repertoiregezelschap in Brussel van de lijst te schrappen. De geruchten in dit verband betreffen geen politici van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Executieve.

Wij hebben de gelegenheid gehad om uitvoerig te discussiëren over de problematiek van de migranten. Mijnheer Geysels, u hebt mij de vraag gesteld of ik, als Minister van Cultuur, opteerde voor — ik zeg het nu waarschijnlijk te schematisch — het Paula D'Hondt-rapport of voor het advies van de Hoge Raad voor Volksontwikkeling. Misschien is het niet in het verslag genoteerd, maar ik heb geantwoord dat wij eerder van oordeel zijn dat de voorstellen van Paula D'Hondt meer genuanceerd en minder verregaand zijn dan de voorstellen van de Hoge Raad voor Volksontwikkeling en dat wij in de begroting 1993 een specifiek krediet zouden inschrijven voor de problematiek van de migrantenwerking in het sociaal-culturele werk. Op welke manier dit zal gebeuren, is nog niet uitgewerkt. Wij zullen in elk geval uitgaan van de conclusies van de Koninklijke Commissaris. Wij zullen uiteraard moeten nagaan hoe de regle-

mentering moet worden aangepast en of een specifieke reglementering moet worden uitgebouwd. Ik wil er geen twijfel over laten bestaan : wij zullen, zoals wij voor de jeugdsector hebben gedaan, het rapport van de Koninklijke Commissaris gedeeltelijk verwerken in eigen beleidsnota's van zodra wij initiatieven in dat verband nemen.

Ik heb voldoende de tijd gehad om de problematiek van de koepels in het lang en in het breed te bespreken in de bijzondere commissievergadering gewijd aan het programmadecreet. Ik heb ook gezegd dat dit een signaal wil zijn naar het betrokken veld dat het ons ernst is om ook daar het regeerakkoord uit te voeren. Het is natuurlijk duidelijk dat wij dit zullen doen in samenspraak met u, dames en heren, op het ogenblik dat wij alle adviezen, ook en niet in het minst van de betrokken instanties, zullen hebben. Ik hoop rond te zijn met mijn suggesties op het einde van dit jaar zodat wij begin 1993 de nodige decretale en/of reglementaire beslissingen kunnen nemen om bij de begroting 1994 het regeerakkoord uit te voeren.

Dan werd er gesproken over de Hoge Raad voor de Sport. Mijnheer Peeters, ik ga grosso modo akkoord met het voorstel dat u samen met andere fracties hebt gedaan en dat wij volgende maandag in de Werkgroep Sport zullen bespreken. Ik heb eerbied voor het parlementair initiatief en heb er geen probleem mee op basis ervan deze autonome Hoge Raad voor de Sport in de Vlaamse Gemeenschap te laten samenstellen. In akkoord met de Executieve kunnen wij dit voorstel van decreet in theorie goedkeuren. In de bespreking van maandag zullen wij zien of hier en daar nog iets moet worden aangepast of gewijzigd.

Over de vaste boekenprijs heb ik in het kader van de Taalunie een paar straffe uitspraken gedaan. In antwoord op een interpellatie heb ik dat hier al herhaald. Ik heb aan onze Nederlandse collega's duidelijk gezegd dat in ons huidig staatsverband het nationaal Parlement hiervoor een

CVP-Senator S. Creyf legde de nadruk op de bijzondere band tussen Vlaanderen en Brussel en pleitte voor een nieuwe en toekomstgerichte visie op deze problematiek

wettelijke regeling moet treffen. Van senator Suykerbuyk heb ik vernomen dat zijn wetsvoorstel, ingediend in de Senaat op 15 februari jongstleden, reeds een eerste keer in de Commissie is besproken. Ik heb Minister Wathélet twee brieven gestuurd om hem te vragen het standpunt van de Regering hierover zo spoedig mogelijk kenbaar te maken zowel aan ons als aan de leden van de Senaat wanneer het voorstel van de heer Suykerbuyk er wordt besproken. Ik heb echter nog geen antwoord ontvangen. Het zal dus wellicht nodig zijn — zoals hier werd gesuggereerd — om dit op een harde manier trachten door te duwen in het nationaal Parlement. Er is geen ander middel om de timing die wij ons hebben opgelegd, te respecteren.

Wat de vormgeving op het vlak van de sociale huisvesting betreft, heb ik onlangs collega De Batselier een schrijven gericht om hem uit te nodigen een gesprek op gang te brengen tussen onze kabinetten over het in het programma-akkoord uitgestippelde huisvestingsplan. Ik hoop dat

Weckx

wij er samen in zullen slagen om meer aandacht af te dwingen voor de architecturale vormgeving op het vlak van de sociale woningbouw.

Verschillende collega's hebben hier gesproken over het letterenbeleid. Er komt schot in het overleg ter zake met Nederland. Er is weliswaar nog een groot verschil tussen het Nederlands systeem van het Fonds voor de Letteren en ons systeem van werkbeurzen. Wat de kredieten betreft, hinken wij fel achterop. Dit geldt overigens voor heel het cultuurbeleid. Zelfs indien wij rekening houden met het bevolkingsaantal hebben wij nog een behoorlijke achterstand. Op het ogenblik is het ambtelijk overleg tussen beide administraties afgerond, wat de beurzen voor dit jaar betreft. Er werd tevens een afspraak gemaakt op ambtelijk niveau over een compensatoire regeling inzake de beurzen die worden toegekend in Vlaanderen en in Nederland. Dit akkoord moet nog worden bekrachtigd door Minister d'Ancona en mijzelf. Zoals u weet kunnen, ingevolge een Europese richtlijn, Nederlandse auteurs ook in Vlaanderen postuleren. Veertien Nederlandse auteurs hebben dat ook gedaan. Vier werden er geselecteerd. Wij zullen eerlang op basis van het advies van de betrokken commissie de lijst van de auteurs bekend kunnen maken. Indien een Nederlandse auteur in Vlaanderen een bepaald bedrag ontvangt, zal daarmee rekening worden gehouden indien hij ook in Nederland een toelage zou krijgen. Dit systeem van compensatie geldt eveneens in omgekeerde richting. Dit is een pragmatische oplossing. Het is natuurlijk nog niet de ideale oplossing, maar ze biedt het voordeel dat op politiek vlak eindelijk een initiatief zal kunnen worden genomen.

Over het statuut van de kunstenaar moet ik u zeggen dat de inventaris van de voorstellen en studies werd gemaakt en dat er hieromtrent een kabinetsgroep spoedig aan het werk zal schieten om de belangrijkste conclusies daaruit te verwerken. Ik moet toch vaststellen dat de milicieuwa-

ar op daarstraks werd gezinspeeld niet bij machte is geweest een valabel rapport af te leveren. Een globaal statuut voor alle kunstvormen lijkt in ieder geval niet eenvoudig. Wij zullen op dat vlak moeten zoeken naar differentiaties. Wij zullen proberen daarvan een stuk motor te zijn zoals het regeerakkoord ons vraagt. Veel van deze materies behoren echter nog tot de nationale bevoegdheden. Wij kunnen dus alleen maar suggesties doen, maar wij kunnen niet legislerend optreden.

Inzake het toerisme, en meer bepaald het ontslag van de heer Van Moerkerke waarover hier werd gesproken heb ik twee opmerkingen.

Ten eerste, in de ontslagbrief die ik van de heer Van Moerkerke heb gekregen verwijst hij niet naar de komst van nieuwe bestuurders. Ik heb dat ook pas nadien in de kranten gelezen. In zijn ontslagbrief zegt de heer Van Moerkerke dat hij zijn ambt neerlegt om professionele redenen. Ik heb dan, en ik wil niet dat daarover een misverstand ontstaat, aan de ondervoorzitter van het VCGT enkel en alleen gevraagd het mandaat van de heer van Moerkerke te voleindigen. Ik heb daarover een ministerieel besluit genomen. De heer Frans Janssens nam reeds af en toe het voorzitterschap waar wanneer de heer Van Moerkerke afwezig was. De enige reden hiervoor was het verzekeren van de continuïteit. Men moet daarachter niets anders zoeken. Ik heb anderzijds, zoals ik verplicht was op basis van het decreet, aan de Executieve die leden voorgedragen die in de Raad van Bestuur door de Executieve moeten worden benoemd, gelet op de ontbinding van de wetgevende Kamers en de Vlaamse Raad.

De heer Caudron heeft uitvoerig over de sport gesproken en een aantal concrete vragen gesteld. Naar aanleiding van de Olympische Spelen heb ik het BOIC ontboden niet alleen om te praten over die spelen maar ook om een discussie te hebben over de federale structuur van het land. Ik heb aan het comité uitgelegd dat ik mij zorgen maak over het feit

dat het zich niet aanpast aan de nieuwe structuren van dit land. Bij die gelegenheid heeft de delegatie van het BOIC mij gezegd dat de splitsing om internationale redenen niet kon. Ik heb ze geantwoord dat dit voor mij geen motief was. Zij kunnen volgens mij twee autonome organisaties hebben en daar bovenop nog een koepel om internationaal binnen het Olympisch comité te kunnen optreden. Die koepel kan overigens nog paritair worden samengesteld. Het grote probleem dat zijzelf ondervinden — en dat hebben zij openlijk toegegeven — heeft te maken met het feit dat de grote sportfederaties in ons land nog altijd unitair optreden. Zolang de belangrijkste sportfederaties in België — bij voorbeeld de voetbalbond, de wielervedbond, de basketbond — geen inspanning doen om zich aan te passen aan de nieuwe federale structuren van het land, ziet het BOIC niet in waarom zij op internationaal vlak de spits zouden afbijten. Ik zal dus opnieuw de weg van Canossa gaan en de grote nationale nog unitaire sportfederaties ontmoeten en hen vragen een inspanning te doen om zich aan te passen aan de staatsvorming van tien jaar geleden. Zo zal ik over enkele dagen eerst de Belgische voetbalbond ontmoeten. Ik weet niet of ik in mijn opzet zal slagen. Ik zou u toch willen vragen het volgende niet uit het oog te verliezen. Niet zolang geleden waren zowel het BOIC als vele van deze nationale federaties in feite Franstalige bastions. Degenen die die middens kennen weten dat er een kentering ten goede is gekomen. Ik zou echter niet willen dat wij opnieuw zouden vervallen in een voor de Vlamingen nefast systeem. In plaats van verworvenheden te moeten opgeven verkies ik dus voorlopig het huidige systeem ook al is dit nog unitair. Wij moeten op dat vlak voorzichtig en met diplomatie te werk gaan. Toch denk ik dat het mogelijk moet zijn om nog betere resultaten te bereiken dan tot nu toe het geval is en ik zal daarvoor in de loop van de komende maanden zeker inspanningen doen. De heer De Man heeft zich in het debat over de hedendaagse kunst nogal laatdunkend uitgelaten over Jan Hoet.

De heer F. De Man : Mijnheer de Minister, ik heb Jan Hoet enkel geciteerd !

Minister H. Weckx : Inderdaad, u hebt hem geciteerd. Maar we moeten toch inspanningen doen voor de hedendaagse kunst ; dat is belangrijk voor muziek, voor de podiumkunsten en ook voor de beeldende kunsten.

Mijnheer De Man, zal ik daarover een oordeel uitspreken ? Dat durf ik niet. Ik laat mij daarvoor bijstaan door een commissie. Ik heb deze commissie zopas vernieuwd. Het was een ernstige vernieuwing en er zijn heel wat nieuwe mensen in opgenomen ; ik hoop dat ze heel wat nieuwe gedachten meebrengen. De subjectiviteit die zo eigen is aan het individu dat zich over kunst uitsprekt maakt mij als Minister van Cultuur bescheiden. Hoe zou ik durven zeggen dat de appreciatie van een minister de enige norm zou kunnen zijn ? Ik moet toegeven dat ook ik last heb om een aantal al dan niet omgekeerde bakken mooi te vinden. Ik weet ook niet of dat grote kunst is. Ik lees daar weleens iets over en ik tracht dat te begrijpen. Ik denk echter dat het belangrijk is dat we de hedendaagse kunst de plaats geven waar zij recht op heeft.

Ik beland nu bij de problematiek van de moeilijke gebieden : Voeren, het Brusselse randgebied en Brussel zelf. Om de behandeling van de hangende dossiers over de Voerstreek te versnellen heeft er op mijn verzoek in de loop van de maand april een bezoek plaats gevonden aan de Voerstreek met een aantal kabinetsleden en een aantal mensen van de administratie, waaronder vooraanstaande ambtenaren zoals de directeur-generaal van het sociaal cultureel werk. Ter plaatse hebben zij gesprekken gevoerd met vrijwilligers uit de sociaal-culturele sector. In de namiddag hebben zij een werkvergadering gehad met de bestendige deputatie en de administratie van de provincie Limburg om na te gaan hoe de samenwerking zou kunnen worden verbeterd. Ik heb daarvan verslag uitgebracht aan de Executieve en ik heb mijn collega's van Onderwijs en van

andere departementen gevraagd om elk in hun sector een inspanning te doen en de Voerstreek wat meer in de watten te leggen dan vroeger het geval was. Ik heb op dat vlak een signaal willen geven door de weliswaar zeer beperkte werkingskosten door de Voerstreek en de gemeenten met faciliteiten te verdubbelen. Een verhoging van 100.000 naar 200.000 frank is misschien niets bijzonders, maar ik heb toch een signaal willen geven. Men mag niet vergeten dat het ging om een begroting die door mijn voorganger was opgesteld en dat de begrotingscontrole vrij snel moest gebeuren. Ter zake mag mij niets worden verweten. Door dat signaal heb ik willen aantonen dat deze gebieden mijn prioritaire aandacht zullen krijgen. Ik heb iets willen ondernemen, al zie ik nog niet volledig in op welke manier wij daar precies kunnen optreden, niet alleen wat de instellingen betreft, maar ook aangaande het personeel. Daar stellen zich enorme problemen waar wij momenteel werk van maken. Deze gebieden moeten volgens mij een voorangsbeleid blijven genieten en daarvoor zullen zware inspanningen moeten worden geleverd.

Wat Brussel betreft stelden heel wat leden vragen, onder meer aangaande de problematiek van de werknemers in de sociaal-culturele sector met een DAC-statuuut. Ter gelegenheid van de bespreking van het programma 99 in het Adviescomité voor Brussel en Vlaams-Brabant, zijn wij daarop uitvoerig ingegaan. Ik stelde voor collega Detiège uit te nodigen op één van de eerstvolgende vergaderingen om een uiteenzetting te geven over deze problematiek. U weet dat deze problematiek bijzonder complex is aangezien er zowel gewestelijke als gemeenschapsaspecten aan verbonden zijn. U weet ook dat het hier gaat over enorme bedragen. Sommigen beweren dat het gaat over meer dan 100 miljoen. Wij hebben ter zake een snelle berekening gemaakt en hebben vastgesteld dat er nog minstens 70 miljoen moet worden aan toegevoegd. Wat dat betreft zullen dus nog enorme inspanningen moeten worden geleverd. Het zou goed zijn

mocht het Adviescomité Brussel en Vlaams-Brabant dienaangaande met de Minister van Arbeid en Tewerkstelling zo snel mogelijk een debat voeren, om na te gaan hoeveel de Vlaamse Gemeenschap bereid is te geven en op welke manier het Brussels Gewest een bijdrage zou kunnen leveren. Eventueel zou een samenwerkingssakkoord tot stand kunnen worden gebracht. Dat is één van die complexe dossiers waar de meningen, zelfs van specialisten, regelmatig verschillen. Ik ben van oordeel dat via een samenwerkingsovereenkomst deze zaak kan worden opgelost opdat deze mensen, waarvan sommigen reeds jaren op het terrein goede prestaties leveren, ook een ander statuut zouden krijgen dan dat van DAC'er.

Over het kinder- en jeugdtheater en het ABC-project heb ik voldoende gesproken ter gelegenheid van de bespreking in de diverse commissies.

De vragen over BLOSO en BOIC heb ik beantwoord.

Op het toerisme ben ik niet in detail ingegaan. De heer Demeulenaere heeft onthouden dat het VCGT een paracommunautaire instelling is met zeer ruime bevoegdheden, waarin verscheidene fracties van de Raad zijn vertegenwoordigd. Het beleid wordt gevoerd op de manier door de decreetgever gewild. Op die manier werd de Minister met een negatieve voorgedij-uitoefening belast.

Wat de concrete vragen van de twee laatste sprekers, mevrouw Creyf en de heer Van Hauthem over Brussel betreft, kan ik het volgende mededelen. Over TV-Brussel hebben wij uitvoerig tijdens het mediadebat gesproken. Ik zal dat dan ook niet herhalen. U weet dat ik grote voorstander ben van de band tussen Vlaanderen en Brussel. Door allerlei acties probeer ik deze band nader toe te halen.

De problematiek van de Europese roeping van Brussel is natuurlijk op zichzelf een afzonderlijk debat waard. Het Adviescomité Brussel-Vlaams Brabant is inzake terreinkennis het aangewezen orgaan om deze terreinkennis nog te verdiepen. Mevrouw Creyf, hier in de Vlaamse

Weckx

Raad ben ik het helemaal met uw visie eens. Mijnheer Van Hauthem, over de delegatie van bevoegdheden aan VGC Brussel was mijn filosofie steeds dat het niet is omdat langs Franstalige zijde met een massale delegatie, onder meer inzake persoonsgebonden materies, wordt aangevangen, dat wij dat ook moeten doen. Laat ons ter zake een beleid voeren met de Vlaamse Gemeenschap, ook naar de Vlamingen in Brussel toe, maar laat ons niet beginnen met grote delegaties toe te spelen aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie van Brussel. Ik denk wel dat, naar aanleiding van concrete dossiers, dossier per dossier moet worden bekeken. Desbetreffend zal ik binnenkort een voorstel doen met het oog op de begroting 1993, onder meer voor de overdracht van een aantal trefcentra naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie omdat deze trefcentra in een aantal gevallen meer een lokale functie hebben en dus niet of moeilijker vanuit de Vlaamse Gemeenschap kunnen worden beheerd. De problematiek van de vermenging van gewest- en gemeenschapsbevoegdheden hebben wij naar aanleiding van TV-Brussel reeds besproken. U hebt nu een ander voorbeeld gegeven. Ik heb er niets tegen dat er coördinatie gebeurt op het Brusselse terrein, op voorwaarde dat men ieders bevoegdheden respecteert, zeker de beslissingsbevoegdheden. In een tweetalig gebied is het heel moeilijk een onderscheid te maken tussen beide materies en als Brusselaar kan u niet ontkennen dat er beïnvloeding is van het ene niveau op het andere. Ik herhaal, ik heb er geen bezwaar tegen dat men daar probeert te coördineren, op voorwaarde dat men niet raakt aan de bevoegdheden van de diverse instellingen en zeker niet aan de instellingen die exclusief uit Vlaamse verkozenen bestaan. De techniciteit die in de bijzondere wet over Brussel vastligt inzake het nemen van beslissingen kan niet doorbroken worden.

De heer Geysels heeft vragen gesteld omtrent de afslanking van de koe-pels. Ik zal inderdaad mijn visie be-

kendmaken in de Commissie en ik zal in verband met deze problematiek geen initiatieven of beslissingen nemen die niet ongedaan kunnen worden gemaakt. Ik heb alleen een signaal willen geven omdat ik uit ervaring weet dat men anders nog jaren bezig kan blijven met het uitzoeken op welke manier men tot een herstructurering kan komen. Ik meen dat zodoende de timing kan worden gerespecteerd en ik engageer mij om de definitieve regeling vooraf met u te bespreken.

Ik heb vanuit de jeugdsector inderdaad verschillende adviezen gekregen in verband met het decreet op de inspraak en het overleg in het gemeentelijk cultuurbeleid. Ik ben van mening dat het mogelijk moet zijn om op een soepele manier het decreet toch toe te passen en in de mate van het mogelijke tegemoet te komen aan de terecht bekommernissen van de jongeren.

De problematiek van de Cultuurpactcommissie en de uitspraak waarover u ook in de Commissie iets hebt gezegd, wil ik wel van dichterbij bekijken. Ik moet u eerlijk zeggen dat ik niet uit het hoofd durf zeggen of ik de beslissing van de nationale cultuurpactcommissie desbetreffend betekend heb gekregen maar ik zal dit onverwijld nazien. Indien er een dergelijke uitspraak is, dan moeten wij deze natuurlijk naar aanleiding van het verzuilingsdebat ook aan het dossier toevoegen om te zien op welke manier wij deze uitspraak van de Cultuurpactcommissie in het beleid zouden verwerken.

Inzake de besluiten van mevrouw D'Hondt heb ik u in het begin geantwoord. Het is duidelijk dat elke beslissing of elk voorstel tot beslissing die wij zouden nemen moet passen in het gecoördineerd migrantenbeleid waarvoor mevrouw Demeester als coördinerend Minister bevoegd is. Wanneer wij initiatieven nemen moeten wij in ieder geval met mevrouw Demeester overleg plegen. Trouwens, op vraag van de betrokken Gemeenschapsminister moeten wij om de zes maanden in de Executieve verslag uitbrengen over de stand van zaken in verband met de uitvoering van

het migrantenbeleid. Ik heb u ook gezegd dat wij ons in ruime mate zullen inspireren op de voorstellen van de Koninklijke Commissaris.

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Voorzitter, ik wil nog twee elementen aan de Minister voorleggen. Uw mededeling wat de Loterij betreft verontrust mij, en mij niet alleen. Als men inderdaad de mogelijkheid tot subsidiëring ontkoppelt met de noodzaak van erkenning en men daarenboven het advies van de Minister verplicht zou maken, dan geven wij hier, eigenlijk een volmacht van 249 miljoen frank aan de Minister van Cultuur. Daarom stel ik voor dat wij vanuit deze Raad de inhoud van dit adviesrecht eens definiëren ; zoniet gaan wij van de regen in de drop.

Een tweede opmerking. Mijnheer de Minister, zoals u weet ligt het niet in mijn gewoonte vragen in de plenaire vergadering te herhalen die ik in de Commissie heb gesteld en waarop ik een antwoord heb bekomen. Ik heb dus een aantal vragen gesteld waarop ik in de Commissie geen antwoord heb gekregen of een onvoldoende antwoord. Ik verklaar mij nader. U zegt dat u op het einde van dit jaar een nota overmaakt aan de Commissie waarbij een planning voor het sociaal-cultureel werk zal worden uitgewerkt. Maar de discussie over de begroting 1993 zal op het einde van dit jaar reeds gevoerd zijn. Ik heb gezegd niet tevreden te zijn met de vorm van ontzuilende stappen die nu via de programmawet worden doorgesluisd. Als u pas op het einde van het jaar met uw plan en planning tevoorschijn komt, dan zou het kunnen zijn dat in de begroting 1993 andermaal maatregelen worden genomen, vooraleer we het globale kader konden bediscussiëren. Mijnheer de Minister, indien u uw eigen woorden ernstig neemt dan betekent dit dat u in de begroting 1993 dergelijke verrassingen niet zal weerhouden.

Ik heb u gevraagd of u ingaat op de concrete voorstellen van mevrouw D'Hondt, die in haar nota culturele verscheidenheid als wederzijdse ver-

Geysels

rijking werden opgenomen en een budgettaire consequentie hebben, die hoger ligt dan de nu beloofde 15 miljoen, en ter zake een bepaalde planning voorziet.

De Voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans : Mijnheer de Voorzitter, ik dank u ervoor mij het woord te geven. Ik wou even terugkomen op het feit dat de Minister zijdelings heeft aangehaald in verband met de decreetvoorstellen die door vijf fracties worden ondertekend. Ik heb deze zaak even laten nakijken. Immers collega Van Peel had mij even op een verkeerd been gezet door het noemen van de naam Cauwenberghs. Als voorbeeld verwijs ik naar een decreetvoorstel dat morgen in de Commissie voor Onderwijs ter sprake komt en dat over lichamelijke opvoeding gaat. Dat zal dus doorgaan tijdens de plenaire vergadering van uw begrotingsbespreking.

De Voorzitter : De vergadering zal zeer beperkt zijn.

De heer G. Annemans : Ik wil terugkomen op het voorstel dat door vijf fracties kan worden ingediend.

Ik wil ook wijzen op het feit dat wij inzake lichamelijke opvoeding reeds meer dan drie à vier jaar voorstellen van decreet hebben ingediend en misschien ook voorstellen van resolutie, maar dat kan ik op dit moment niet nakijken.

Ik wens daartegen evenwel te protesteren. Ik zal mij daarover met mijn fractie beraden en voorstellen dat wij ons minstens over om het even welk ontwerp-decreet, dat daaruit zou voortkomen, op de een of andere manier zullen onthouden, teneinde tot de publieke opinie te kunnen zeggen waarom wij ons onthouden. Wanneer men een voorstel van decreet unaniem wil laten goedkeuren moet men het Vlaams Blok daarin kennen. Dat zal zo zijn, ook in de toekomst, zoniet zullen wij de publieke opinie laten weten dat wij onze afschuw uiten voor het soort stiletto-

politici die ons en onze Antwerpse en andere kiezers de les komt lezen over democratie en verdraagzaamheid, terwijl zij in feite zelf geen zier beter zijn dan wat zij ons allemaal verwijten.

De Voorzitter : De heer De Man heeft het woord.

De heer F. De Man : Mijnheer de Minister, u zegt dat u een zesmaandelijks verslag zal uitbrengen over wat u hebt gedaan met de aanbevelingen van mevrouw D'Hondt. U beweert dat de noodgebieden van Vlaanderen u nauw aan het hart liggen. Misschien kan u daarover ook een zesmaandelijks verslag uitbrengen. Dat zou het evenwicht toch een beetje herstellen.

De Voorzitter : De heer Leo Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters : Mijnheer de Minister, uw standpunt in verband met de Nationale Loterij heeft mij sterk verwonderd en ik sluit mij aan bij wat de heer Geysels daarover heeft gezegd. Vorig jaar hebben wij de wet goedgekeurd waarbij de Loterij werd omgevormd tot een openbaar bedrijf. Er is geen enkel wettelijk beletsel om de gelden van de winsten te transfereren. Bovendien heeft het Rekenhof een opmerking gemaakt over het dubbel circuit. Tegelijkertijd heb ik een opmerking gemaakt over de verdeelsleutel die in het nadeel van de Vlamingen uitvalt. Belangrijk is vooral dat aanzienlijke middelen beschikbaar zijn voor datgene waarvoor wij herhaaldelijk pleiten, voor materies waarvoor de decreten niet volledig worden uitgevoerd en nieuwe initiatieven mogelijk moeten worden gemaakt. Wij moeten dit alles nog eens grondig bekijken en ik vraag dan ook dat wij ons beraden over een eventueel advies. Wij moeten echter verder gaan en een grondige discussie over de transfer van deze middelen voeren.

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Voorzitter, ook ik stel de vraag — waarop niet werd geantwoord — om de Operastichting in de toekomst op

twee podia te laten optreden, zoals is afgesproken in het akkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de twee steden, Gent en Antwerpen. Ook Gent levert, zoals Antwerpen, een jaarlijkse bijdrage van 90 miljoen frank. Indien men niet van plan was ook in Gent voorstellingen te laten plaatshebben, zou het ook niet nodig zijn geweest het operagebouw daar voor een bedrag van ongeveer 700 miljoen te restaureren en te renoveren. Ik pleit dus voor het behoud van de oude afspraken.

In de bijlage is mij opgevallen dat de subsidies voor het AMSAB vermeld zijn, en voor het documentatie en archief voor Vlaams nationalisme ; ik heb evenwel geen bedragen teruggevonden voor de personeelsleden, noch voor het liberaal archief, noch voor KADOC. Worden die nog gesubsidieerd ? Voor welke bedragen worden ze gesubsidieerd ?

De Voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer H. Lauwers : Mijnheer de Minister, ik ben geen jurist maar ik vraag mij af of de loskoppeling tussen de erkenning en de eventuele subsidiëring op het vlak van de Vlaamse Gemeenschap en de subsidiëring door de Nationale Loterij nog wel conform is met de cultuurpactwet. Deze voorziet in een decretale basis of in het nominatim vermelden. Dit was min of meer het geval maar door de loskoppeling is men helemaal niet meer in orde met de cultuurpactwet en het decreet.

De Voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij aan bij hetgeen de heren Peeters en Lauwers zeggen, ik ben bereid om inzake de problematiek van de Loterij een nota te maken en om met de Commissie Cultuur een discussie te voeren, teneinde verder te gaan dan de resolutie uit het verleden. Indien wij werkelijk bevoegd zouden zijn voor de culturele subsidies, dan zijn wij onderworpen aan het cultuurpact. Het is nogal duidelijk dat wij niet buiten de bemerkingen van het Rekenhof kun-

Weckx

nen. Ik geloof dat deze verklaring duidelijk genoeg is en geen verdere uitleg hoeft.

Over de vraag van de heer De Man naar een zesmaandelijks verslag heeft de Executieve nog niet gedeliberreerd. Hij mag er echter van overtuigd zijn dat ik deze zeer moeilijke gebieden van zeer nabij volg en dat daarin zeker vooruitgang zal worden geboekt.

Ik heb inderdaad niet geantwoord op de vraag van de heer Hancké inzake de VLOS en daarmee ook de heer Seeuws onrecht aangedaan. Hij heeft zich bijzonder verdiept in wat maatschappelijke cultuur op dit ogenblik zou moeten zijn. Ik blijf wat deze kwestie betreft bij mijn oorspronkelijk standpunt. Ik heb reeds een vergadering belegd met de steden, en ik heb hen gezegd dat ik de beslissing van de vorige Executieve om in Gent een tweede plateau te openen wens uit te voeren. Toen daarover wat verwarring ontstond in de Commissie heb ik mijn standpunt daar ook verduidelijkt. Ik vraag de steden ook dat zij hiervoor een inspanning doen,

maar zij hebben mij geantwoord dat de moeilijkheden met de stedelijke financiën zulks niet toelaten. Op voorstel van de steden heb ik mij dan gericht tot de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen en aan de twee gouverneurs daarvan een brief geschreven. Van hen heb ik nog geen antwoord gekregen. Het wordt alleszins een zeer moeilijk debat, niet wat de opening in Gent betreft, maar wel wat de bijdrage betreft van andere overheden dan de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse Gemeenschap heeft op een bepaald ogenblik een belangrijke optie genomen en die moet dan ook worden gerealiseerd. Daarover kan geen enkel misverstand bestaan. In de verdeling van de middelen en de conventies die wij met de steden hebben gesloten, hebben steden en provincies beiden hun bijdragen gedaan. Indien men echter tot een verhoging komt tot 100 miljoen, dan moeten ook de andere overheden daarin hun deel doen, rekening houdend met de vroeger gemaakte afspraken over de investeringen en de werkingskosten. Dit is een bijzonder moeilijk debat, temeer omdat de stedelijke financiën zich in bijzonder precaire omstandigheden bevinden.

Mijnheer Hancké, ik vermoed dat het liberaal archief en KADOC gesubsidieerd zijn. Ik kan mij het tegenovergestelde niet inbeelden. Ik beloof u dat ik u zo spoedig mogelijk schriftelijk zal antwoorden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 9.30 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 24.10 uur.*
